

A photograph of a modern, multi-story building complex with large glass windows and balconies, situated along a waterfront. The foreground is filled with dark, choppy water. The sky is a pale, overcast grey.

Årsrapport 2017

Indholdsfortegnelse

03 Ledelsesberetning

Sparekassen Sjælland Fyn – kort fortalt	side 4
De væsentligste resultater fra 2017	side 5
Hovedtal og nøgletal	side 6
Brev til aktionærerne	side 8
Forventninger til 2018	side 10
Sparekassen i ord og tal 2017	side 11
”Nye veje” – Sparekassens strategiprojekt frem mod år 2021	side 15
Regnskabskommentering, koncernen	side 17
Regnskabskommentering, moderselskabet	side 19
Kapitalforhold og likviditet, koncernen	side 20
Tilsynsdiamant	side 21
Koncernen	side 22
Forretningsgrundlaget	side 23
Corporate Governance og redegørelse for virksomhedsledelse	side 24
Redegørelse om underrepræsenteret køn i koncernens øverste ledelseslag samt øvrige ledelsesniveauer	side 28
Aktionærinformation	side 29
Redegørelse for samfundsansvar – CSR	side 31

32 Årsregnskab

Ledelsespåtegning	side 33
Intern revisors revisionspåtegning	side 34
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	side 35
Resultatopgørelse	side 38
Totalindkomstopgørelse	side 38
Balance pr. 31. december 2017	side 39
Egenkapitalopgørelse	side 40
Pengestrømsopgørelse	side 44
Noter	side 45

Denne årsrapport er udarbejdet på dansk og engelsk, hvor den danske er gældende i tilfælde af tvivl om oversættelsen.

Ledelsesberetning

Sparekassen Sjælland-Fyn – kort fortalt

Overskud før skat på 273 mio. kr. – det bedste resultat nogensinde i Sparekassen Sjælland-Fyn

Resultat før skat stiger meget tilfredsstillende med 20 %.

Resultatfremgangen skyldes stor kundetilgang, vækst i forretningsomfanget, samt faldende nedskrivninger.

49 filialer og 4 erhvervscentre

fordelt på Sjælland og Fyn

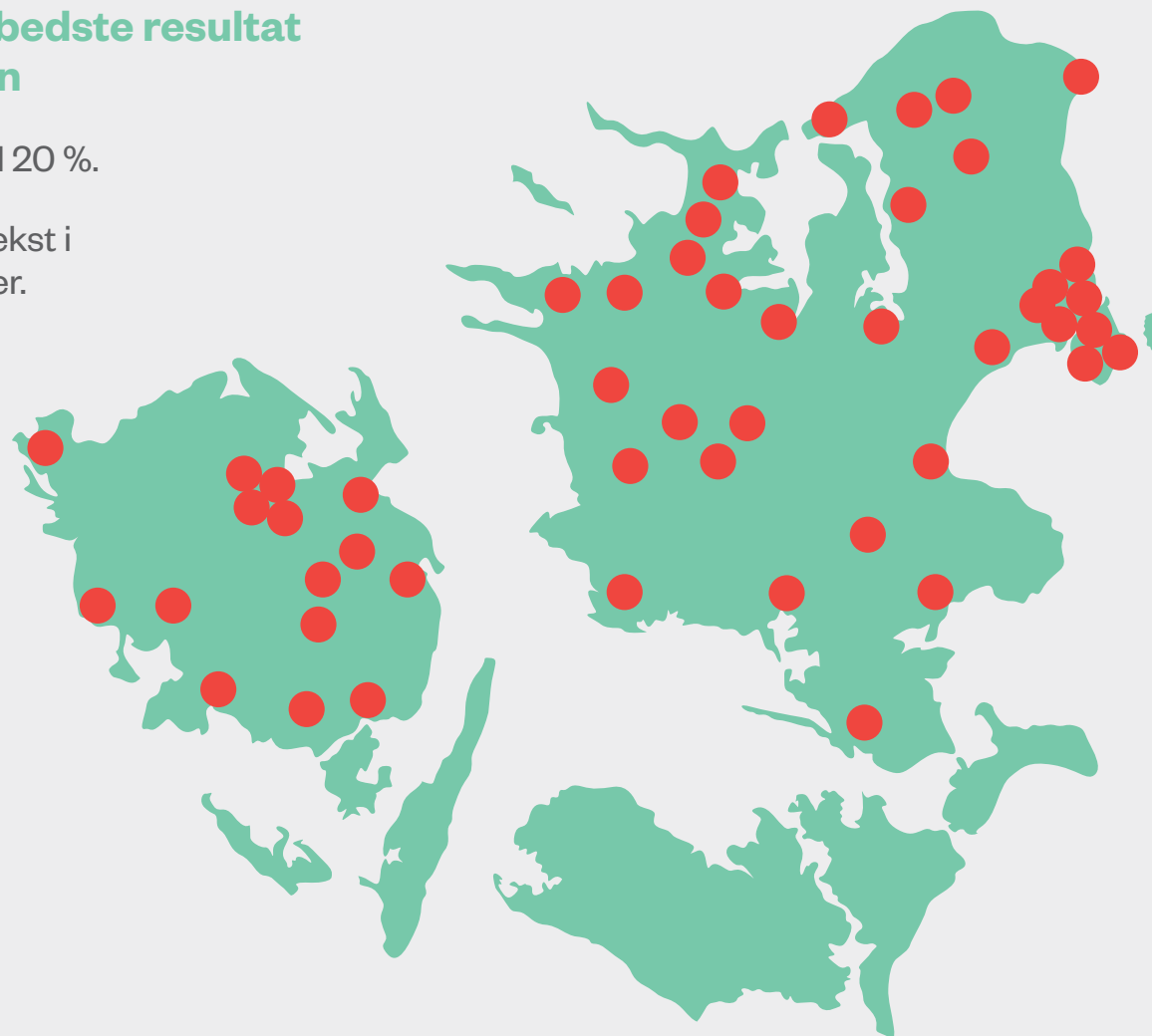
4 nye afdelinger i 2017

fordelt på 3 filialer og 1 erhvervscenter i København (Islands Brygge)

626 medarbejdere

fordelt på filialer og stabsfunktioner

>156.000 kunder

De væsentligste resultater fra 2017

Alle pejlemærker i Tilsynsdiamanten overholdes fortsat med stor margin

Strategiplanen, "Nye veje", igangsæt, herunder 4 finansielle målsætninger

Arbejdet med aktieudvidelsen forløber planmæssigt – se særskilt selskabsmeddelelse der offentliggøres samtidig med offentliggørelsen af årsrapporten

10,6 %

Resultatet før skat forrenter primo egenkapitalen med 10,6 %

11,5 %

Væksten i udlånet blev på 11,5 % og det samlede udlån udgør herefter 11,7 mia. kr.

34,4 mia. kr.

Forretningsomfanget stiger 10,0 % og udgør i alt 34,4 mia. kr.

33,4 mio. kr.

Nedskrivningerne falder til 33,4 mio. kr., svarende til en nedskrivningsprocent på 0,2 %

263 %

Sparekassen har en stærk likviditetsposition med en stabil likviditetsoverdækning og et LCR-tal, der ultimo 2017 udgjorde 263 % mod lovkravet på 100 % pr. 1 januar 2018

16,3 %

Kapitalprocenten opgøres til 16,3 % og solvensoverdækningen inklusiv buffere til 6,0 %

7.304 nye kunder

Kundefremgangen kan opgøres til netto 7.304 nye kunder

Hoved- og nøgletal

Sparekassen Sjælland-Fyn A/S Koncernen

Beløb i mio. kr.	2017	2016	Indeks*	2015	2014
Resultatposter					
Netto rente- og gebyrindtægter	999	973	103	1.020	1.019
Kursreguleringer	43	47	92	-58	55
Andre driftsindtægter	31	24	131	15	15
Udgifter til personale og administration	691	644	107	613	577
Nedskrivninger på udlån m.v.	33	107	31	150	257
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomh.	3	2	113	3	3
Årets resultat før skat	273	228	120	136	176
Årets resultat efter skat	257	216	119	144	180

Sparekassen Sjælland-Fyn A/S Koncernen

Beløb i mio. kr.	31.12. 2017	31.12. 2016	Indeks*	31.12. 2015	31.12. 2014
Balanceposter					
Udlån	11.681	10.474	112	9.763	9.981
Indlån	16.589	15.647	106	14.633	15.315
Indlån i puljeordninger	905	394	230	378	392
Indlån i alt	17.495	16.041	109	15.011	15.707
Efterstillede kapitalindskud	403	466	86	465	595
Egenkapital	2.812	2.588	109	2.469	2.200
Balance	21.487	19.859	108	18.730	19.322
Kapitalgrundlag	2.767	2.469	112	2.285	2.118
Samlet forretningsomfang (indlån, udlån og garantier)	34.388	31.250	110	28.583	29.618
Kundedepoter **	11.077	10.448	106	9.838	6.994

Sparekassen Sjælland-Fyn A/S Koncernen

	31.12. 2017	31.12. 2016	Indeks*	31.12. 2015	31.12. 2014
Nøgletal					
Antal medarbejdere (fuldtids, gennemsnit) ***	585	552	106	533	534
Kapitalprocent	16,3	15,6	104	15,5	14,7
Kernekapitalprocent	14,0	12,9	109	13,0	11,6
Kapitaloverdækning i procent-point	7,2	6,3	114	5,5	3,9
Indtjening pr. omkostningskrone	1,34	1,28	105	1,16	1,19
Årets nedskrivningsprocent	0,2	0,7	29	1,0	1,6
Egenkapitalforrentning før skat	10,1	7,9	127	5,7	10,0
Udlån (inkl. nedskr.) i forhold til indlån	72,2	71,7	101	75,5	76,6
Årets udlånsvækst i procent	11,5	7,3	163	-2,2	-8,5
Periodens resultat pr. aktie (kr.)	15,5	12,3	126	9,1	n/a
Indre værdi pr. aktie, ultimo (kr.)	170,9	159,1	107	149,7	n/a
Børskurs, ultimo (kr.)	114,5	107,0	107	98,0	n/a

* Indeks - 31.12.2017 i forhold til 31.12.2016

** 2014 - Sparekassen Sjælland A/S ekskl. Sparekassen Fyn

*** Beskæftiget med pengeinstitutvirksomhed

Brev til aktionærerne

Resultatet før skat lander på 273 mio. kr. mod 228 mio. kr. i 2016. En stigning på knap 20 %. Resultatet anses som meget tilfredsstillende og er opnået via en udlånsvækst på 11,5 %, et fald i nedskrivningerne på knap 69 %, en stigning i nettorente- og gebyrindtægter, positive kursreguleringer, og endelig en kontrolleret udvikling i omkostningerne på 7,4 % inklusiv fremtidsorienterede investeringer i nye filialer, ansættelse og uddannelse af medarbejdere og udvikling og tilpasning af it-systemer til håndtering af lovændringer.

Det er med glæde og stolthed, at Sparekassen kan præsentere endnu en resultatmæssig rekord i forbindelse med fremlæggelsen af vores årsregnskab. Resultatet indfrier de forventninger, vi har haft til udviklingen af Sparekassen i 2017.

Vi har rigtig mange ting, der går vores vej i disse år. Vores forretningsmodel, hvor vi via udvidelsen af vores lokale filialnet opnår tæt kontakt til vores kunder og dermed bliver endnu bedre til at vurdere de lokale forhold og behov, konjunkturerne, der i særlig grad tilgodeser kunderne i vores markedsområder, der med både god beskæftigelse og stigende huspriser, har fået en stærkere økonomi, men også udviklingen af vores digitale tilbud, der er med til at give kunderne frihed til at lave forretninger, hvor og når det passer dem. Sidstnævnte kommer der mere af i fremtiden i henhold til Sparekassens nye strategi "Nye veje".

Nævnes skal også det fortsat lave rentemiljø. Dette er godt for de kunder, der har brug for finansiering af f.eks. bolig, bil, til etablering eller drift af virksomhed m.m., men det er med til at presse renteindtjeningen via fald i den

såkaldte rentemarginal. Det er konkurrencen også. Sparekassen oplever fortsat en skærpet konkurrence på prisen på udvalgte produkter. Sparekassen er fuldt konkurrencedygtig, men vi vælger også forretninger fra, hvis prisen ikke står mål med den risiko som Sparekassen skal løbe eller som ikke er rimelig i forhold til den lokale rådgivning vi stiller til rådighed.

Med netto 7.304 nye kunder i 2017, en stigning på knap 5 %, er vi sikre på, at vores tilbud, lokale tilstedeværelse og ikke mindst vores åbenhed overfor og servicering af nye og eksisterende kunder falder i manges smag. Det er også det vi hører, når Sparekassen i stort omfang bliver anbefalet af vores nuværende såvel som nye kunder.

Med det opnåede resultat og den solide forretningsmæssige ballast, er det med stor forventning, vi kigger ind i det nye år, og ikke mindst ser frem til at udvikle Sparekassen yderligere og kunne tage imod endnu flere nye kunder.

I Sparekassen har vi gennem de sidste par år arbejdet intenst med at overvåge, om vores forretningsmodel nu også giver den udvikling af

Bruno Riis-Nielsen
Sparekassedirektør

Lars Petersson
Administrerende direktør

Sparekassen, vi har sat som mål, både i forhold til den forretningsmæssige udvikling og udviklingen i resultaterne. Og det kan vi konstatere, at det gør den! I de seneste 3 år har vi åbnet filialer i Valby, Dragør, Langeskov, Nyborg, Vanløse, Hundested, Helsingør, Frederiksværk og på Islands Brygge i København, hvor der ligeledes er åbnet et erhvervscenter. Det samlede forretningsomfang af indlån, udlån, garantier og kundedepoter i disse filialer og erhvervscentret, udgør 1,6 mia. kr. Det skal dertil bemærkes, at erhvervscentret på Islands Brygge, filialerne i Frederiksværk og på Islands Brygge er nye og endnu ikke tæller meget med i det samlede forretningsomfang. Omkostninger ved filialdrift udgøres hovedsagligt af personale- og IT-omkostninger, samt en række omkostninger der er afhængige af antal medarbejdere og forretnings- og transaktionsomfang med kunderne. De omkostninger vil være der uanset om kunderne servicerer fra en stor filial eller flere mindre lokale filialer. Meromkostninger ved flere filialer er øgede faste omkostninger til husleje, almindelige driftsudgifter og afskrivninger. Denne meromkostning eller investering i niveauet 50-100.000 kr. pr. måned for at være lokalt til stede, er efter vores vurdering givet særdeles godt ud og giver os forretningsmuligheder vi ellers aldrig ville få.

Det er langt nemmere at erhverve lokale medarbejdere og ikke mindst kunder ved at være til stede. Som et af mange eksempler kan nævnes filialen i Dragør, hvor vi alene som følge af filialetableringen har fået en håndfuld attraktive erhvervs-kunder, hvor indtjeningen betaler alle faste omkostninger. Samme billede ses stort set i alle vores nye filialer. De godt 4.300 kunder i de nyere filialer betjenes af 48 lokale rådgivere, der supporteres af specialister inden for områderne

investering, pension og formue. Generelt ses en større forretningsmæssig vækst i de nyere filialer end budgetteret, og forventningen er derfor, at de hurtigere vil kunne indfri deres forretningsmæssige mål og dermed komme til at bidrage til bundlinjen tidligere end de i snit 3 år, Sparekassen benytter som krav til den resultatmæssig balance på de lokale omkostninger i forbindelse med planlægningen af nye filialer.

Overordnet taler de økonomiske resultater for sig selv, med et resultat på 273 mio. kr. før skat og en primo egenkapitalforrentning på 10,6 %. At vi derudover formår at holde fast i den lokale forankring og det lokale engagement uanset om vi ser på vores tilstedeværelse i de små lokal-samfund på Fyn og Sjælland eller i byområderne omkring København og Odense, det er bare et ekstra plus og med til at gøre os stolte.

I Sparekassen ved vi, at gode resultater ikke kommer af sig selv og man ikke bare kan hvile på laurbærerne, derfor har vi brugt 2017 til at udarbejde en strategiplan, der jf. tidligere offentliggjort selskabsmeddelelse blev lanceret 6. november 2017 og peger frem mod 2021. Strategiplanen "Nye veje" og de 4 finansielle målsætninger, skal sikre, at Sparekassen kan udvikle sig tilfredsstillende. Dette ser vi meget frem til at arbejde videre med i 2018.

Og så vil vi runde af med at se frem mod vores kommende aktieemission. Aktieemissionen er vigtig for Sparekassen, idet den indgår i fremtidssikringen af kapitalstrukturen. Jf. selskabsmeddelelse nr. 18/2017 gennemfører Sparekassen en række tiltag med henblik på, dels at understøtte den fortsatte vækst som følger af strategiplanen "Nye veje", dels at gøre klar til de øgede kapitalkrav i de kommende år, herunder

indførelsen af NEP-krav og den fortsatte indfasing af kapitalbevaringsbuffer og den forventede aktivering af konjunkturudligningsbuffer med forventet 0,5 % fra 31. marts 2019. Ud over det forventede provenue på 400-450 mio. kr. fra aktieemissionen og styrkelsen af kapitalgrundlaget på 105 mio. kr. via nyudstedte kapitalinstrumenter i december 2017, ønsker Sparekassen ligeledes at udstede ny hybrid kernekapital og ny supplerende kapital i andet halvår af 2018, til delvis erstatning af de to kapitalinstrumenter på henholdsvis 520 mio. kr. og 118 mio. kr., som kan førtidsindfries i oktober 2018, dog betinget af Finanstilsynets forudgående tilladelse hertil. Da de nye kapitalinstrumenter er og forventes udstedt til lavere rentesatser end de kapitalinstrumenter, der ønskes indfriet, indebærer dette samlet set en forventet rentebesparelse i niveauet 30 mio. kr. årligt.

I Sparekassen håber vi, at udviklingen og de opnåede resultater, sammen med den igangsatte strategiplan vil betyde fortsat stor opbakning fra vores nuværende aktionærer. Det er derfor med stor glæde, at vi allerede har modtaget konkrete tilsagn fra de største aktionærer, der tilsammen ejer ca. 30 procent af aktiekapitalen, om deres fortsatte opbakning og deres udnyttelse af minimum de kommende tildelte tegningsrettigheder. Dette orienterede vi om den 14. december i selskabsmeddelelse nr. 24/2017. I Sparekassen er vi meget glade for denne opbakning og vi vil fortsætte vores arbejde med at udvikle Sparekassen og gøre den attraktiv for kunderne, medarbejderne og aktionærerne.

Lars Petersson
Administrerende
direktør

Bruno Riis-Nielsen
Sparekasse-
direktør

273 mio. kr.

Resultatet før skat lander på 273 mio. kr. mod 228 mio. kr. i 2016.

298 mio. kr.

Kapitalgrundlaget er styrket med 298 mio. kr.

5 % flere nye kunder

Sparekassen fik 5 % flere nye kunder i 2017 sammenlignet med 2016

Forventninger til 2018

Sparekassen forventer en fortsat afdæmpet vækst i dansk og europæisk økonomi generelt i 2018. Dette betyder blandt andet, at Sparekassen ser en fortsættelse af det aktuelle lavrentemiljø, der forventes at holde i hvert fald et stykke ind i 2018.

Skulle der komme en korrektion i form af en stigende rente og uagtet eventuelle påvirkninger fra storpolitiske forhold, forventes det at ske i et forholdsvis afdæmpet omfang. Konjunkturerne i Danmark i forhold til boligmarkedet forventes på denne baggrund fortsat at kunne medføre en positiv udvikling og omsætning, hvilket Sparekassen vil kunne profitere af, med øget låneefterspørgsel og ekspedition af boligsager til følge.

Sparekassen åbner også nye filialer i 2018. Sparekassens filial i Greve åbnede 18. januar og åbningen af den nye filial i Helsingør følger i løbet af 1. kvartal. Filialstrategien genbesøges løbende, som led i de strategiske overvejelser.

Som det fremgår nedenfor vil Sparekassen fremadrettet overordnet guide på resultat før skat, mod tidligere på basisindtjeningen. Det er alene en præcisering af fortolkningen af regnskabsreglerne, der er årsagen til denne ændring.

- For 2018 forventer Sparekassen for koncernen et resultat før skat og eksklusiv nedskrivninger og kursreguleringer i intervallet 210-240 mio. kr.

Øvrige resultatforventninger;

- Kursreguleringer – her forventes kursgevinster på sektoraktier og løbende valutaforretninger på 30 mio. kr. på kursregulering af obligationer og øvrige områder forventes ved uændret renteniveau igennem 2018 et resultat på 0 mio. kr.
- Nedskrivninger på udlån m.v. – forventes at udgøre 50 mio. kr. netto. Dette er dog forbundet med usikkerhed på grund af den netop indførte IFRS 9-regnskabsstandard, der er trådt i kraft den 1. januar 2018
- Samlet betyder det, at Sparekassen for koncernen forventer et resultat før skat i intervallet 190-220 mio. kr.
- Aktieemission – for aktuelle kommentarer til Sparekassens aktieemission i foråret henvises til særskilt selskabsmeddelelse vedr. tidsplan m.v., der offentliggøres samtidig med nærværende årsrapport

IFRS 9 – Regnskabsstandard om nedskrivning af finansielle aktiver

2018 er også året, hvor den meget omtalte IFRS 9-regnskabsstandard træder i kraft.

IFRS 9 dækker over en regnskabsstandard, der omfatter den regnskabsmæssige håndtering af værdiforringelsen af finansielle aktiver, hvilket for Sparekassen primært vil relatere sig til udlånsporteføljen. Den nye standard er en mere fremadskuende måling, der skal være med til at sikre tilstrækkelige hensættelser til imødegåelse af tab på de omfattede aktiver, betyder for Sparekassens vedkommende, at vi pr. 1. januar vil øge nedskrivningerne på de omfattede aktiver med netto 138,2 mio. kr. Beløbet er fremkommet på baggrund af betydelige skøn og er derfor forbundet med usikkerhed. Ændringen i hensættelserne korrigeret for skatteeffekten korrigeres over primo egenkapitalen med netto 107,8 mio. kr. Sparekassen har i denne forbindelse valgt et benytte den overgangsordning (indfasning frem til år 2022), der gives mulighed for at vælge via reglerne i CRR i forbindelse med kapitalopgørelserne. Sparekassen vil i denne forbindelse fremadrettet rapportere specifikt om effekten af indfasningen.

NEP – Krav til nedskrivningsegne passiver

Endelig skal der i 2018 gøres klar til håndtering af NEP-kravene, en finansiell regulering, der træder i kraft pr. 1. januar 2019. NEP-kravene, omfatter nedskrivningsegne passiver, som skal anvendes til tabsabsorbering og rekapi-

lisering, hvis et pengeinstitut bliver nødlidende og skal restruktureres eller må afvikles. Det er Finanstilsynet, der over for pengeinstitutterne fastsætter kravet til størrelsen af de nedskrivningsegne passiver.

I januar 2018 modtog Sparekassen en opgørelse af det initiale NEP-krav fra Finanstilsynet. Kravet betyder, at Sparekassen skal have nedskrivningsegne passiver på 13,9 % af de samlede forpligtelser og kapitalgrundlag svarende til 16,8 % af de risikovægtede eksponeringer. Kravet er opgjort på baggrund af Sparekassens forhold pr. ultimo 2016 og svarerede til i alt 2.675 mio. kr.

Da kravet opgøres på baggrund af risikoeksponeringerne, vil kravet ændre sig i takt med ændringerne i disse. Med tanke på Sparekassens vækst og vækstsmål for de kommende år, anses det sandsynligt, at de beløbsmæssige krav vil blive større. Dette vil blive imødekommet via indtjeningen, samt via de tiltag, Sparekassen med blandt andet den kommende aktieemissionen har planlagt til styrkelsen af kapitalgrundlaget.

Herudover har Sparekassen mulighed for at udstede Tier 3-kapital, til dækning af NEP-tillæggene.

Sparekassen i ord og tal 2017

Den positive forretnings- og resultatmæssige udvikling har været jævnt stigende i 2017 og fortsætter dermed fremgangen fra tidligere år.

Overordnet er Sparekassen påvirket af det fortsatte lave rentemiljø, der generelt presser renteindtjeningen i den finansielle sektor. I Sparekassen kompenseres denne påvirkning delvist af den positive vækst i udlånene, der blandt andet genereres via de mange nye kunder i nye og gamle filialer og erhvervscentre. Ligeledes positivt udvikler udbuddet af rådgivnings- og serviceydelse sig, hvilket kan aflæses i de stigende gebyr- og provisionsindtægter.

Resultatposter

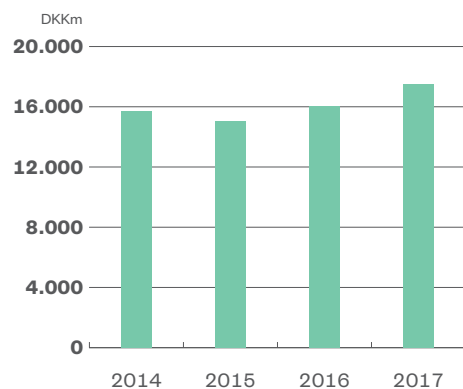
Koncernens omkostninger til personale og administration stiger med 7,4 %, hvilket er inden for det budgettede. Det er realiseringen af forretningsmodellen med investeringer i nye filialer og medarbejdere, samt omkostninger til håndtering af lovkrav og almindelig pris- og lønreguleringer, der driver omkostningerne op. Af de væsentligste forhold til stigningen i omkostningerne kommer en engangsudgift på 4 mio. kr. i forbindelse med fratrædelsen af direktør i 2. kvartal, omkostninger til strategiar-

bejdet på 4 mio. kr., påvirkningen fra udviklingen i medarbejderstaben 23 mio. kr., lønreguleringer og øget lønsumsafgift 8 mio. kr. og øgede omkostninger til it koster 23 mio. kr. For it dækker stigningen i omkostningerne over den øgede kapacitet der er brug for i forbindelse med stigningen i antal kunder og nye medarbejdere, men er også i stort omfang relateret til udviklingen af it-løsninger, der kan håndtere og understøtte de lovmæssige krav, der rammer den finansielle sektor. Ekstraordinære udgifter og konsulentbistand falder med 21 mio. kr. i

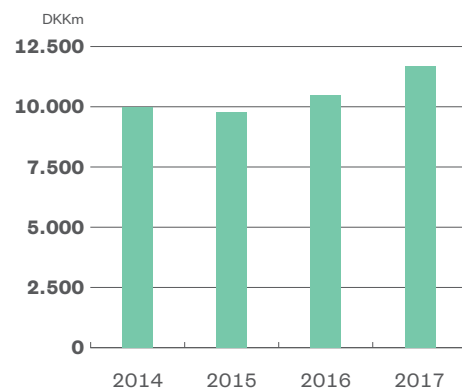
forhold til 2016, som var påvirket af en række omkostninger relateret til it-konverteringen og sammenlægningen af Sparekassen Sjælland og Sparekassen Fyn.

I 2017 åbnede Sparekassen nye filialer i Helsingør, Frederiksværk og på Islands Brygge i København (sidstnævnte sted med både privatfilial og erhvervscenter). Medarbejdere hertil, samt til styrkelsen af den øvrige organisation medførte, at den gennemsnitlige medarbejderstab netto voksede med 33 medarbejdere.

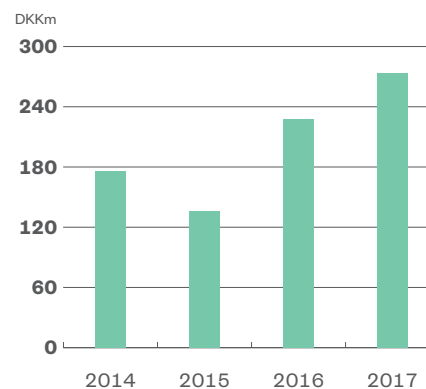
Indlån

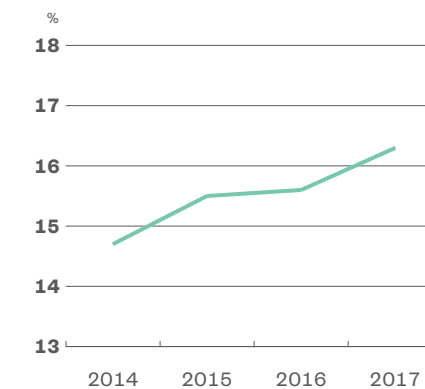
Udlån

Resultat før skat

Kapitalprocent

Sparekassen følger meget nøje op på udviklingen i omkostningerne og den indtjening investeringerne forventes at generere over de kommende år.

I 2017 kunne der konstateres nedskrivninger på udlån m.v. for 33,4 mio. kr. svarende til en nedskrivningsprocent 0,2 % for året, hvilket er den laveste i flere år og 73,8 mio. kr. lavere end i 2016. Det er de positive konjunkturer, der sammen med en fokuseret kreditstyring er de væsentligste årsager til den meget positive udvikling i nedskrivningerne. Det realiserede resultat ligger inden for den udmeldte forventning til årets nedskrivninger, der i forbindelse med offentliggørelsen af Sparekassens regnskab pr. 3. kv. for anden gang i 2017 blev reguleret i positiv retning til maksimalt at nå et beløb på 35 mio. kr.

Kursreguleringer, der stammer fra Sparekassens aktie- og obligations-beholdninger, fra rente- og valutaeksponeringer og relaterede transaktioner, samt fra værdiregulering af investeringsejendomme blev også positive i 2017. De samlede kursreguleringer løb op i knap 43 mio. kr. Hertil skal lægges de udbytter, der er modtaget i året, der i alt udgjorde mere end 27 mio. kr.

Sparekassen vil i fremtiden guide på årets resultat før skat, nedenfor følges op på den guidance på basisindtjeningen, der blev udmeldt for 2017 og præciseret i løbet af regnskabsåret.

Basisindtjening

Basisindtjeningen rammer med 320,3 mio. kr. ind midt i det ved offentliggørelsen af 3. kvartals resultatet præciserede forventede resultatinterval imellem 310-330 mio. kr.

Beløb i mio. kr.	Koncernen	
	2017	2016
Nettorenteindtægter	542,5	551,2
Udbytte af aktier m.v.	27,4	18,4
Gebyrer og provisionsindtægter	449,1	418,9
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	19,8	15,8
Andre driftsindtægter, ordinære	18,8	16,6
Andre driftsudgifter, ordinære	15,7	9,8
Basisindtægter	1.002,3	979,4
Udgifter til personale og administration, ordinære	682,0	632,7
Basisindtjening	320,3	346,7

I forhold til regnskabsposterne, som vist i resultatopgørelsen, er der foretaget følgende korrektioner for særlige poster for at vise den ordinære Basisindtjening:

- **Andre driftsindtægter:** -12,3 mio. kr. (Gevinst ved salg af ejendomme 7,4 mio. kr. + øvrige ekstra ordinære indtægter 4,9 mio. kr.)
- **Andre driftsudgifter:** -3,5 (Udgift til indskydergarantiordning 1,0 mio. kr. + øvrige 2,5 mio. kr.)
- **Udgifter til personale og administration:** -9,4 mio. kr. (Direktørfratrædelse 4,2 mio. kr. + strategitaktiviteter m.v. 5,1 mio. kr.)

Balanceposter

Indlån i alt og udlån stiger begge, med henholdsvis 9,1 % og 11,5 % og udgør ved årets udgang henholdsvis 17,5 mia. kr. (indlån inkl. indlån i puljeordninger) og 11,7 mia. kr. Stigningerne kan i stort omfang tilskrives den kundetilgang, som Sparekassen fortsætter med at opleve. Kundetilgangen ses bredt i Sparekassen, med en naturlig overvægt i de nyere filialer.

Med de leverede resultater forrentes primo egenkapitalen med 10,6 % før skat og 9,9 % efter skat, mod henholdsvis 9,2 % og 8,7 % i 2016. I kr. er egenkapitalen steget med knap 225 mio. kr. og udgør nu 2.812,4 mio. kr.

Den egentlige kernekapitalprocent og kapitalprocenten udgør ved udgangen af 2017 10,7 % og 16,3 %, mod 9,9 % og 15,6 % primo året.

Pr. 31. december 2017 er Sparekassens individuelle solvensbehov opgjort til 9,1 % mod 9,3 % ved indgangen til året.

Kundetilgangen fortsætter – både private og erhvervs-kunder søger til Sparekassen

Med 156.000 kunder pr. ultimo 2017 har Sparekassen netto budt velkommen til mere end 7.000 kunder i 2017. Kundetilgangen kan naturligt tilskrives åbningen af nye filialer, hvor Sparekassen vinder markedsandele, men også i de "gamle" filialer bliver nye kunder budt velkommen.

Den altovervejende grund til den positive kundetilgang kan ikke tilskrives store og dyre annoncekampagner, men faktorer, der rammer lige ind i Sparekassens forretningsmodel, nemlig den lokale forankring og kundernes anbefalin-

ger. Når nye kunder kommer ind i Sparekassens lokale filialer og det tilmeldt i stort omfang sker på baggrund af en anbefaling fra en anden kunde, så bliver man både stolt og ydmyg, og det er vi i forhold til den nuværende udvikling.

Sparekassen har ingen og er ikke en forretning uden vores kunder. Det er også derfor, at forretningsmodellen sætter kunden i centrum. Det betyder, at servicering, rådgivning og tilgængelighed, så vidt det er muligt, sker ud fra et kundebehov.

Til at sikre de gode kundeoplevelser står en kompetent og lokalt forankret medarbejderstab, der sammen med Sparekassens specialister inden for bolig- og formueområderne, samt vores erhvervspecialister, løbende udvikler og tilpasser Sparekassens produkter og serviceydelser.

Da vi anser medarbejderne som vores vigtigste ressource investeres der løbende i uddannelsen og udviklingen af medarbejderne, så de er klædt ordentlig på til at kunne levere over for kunderne. Og for at sikre, at Sparekassen og vores medarbejdere leverer på et tilfredsstillende niveau, spørger vi kunderne direkte. I Sparekassen er kundernes mening ikke ligegyldig, vi hører efter og alle de tilbagemeldinger, der kan bidrage til at gøre Sparekassen bedre, vil der blive arbejdet seriøst med.

Vi er meget tilfreds med tilgangen af nye kunder, der mange steder sker i et mærkbart konkurrencepræget marked, men Sparekassen er konkurrencedygtig og den lokale tilstedeværelse og forankring gør en stor forskel.

” Sparekassen ved vi, at gode resultater ikke kommer af sig selv og man ikke bare kan hvile på laurbærerne, derfor har vi brugt 2017 til at udarbejde en strategiplan, der jf. tidligere offentliggjort fondsårsmeddelelse blev lanceret 6. november 2017 og peger frem mod 2021.

Lars Petersson

Administrerende direktør

Kundetilgangen og den stigende aktivitet resulterer i et forretningsomfang, der pr. 31. december udgjorde 34,4 mia. kr., en stigning på 10,0 % i forhold til samme tidspunkt sidste år. Forretningsomfanget dækker over udviklingen i indlån, udlån og garantier, der alle stiger. Det er særligt inden for udlån til boligfinansiering og til erhvervsområdet, at vi fortsætter med at kunne konstatere en øget efterspørgsel.

Nye filialer og nyt erhvervscenter – og det fortsætter i 2018

I 2017 styrkede Sparekassen sin kundeservice med åbningen af nye filialer. I sommermånederne åbnede vi filialer i Helsingør og Frederiksværk, mens vi den 3. november åbnede på Islands Brygge i København, sidstnævnte sted med både en ny filial for private og et nyt erhvervscenter. Filialudbygningen fortsættes i 2018 med etableringen af nye filialer i Greve, der holdt en velbesøgt åbningsreception den 18. januar og senere i Helsingør. Det er i denne forbindelse meget tilfredsstillende at konstatere, at rigtig mange dygtige medarbejdere søger mod Sparekassen.

Det samlede filialnet når med disse etableringer op på 53, hvoraf de 4 er specialiserede erhvervscentre beliggende på Islands Brygge i København, i Odense, Næstved og Holbæk.

Konjunkturerne er med Sparekassens kunder

Den fortsatte økonomisk gunstige udvikling i konjunkturerne, der bl.a. dækker over priserne på boligområdet, den stabile udvikling på arbejdsmarkedet, inflationen m.v., er væsentlig for udviklingen i sparekassens nedskrivninger og tab på udlån m.v.

Særligt Sparekassens markedsområder på Sjælland og Fyn har oplevet den positive påvirkning af de gunstige konjunkturer. Dette giver også en mærkbar effekt på nedskrivninger og tab, som for året ender på 33,4 mio. kr., det laveste siden 2007.

Kapitalgrundlag

Sparekassens kapitalgrundlag er fortsat tilfredsstillende i forhold til forretningsomfanget, med en kapitaloverdækning på 7,2 %-point i forhold til kapitalbehovet, og en overdækning på 6,0 %-point i forhold til det samlede kapitalbehov og kombinerede kapitalbufferkrav.

Til imødegåelse af en fortsat vækst i forretningsomfanget, samt indfasning af bufferkrav og nye NEP-krav, er det intentionen at øge kapitalgrundlaget via en aktieemission rettet mod Sparekassens eksisterende aktionærer – se tidligere offentliggjorte selskabsmeddelelse nr. 18/2017 af 6. november 2017.

Regulatoriske påvirkninger

Den finansielle sektor er i væsentlig grad genstand for ændringer af eksisterende og indførelse af nye regulatoriske krav. Alle reguleringer kræver mange ressourcer at implementere og løbende sikre overholdelsen af. Sparekassen har i 2017 arbejdet med implementeringen af nye regler for investorbekyttelse, markeds-gennemsigtighed m.v. jf. MiFID-direktivet, nye regler på hvidvaskområdet, kommende regler på betalings- og persondataområdet, den nye regnskabsstandard for finansielle aktiver, samt kommende regler om kapitalkrav, benævnt NEP-krav.

Arbejdet med at sikre implementeringen og håndteringen af de regulatoriske krav sker dels via samarbejder på datacentralen, Bankdata, via brancheforeninger og ikke mindst i Sparekassens organisation, der bruger væsentlige ressourcer på dette.

Succesfulde dialogmøder med aktionærerne

Sparekassen afholdt i perioden fra ultimo august til medio september 10 dialogmøder med aktionærerne, der med start i Vallekilde-Hørve Fritidscenter ligeledes bød velkommen ved møder i Næstved, Ringsted, Kalundborg, Slagelse, Faaborg, Odense, Roskilde, Frederiksværk og København. Dialogmøderne kommer dermed bredt ud i hele markedsområdet og er et tilbud til aktionærerne om at komme og møde direktionen i Sparekassen, høre om den økonomiske og forretningsmæssige udvikling, få lejlighed til at stille spørgsmål, og i øvrigt deltage i et arrangement, der omfatter hyggeligt samvær med spisning og musikalsk underholdning. Dialogmøderne blev besøgt af knapt 4.000 aktionærer, hvilket var rekord.

Det er meget glædeligt, at aktionærerne dermed bakker op om Sparekassen lokalt, hvilket er essensen af forretningsmodellen. Sparekassen vil gerne have endnu flere aktionærer, og hilser dem også gerne velkommen til kommende dialogmøder.

Aktieemission og udbytte

Som nævnt lancerer Sparekassen en aktieemission rettet mod de eksisterende aktionærer i løbet af foråret. Aktieemissionen har til formål, at optimere kapitalstrukturen og dermed på sigt spare ca. 30 mio. kr. om året i renteudgifter, men

samtidig også forøge kapitalstyrken og dermed imødekomme de lovgivningsmæssige krav til pengeinstitutternes kapitalgrundlag, der blandt andet gennemføres via kapitalkravsforordningen og de kommende NEP-krav.

For ikke på den ene side at være i gang med en aktieemission, der skal styrke kapitalgrundlaget og så samtidig udbetale udbytte, der reducerer kapitalgrundlaget, indstilles det, at der ikke udbetales udbytte for regnskabsåret 2017.

Der ligger en del overvejelser bag denne indstilling, ikke mindst i forhold til de mange aktionærer, der gennem de sidste to år, har modtaget udbytte i henhold til udbyttepolitikken og som tidligere har modtaget renteudbetalinger, i deres egenskab af garanter.

Generalforsamlingen 2018

Sparekassens generalforsamling 2018 afholdes torsdag den 8. marts i Vipperødhallen i Vipperød lige uden for Holbæk.

Aktionærerne vil som vanligt blive indkaldt til denne begivenhed, hvor årsrapporten for 2017 fremlægges til godkendelse.

”Nye veje” – Sparekassens strategiprojekt frem mod år 2021

Sparekassens strategi er forankret i forretningsmodellen. Helt overordnet er strategien at være det lokale og regionale alternativ til de landsdækkende banker på Sjælland, Fyn og øerne.

I november 2017 præsenterede Sparekassen sin strategiplan ”Nye veje”. Strategiplanen har som et centralt omdrejningspunkt et fortsat stærkt fokus på privatkunder, mens Sparekassen i de kommende år tillige vil fokusere på at styrke positionen som en stærk lokalt forankret erhvervssparekasse, ligesom formueområdet vil blive forstærket markant. Disse tre områder skal styrke, supplere og forstærke hinanden. Ved at dele viden og arbejde sammen om fælles målsætninger kan vi give kunderne en bedre oplevelse og skabe nye forretningsmuligheder.

Sparekassens kerneværdier skal gøre det attraktivt at være aktionær, kunde og medarbejder.

Sparekassen ser strategiplanen ”Nye veje” så væsentlig, at Sparekassen den 8. november stort set lukkede for en dag for at samle alle medarbejdere og forberede dem på de næste 4 års spændende udvikling. Sparekassen er ikke i tvivl om, at det også var en god investering, hvilket blandt andet medarbejderes overvældende positive tilbagemeldinger underbygger.

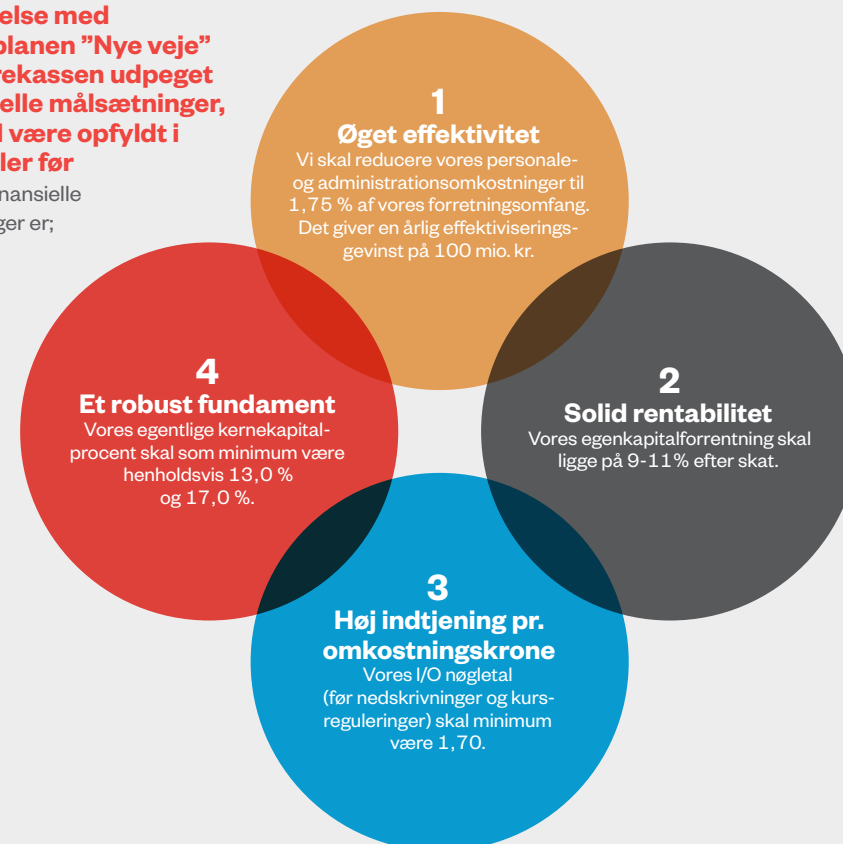
Nu glæder Sparekassen sig til, at især kunderne og aktionærerne får lejlighed til at stifte nærmere bekendtskab med strategien og over de kommende år, komme til at nyde godt af de forretningsmæssige og økonomiske resultater.

Det er kort og godt derfor, vi siger:

Det gælder om at holde sammen.

I forbindelse med strategiplanen ”Nye veje” har Sparekassen udpeget 4 finansielle målsætninger, som skal være opfyldt i 2021 – eller før

Disse fire finansielle målsætninger er;

De syv spor

Strategiplanen "Nye veje" har 7 strategiske fokusområder

Spor 1 Vores formål skal være løftestang for vores vækst

Sparekassen skal være kendt og anerkendt for vores formål. Vi skal være anerkendt som en motor i sine lokalsamfund. Det vil sige, at vi skal være kendt som det pengeinstitut, der driver lokale fællesskaber, forbinder erhvervsvirksomheder med hinanden og bakker op om både privat- og erhvervs kunder. Samtidig skal vi blive kendt som finanssektorens lokale og digitale alternativ til de store landsdækkende banker.

Spor 2 Vi skal øge tilgangen af mindre og mellemstore erhvervs kunder

Sparekassen skal styrkes som erhvervssparekasse. Med afsæt i filialnettet og de fire erhvervscentre skal erhvervsforretningen være med til at bidrage til fælles udvikling frem mod 2021. Synergieffekterne mellem erhvervs-, privat- og formueområdet skal styrkes. Sparekassens varemærke på erhvervs- og formueområdet skal yderligere styrkes og samtidig skal erhvervscentrene sættes bedre i stand til at tiltrække mindre og mellemstore virksomheder, og filialerne skal have forudsætningerne for at kunne gå i dialog med lokale håndværksvirksomheder, detailforretninger og øvrige erhvervsvirksomheder.

Spor 3 Vi skal indfri det digitale potentiale

Sparekassens digitale marketing og det digitale spor skal videreudvikles. Den digitale sparekasse skal sikre, at digitale kundeemner og forespørgsler føres hele vejen frem til en rådgiver, så flere kunder kan fås i tale. Digital marketing skal bruges til at profilere Sparekassens værdier og indsatser i lokalområderne, herunder Sparekassen Sjælland Fondens indsats. Kundedialogen via sociale medier skal udvikles og optimeres, ved at opbygge en kundevendt model for profilering af Sparekassen. Samtidig skal der lanceres digitale kampagner på sociale medier som Facebook, Twitter, LinkedIn og lignende.

Spor 4 Vi skal uddanne os til at skabe mere forretning

Sparekassen skal være den bedste til at drive et stort filialnet og det forudsætter at vi bliver bedre til at skabe salgsudvikling via naturligt mersalg af serviceydelser og produkter. Sparekassens tre forretningsområder – privat, erhverv og formue – skal arbejde bedre sammen omkring den enkelte kunde. Fokus på formueområdet skal øges. Sparekassen vil investere markant i salgsuddannelse og lederuddannelse for derigennem at udvikle kompetencer hos både rådgivere og ledere.

Spor 5 Vores systemer og processer skal optimeres

Sparekassens interne processer og arbejdsgange skal optimeres. De kommende år skal Sparekassen vokse, uden at omkostningerne stiger tilsvarende. I 2021 skal vi kunne drive en større virksomhed med relativt lavere omkostninger end i dag. Det betyder, at Sparekassen skal udnytte sine systemer bedre og reducere tidsforbruget på administrative opgaver. Formålet med alle optimeringer skal være, at hver enkelt rådgiver får mere tid til kundedialog. Optimeringsindsatsen vil medføre ændringer i både filialerne og i stabs-apparatet. Det vil betyde, at der indføres nye måder at løse opgaver på, og at en del medarbejdere vil få et ændret jobindhold.

Spor 6 Vores data skal bruges til at styrke forretningen

Sparekassen skal være bedre til at udnytte digitale muligheder og de store mængder data, vi er i besiddelse af. Det skal gøre Sparekassen bedre til at understøtte forretningen og hverdagen for ledere og medarbejdere. Der skal implementeres nye teknologiske løsninger og de interne digitale kompetencer skal styrkes.

Spor 7 Vores organisation skal indrettes til at styrke vækst i filialerne

Sparekassens stabsfunktioner skal indrettes, så de understøtter filialnettet og forretningen på både privat-, erhvervs- og formueområdet. Sideløbende skal stabs-apparatet sikre fortsat forretningsudvikling og forbedring af hovedsædet i hele strategiperioden.

Regnskabskommentering, koncernen

4. kvartal 2017

Resultatet før skat for 4. kvartal 2017 udgør 48,7 mio. kr. og stiger dermed med 26 % i forhold til 4. kvartal 2016.

Resultatfremgangen i kvartalet sker på baggrund af en marginal stigning i netto-renteindtægterne, et samlet fald i netto-rente- og gebyrindtægterne på 9 mio. kr., der blandt andet skyldes bortfaldet af den direkte betaling for Sparekassens formidling af investeringsforeningsbeviser, faldende nedskrivninger, der modsat bidrager positivt med knap 7 mio. kr., kursreguleringer der var 14,5 mio. kr. bedre end i 4. kvartal 2016, andre driftsindtægter, der stiger 15,7 mio. kr., samt en omkostningsstigning på 13,2 mio. kr. Disse samt øvrige resultatudviklinger giver en samlet resultatforbedring på 10,1 mio. kr. i kvartalet.

Omkostningerne til personale og administration stiger i henhold til den budgetterede udvikling og sker som følge af investeringer i filialstrategien, overenskomstmæssige lønstigninger og stigningen i lønsumsafgiften. Endvidere stiger IT-omkostningerne primært som følge af den finansielle regulering og prisreguleringer.

Indlånsbalancen inkl. indlån i puljer opgøres ultimo 2017 til 17.494,6 mio. kr. mod 16.040,9 mio. kr. ultimo 2016, en stigning på 1.453,7 mio. kr. svarende til 9 %. Væksten i udlån udgjorde i

samme periode 1.206,5 mio. kr. svarende til en stigning på 11,5 %.

Udviklingen i resultatet og forretningsaktiviteterne i 4. kvartal og betragtes generelt som tilfredsstillende.

Regnskabsåret 2017

Resultatopgørelsen

Indtægter

Nettorenteindtægter

Nettorenteindtægterne udgør 542,5 mio. kr. for året mod 551,2 mio. kr. i 2016. Udviklingen bærer fortsat præg af det generelt lave rentemiljø og presset på rentemarginalen, samt konkurrencesituationen, men også det forhold, at Sparekassen i en tid, hvor en række pengeinstitutter må konstatere en afdæmpet eller direkte tilbagegang i udlånsudviklingen, kan præstere solid udlånmæssig fremgang.

At dette er sket samtidig med, at der ses en styrkelsen af Sparekassens kunders kreditbonitet er både glædeligt, men også med til at sikre de gode regnskabsmæssige resultater.

Udviklingen baserer sig i overvejende grad på udviklingen i de renteindtægter og renteudgifter, Sparekassens ud- og indlånsbalancer genererer, men også renteafkastet fra placeringen af

overskudslikviditeten i obligationsbeholdninger eller som indskud i Nationalbanken påvirker posten. Det er positivt, at Sparekassen i det aktuelle lavrentemiljø, stort set får holdt status quo på nettorenteindtægterne.

Gebyrer og provisionsindtægter

Den positive udvikling i gebyr- og provisionsindtægterne på 30,3 mio. kr. dækker bredt. Sparekassens fremgang i forretningsaktiviteterne ses inden for både værdipapirhandel og depoter, betalingsformidling, håndteringen af lånesager samt for garantiprovisioner. Udviklingen i garantiprovisionerne kan især henføres til stigningen i Sparekassens formidling af realkreditlån til både privat- og erhvervskunder.

Udviklingen i gebyrer på værdipapirhandelsområdet og for depoter er ligeledes meget tilfredsstillende. Sparekassens ydelser udbydes, så de overholder reglerne om transparens jf. MiFID II-direktivet. Det betyder blandt andet, at investorer i fuldmagtskoncepter vil se en stigende omkostning trukket direkte i konceptet, men til gengæld en faldende omkostning i de underliggende investeringer i investeringsforeningsbeviser.

De modtagne udbytter kommer primært fra Sparekassens aktieinvesteringer i sektorselskaber. Investeringerne i og medejerskabet af sektorselskaberne skal sikre, at Sparekassen

får adgang til og indflydelse på omfanget og udviklingen af relevante finansielle produkter og serviceydelser, Sparekassen ikke selv producerer. De samlede modtagne udbytter i 2017 udgjorde 27,4 mio. kr. mod 18,4 mio. kr. i 2016.

Kursreguleringer

Udviklingen i kursreguleringerne bidrager positivt til resultatet med knap 43 mio. kr., lidt mindre end i 2016. Overordnet set, er det et tilfredsstillende resultat, især når det tages i betragtning, at målsætningen er en lav risiko på de aktiver, der indgår i kursreguleringerne, og investeringerne derfor foretages ud fra denne målsætning.

Den store beholdning af især realkreditobligationer bidrager med 29,1 mio. kr. i kursreguleringer. Det er noget mindre end sidste år, hvor de bidrog med 44,9 mio. kr. Resultatet er tilfredsstillende, den lave risiko Sparekassen har investeret med i 2017 taget i betragtning.

Kursreguleringerne for aktier relaterer sig primært til Sparekassens beholdning af sektoraktier. Kursreguleringerne i disse selskaber afhænger i væsentlig grad af udbyttebetalingen fra samme og skal derfor ses i sammenhæng med denne. Kursreguleringen på aktier ender på 23,6 mio. kr., hvilket er lidt lavere end sidste år.

Kursregulering af domicil- og investerings-ejendomme udgør -15,1 mio. kr., hvilket er en forbedring mod sidste års resultat på -23,9 mio. kr. Sparekassen foretager løbende vurderinger af de ejendomme, der ejes inden for koncernen, der sikrer en markedskonform værdiansættelse.

Omkostninger

Personale og administration

Sparekassens udvikling med åbning af nye filialer og investeringer i den samlede administration medfører også en stigende udgift til lønninger, der samlet stiger med 37,3 mio. kr. i forhold til sidste år. I stigningen indgår ligeledes en engangsudgift i forbindelse med fratrædelse af en direktør på godt 4 mio. kr., de overenskomstmæssige reguleringer af lønninger, den afledte stigning af pensionsudgifterne og en stigning i den lønsumsafgift, der betales af finansielle virksomheder.

Øvrige administrationsomkostninger stiger 10,3 mio. kr., hvilket ligeledes kan henføres til filialudbygningen, almindelige prisstigninger og stigende IT-udgifter blandt andet til sikring af overholdelse af den finansielle regulering og udvikling af værktøjer, der kan effektivisere og forbedre kunderådgivningen.

Udviklingen i omkostningerne følger det budget, der er lagt for Sparekassen i forbindelse med gennemførelsen af de strategiske planer.

Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver

Af- og nedskrivninger stiger med knap 7 mio. kr. og udgør herefter 58,7 mio. kr. Stigningen i afskrivningerne følger udviklingen i de investeringer Sparekassen har foretaget i nye filialer og it.

Nedskrivninger på udlån m.v.

Med et fald på næsten 70 % i forhold til 2016 ender årets nedskrivninger på 33,4 mio. kr., hvilket er meget tilfredsstillende og dermed også en vigtig faktor i den positive resultatudvikling i Sparekassen. Årets nedskrivningsprocent udgør herefter 0,2 %. Det er blandt andet udviklingen i Sparekassens kreditbog, det vil sige udlånskundernes bonitet, der udvikler sig meget positivt. Det skyldes blandt andet den fortsatte gunstige udvikling i konjunkturerne på arbejdsmarkedet og på boligområdet i Sparekassens markedsområder. Ligeledes sørger Sparekassens kreditpolitik for, at der foretages en grundig vurdering af alle låneengagementer både når de indgås og løbende. Sidstnævnte således, at en uønsket engagementsudvikling håndteres i dialog med kunderne så tidligt som muligt.

En stor del af Sparekassens udlån og låneformidling har sikkerhed i boliger, grunde, erhvervsejendomme og via anden sikring. Sparekassen søger på denne måde at minimere den risiko, der ikke kan undgås i forbindelse med Sparekassens væsentlige virke som låneformidler.

Balancen

Nedenfor omtales de væsentligste balanceposter tillige med de poster, der har haft en væsentlig udvikling.

Aktiver

Udlån

Udlånsbalancen vokser til 11,7 mia. kr. fra 10,5 mia. kr. ved udgangen af 2016. Det er, som nævnt i ledelsesberetningen, en stor efterspørgsel på Sparekassens formidling af lån til boligfinansiering, der har været med til at forøge udlånet med 1,2 mia. kr. i året eller 11,5 %.

Men der ses også en efterspørgsel fra de mange små og mellemstore erhvervsvirksomheder, der er blevet kunder i Sparekassen i 2017. Især i de områder, hvor Sparekassen har etableret sig inden for de senere år, udtrykker de stor tilfredshed med, at de blandt andet kan blive betjent lokalt og få håndteret deres seddel- og møntbeholdninger i Sparekassen.

Obligationer

Sparekassen besidder stadig et stort indlånsoverskud på 5,8 mia. kr. inkl. puljeindlån. Dette søges placeret på en måde, så det med lav risiko kan bidrage til indtjeningen. Sparekassen har langt den største del af indlånsoverskuddet placeret i stats- og realkreditobligationer. Renteafkastet herfra har via udviklingen i renterne over de senere år været faldende, til gengæld har Sparekassen kunnet opnå ganske pæne kursreguleringer på beholdningerne, dog lidt mindre i år i forhold til sidste år.

Passiver

Indlån

Indlånsbalancen fortsætter også med at stige. Pr. balancedagen den 31. december udgjorde de samlede indlån på traditionelle konti og konti tilknyttet puljeordninger i alt 17,5 mia. kr., det er en stigning på 1,5 mia. kr. i forhold til ultimo 2016. Især udviklingen for puljekonti er glædelig. Denne type indlån, hvortil der er knyttet en investeringsordning er vokset fra 394 mio. kr. til 905 mio. kr. Sparekassen forventer fortsat en pæn udvikling i dette produkt.

Efterstillede kapitalindskud

I 2017 har Sparekassen indfriet efterstillede kapitalindskud på i alt 163 mio. kr. I forbindelse med indfrielsen har Sparekassen optaget et nyt efterstillet kapitalindskud på 50 mio. kr. til en væsentlig lavere rente end de indfriede. På denne baggrund har sparekassen opnået en væsentlig reduktion af rentekomkostningerne og dermed endnu et positivt bidrag til bundlinjen.

Egenkapital

Egenkapitalen udgør 2.812 mio. kr. pr. balancedagen og er dermed styrket med knap 225 mio. kr. i året. Stigningen udgøres i væsentlig grad af den positive udvikling i det overførte overskud, korrigeret for udbetalte udbytter for 2016 ændringen i beholdningen af egne aktier, udbetaling af renter på hybrid kernekapital, samt optagelsen af ny hybrid kernekapital på 55,1 mio. kr.

Se i øvrigt den nærmere omtale af kapitalgrundlaget i afsnittet nedenfor.

Regnskabskommentering, moderselskabet

Nettorenteindtægter

Nettorenteindtægterne opgøres til 516,3 mio. kr. og falder dermed knap 5 mio. kr. Det er kombinationen af den negative påvirkning fra det aktuelle lavrentemiljø og den positive påvirkning fra den øgede udlånsbalance, der i væsentligt omfang er årsagen til udviklingen.

Gebyr- og provisionsindtægter

Gebyr- og provisionsindtægterne netto viser en fremgang på 26,6 mio. kr. Her bidrager stor aktivitet hos Sparekassens kunder på boligmarkedet og i forbindelse med låneomlægninger væsentligt til fremgangen. Afledt af MiFID II-reglerne er en del af indtægterne fra værdipapirhandel og deponeringsindtægterne faldet, modsat trækker indtægtsstigningen relateret til betalingsformidlingen, der bl.a. kommer fra det tiltagende forbrug af betalings- og kredittkort.

Omkostninger

Omkostningerne i moderselskabet tegner reelt billedet for hele koncernen. Omkostningerne til personale og administration blev på 693,5 mio. kr. i forhold til 640,7 mio. kr. i 2016. Stigningen følger af Sparekassens investeringer i filialåbninger, stigningen i antal medarbejdere, øgede omkostninger til it og håndteringen af lovmæssige reguleringer, samt stigninger relateret til dækningen af overenskomstmæssige lønreguleringer, stigningen i lønsumsafgift, samt administrative prisreguleringer på øvrigt forbrug.

Nedskrivninger

Nedskrivninger på udlån m.v. falder fra 111,7 mio. kr. til 32,2 mio. kr., hvilket er en positiv udvikling på 79,5 mio. kr. Det er de generelle positive konjunkturer, med værdistigninger på boligmarkedet og god efterspørgsel på beskæftigelsesområdet, samt Sparekassens kreditstyring gennem de senere år, der er grundlaget for den mærkbare udvikling.

Resultat

Resultat før skat ender på 270,9 mio. kr. mod 198,7 mio. kr. i 2016. Resultatfremgangen er markant og anses som meget tilfredsstillende.

Balancen

Lige som for resultatets vedkommende udgøres koncernbalancen i al væsentlighed af balancen i moderselskabet. Moderselskabet kan for henholdsvis udlåns- og indlånsbalancerne fremvise fremgange på henholdsvis 11,9 % og 9,0 %.

Moderselskabets egenkapital svarer til koncernens og udgør dermed 2.812,4 mio. kr., efter en stigning på knap 225 mio. kr.

Resultat- og balanceposter, samt noter for moderselskabet findes sammen med de tilsvarende regnskabsoplysninger for koncernen.

Begivenheder efter regnskabsperiodens afslutning

Der er efter balancedagen ikke indtrådt begivenheder, der i væsentligt omfang vurderes at påvirke koncernens eller moderselskabets finansielle stilling.

I krafttrædelsen af IFRS 9-regnskabsstandard pr. 1. januar 2018 og påvirkningen heraf er nærmere omtalt under afsnittet, Forventninger til 2018.

Kapitalforhold og likviditet, koncernen

Kapitalforhold

Sparekassens samlede risikoeksponeringer udgør 16.973 mio. kr. og er i sammenhæng med stigningen i forretningsaktiviteterne forøget med 1.116 mio. kr. Kreditrisikoen og markedsrisikoen er opgjort efter standardmetoden. Operationel risiko er opgjort efter basisindikatormetoden.

Sparekassens kapitalprocent udgør herefter 16,3 %. Kapitalbehovet er opgjort til 9,1 %, hvilket medfører en kapitalmæssig overdækning på 7,2 %-point. I kroner svarer overdækningen til 1.224 mio. kr.

Kombinerede bufferkrav er opgjort til 1,3 %-point. Det medfører, at Sparekassens kapitalmæssige overdækning efter kapitalbehov og kombinerede bufferkrav udgør 6,0 %-point. I kroner svarer det til en overdækning på 1.012 mio. kr.

Ovennævnte opgørelser er baseret på, at udbyttebetalingen for 2017 suspenderes jf. indstillingen til generalforsamlingen.

Sparekassen udarbejder løbende kapitalplaner. Kapitalplanerne gør det muligt at vurdere, hvorvidt omfanget af det nuværende kapitalgrundlag er tilstrækkeligt.

Det er Sparekassens vurdering, at kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at dække den risiko, der er forbundet med Sparekassens nuværende og planlagte aktiviteter og forretningsomfang. Der henvises i øvrigt til selskabsmeddelelse nr. 18/2017 pr. 6. november 2017 for konkretisering af Sparekassens udmeldinger relateret til kapitalstrukturen.

Likviditet

Liquidity coverage ratio (LCR)

LCR-kravet skal sikre, at kreditinstitutterne er tilpas likvide til at kunne honorere forventede likviditetstræk, beregnet på baggrund af en gældende stressmodel. Kravene omfatter ud over størrelsen af den nødvendige likviditetsbuffer, tillige krav til sammensætningen af de likvide aktiver, der kan benyttes til bufferen. For eksempel gælder det, at minimum 30 % af de likvide aktiver, der kan medregnes i likviditetsbufferen, skal udgøres af såkaldte Level 1A aktiver.

Level 1A aktiver dækker over kontantbeholdningen, sparekassens indestående på foliokontoen i Nationalbanken, beholdningen af indskudsbeviser udstedt af Nationalbanken og beholdningerne af obligationer udstedt eller garanteret af den danske stat.

Da sparekassen af afkastmæssige årsager har en meget stor del af likviditetsoverskuddet og kapitalgrundlaget investeret i realkreditobligationer i forhold til Level 1A aktiver, medfører 30 %-reglen, at dele af sparekassens obligationsbeholdning ikke indgår i opgørelsen af LCR-likviditetsbufferen. Til gengæld kan sparekassen forholdsvist nemt øge LCR-nøgletallet ved at udskifte dele af beholdningen af realkreditobligationer med Level 1A aktiver i stedet.

Pr. 31. december 2017 udgjorde Sparekassens LCR-nøgletal således 263 %, mod det dagældende lovkrav på minimum 80 %. Pr. 1. januar 2018 blev LCR-reglerne endeligt fuldt indfaset og minimumskravet udgør nu 100 %, hvilket Sparekassen indfrier med væsentlig margin.

Med den gode likviditetsoverdækning og uden at optimere likviditetssammensætningen for at optimere LCR-nøgletallet har Sparekassen i hele perioden med indfasningen af dette ligget solidt over lovkravene. Sparekassen forventer også fremadrettet at have en solid overdækning af dette likviditetskrav.

Likviditetsoverdækning jf. pejlemærke i Tilsynsdiamanten

Sparekassen har en likviditetsoverdækning opgjort efter reglerne for pejlemærket i Tilsynsdiamanten på 216,6 % mod en grænseværdi på minimum 50 % i overdækning. Sparekassen har dermed fortsat, også for denne likviditetsopgørelse, en solid overdækning. Målsætningen er altid at have en tilpas høj likviditet, hvilket aktuelt og historisk også har været tilfældet.

Sparekassens forretningsmodel tilsiger, at indlån skal finansiere udlån, og at Sparekassen dermed ikke skal være afhængig af ekstern funding i form af markedsfinansiering og flygtige højtforrentede indlån.

Sparekassen har et indlånsoverskud på over 5,8 mia. kr. Sparekassens indlån kommer primært fra private og mindre erhvervsdrivende. Der er ingen store enkeltstående indlån med væsentlig betydning. Der er ingen indlån af betydning fra andre finansielle virksomheder. Indlånet er desuden kendetegnet ved, at en meget høj andel er dækket af indskydergarantifonden.

På baggrund af ovenstående samt af de løbende stresstest af likviditeten, betragtes den nuværende fundingprofil som relativ stabil og med lav risiko.

Tilsynsdiamanten

Sparekassen ligger både individuelt og på koncernniveau inden for alle pejlemærkerne i Finanstilsynets risikostyringsværktøj ”Tilsynsdiamanten”, der på fem konkrete områder opstiller risikobaserede målepunkter, pengeinstitutterne skal overholde.

De fem målepunkter og de aktuelle opgørelser:

Pejlemærke	Grænseværdi	Koncernen 31.12.2017
Summen af store engagementer	< 125 % af kapitalgrundlag	0,0 %
Udlånvækst p.a.	< 20 %	11,5 %
Ejendomseksponering	< 25 % af udlån og garantier	13,4 %
Stabil funding	< 1,00 Udlån / arbejdende kapital fratrukket obligationer med restløbetid under 1 år	0,56
Likviditetsoverdækning	> 50 %	216,6 %

Sparekassen forventer heller ikke fremadrettet at have problemer med at overholde Tilsynsdiamantens grænseværdier, ej heller for det nye likviditetspejlemærke, der indføres med udgangen af juni 2018. Det nye likviditetspejlemærke vil afløse det nuværende og er en hybrid af LOR-kravet, dog omfattende en længere tidshorisont.

Koncernen

Sparekassen Sjælland-Fyn A/S, koncernen

Sparekassen Sjælland-Fyn A/S koncernen består af moderselskabet Sparekassen Sjælland-Fyn A/S samt tilknyttede datterselskaber. Koncernstrukturen vurderes løbende af ledelsen for at sikre en optimering af denne.

Koncernselskaberne og deres forretningsaktiviteter:

Sparekassen Sjælland-Fyn A/S, moderselskab

Moderselskabet i koncernen har som hovedaktivitet at drive pengeinstitutvirksomhed. Moderselskabet står for langt størstedelen af koncernbalancen. Moderselskabet er børsnoteret og driver sine aktiviteter med tilladelse fra og under tilsyn af det danske Finanstilsyn. Som led i forretningsaktiviteterne ejer moderselskabet datterselskaberne, hvis primære forretningsaktiviteter relaterer sig til investeringsvirksomhed, herunder investering i og udlejning af ejendomme m.v. Moderselskabet har ligeledes ejerandele i en række associerede og tilknyttede selskaber.

Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S, datterselskab

Sjælland Ejendomme A/S blev med virkning fra 1. januar 2017 fusioneret med de øvrige koncernejendomsselskaber, Ejendomsselskabet af 15. december 2008 A/S, Udviklingsselskabet Blindestræde ApS, Ejendomsselskabet Faaborg A/S og Spar Fyns Ejendomsselskab A/S og skiftede navn til Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S. I Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S udgøres ejendomsporteføljen af domicilejendomme udlejet til moderselskabet, samt af investeringsejendomme, der udlejes til private og erhvervsdrivende.

Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S er moderselskab for Investeringselskabet af 10. marts 2015 ApS, der aktuelt indeholder en række investeringsejendomme.

Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S, datterselskab

Selskabet drev under sit tidligere navn, Sparekassen Fyn A/S, koncernens pengeinstitutvirksomhed på Fyn. I forbindelse med at Sparekassen Sjælland A/S og Sparekassen Fyn A/S forretningsaktiviteter blev lagt sammen medio oktober 2016, ændrede datterselskabet navn til Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S. Selskabet beskæftiger sig med investeringsvirksomhed, herunder koncernens pantebrevs-portefølje, samt forestår diverse administrative opgaver relateret til koncernaktiviteterne.

Leasing Fyn Faaborg A/S, datterselskab

Selskabet ejer 33,33 % af Leasing Fyn Bank A/S og beskæftiger sig gennem denne struktur med finansiel leasing til små og mellemstore virksomheder.

Se note 17 for en yderligere specifikation af de tilknyttede og associerede virksomheder.

Forretningsgrundlaget

Sparekassen Sjælland-Fyn A/S er blandt de 11 største pengeinstitutter i Danmark. I oktober måned 2016 gennemførtes sammenlægningen af de 2 virksomheder Sparekassen Sjælland A/S og Sparekassen Fyn A/S, og den sammenlagte virksomhed blev til Sparekassen Sjælland-Fyn A/S. Sparekassen Sjælland-Fyn A/S er repræsenteret med 49 filialer inkl. de planlagte åbninger i 2018 i Greve og Helsingør og fordelt med 15 på Fyn og 34 på Sjælland, og er således stærkt repræsenteret med filialer i hele markedsområdet. Ud over de 49 privatfilialer, har Sparekassen 4 erhvervscentre strategisk fordelt i det samlede markedsområde.

Markedsfokus

Sparekassen ønsker som udgangspunkt at lave forretninger med kunder, der er bosat på Sjælland og Fyn. Minimum 90 % af Sparekassens udlån og garantier skal være relateret til dette primære markedsområde.

Under hensyntagen til indtjeningen og kapitalforhold, vurderes filialdækningen løbende i relation til de strategiske målsætninger.

Kunder

Sparekassen tilbyder finansielle produkter og rådgivning til både private og erhvervsvirksomheder i vores lokale markedsområder, samt digitale løsninger rettet mod kunder i hele Danmark.

Sparekassen har 156.000 kunder, hvoraf ca. 26.000 ligeledes er aktionærer.

Distributionsnet

Sparekassen ønsker at skabe det optimale distributionsnet for at kunne tilbyde kunderne en relevant lokal service og rådgivning. Distributionsnettet består som nævnt af vores 49 privatkundefilialer, 4 Erhvervscentre, og en række specialister inden for kompetence-tunge områder som f.eks. boligfinansiering, rådgivning og servicering af erhvervsvirksomheder, investering og pension. Men det kan også være via digitale platforme (netbank og mobilbank) eller gennem opsøgende mødeaktivitet hos kunden.

Sparekassen har defineret og udpeget digitalisering som et særligt strategisk fokusområde, der søges implementeret i videst mulig udstrækning i alle processer og arbejdsgange i organisationen. Den Digitale Sparekasse, har eget kundeservicecenter, der understøtter de af vore kunder, der benytter sig af selvbetjening med en personlig rådgivning.

Forretningsområder, produkter og ydelser

Sparekassens tre forretningsområder er defineret som Privat, Erhverv og Formueområdet. Værditilbuddene inden for disse tre områder er baseret på principperne om enkelthed og fravalg. Enkelthed, fordi det giver gennemskuelighed og dermed tryghed for kunder og investorer. Fravalg, fordi vi ikke ønsker at tilbyde

komplekse produkter med et for kunderne højt risikoindehold.

Sparekassen tilbyder derfor først og fremmest helt traditionelle finansielle produkter og tilhørende rådgivning, herunder ind- og udlånsforretninger, opsparingsprodukter m.v. Det er her den primære efterspørgsel ligger og det er her, vi kan tilbyde produkter på konkurrencedygtige vilkår.

Sparekassen tilbyder gerne finansiering til private og erhvervsvirksomheder, hvis det kan ske på betryggende vilkår, og hvis det kan skabe værdi for kunden såvel som for Sparekassens øvrige interessenter. For at sikre dette har vi vedtaget en kreditstrategi, der primært handler om at være tæt på kunden, så vi i fællesskab kan finde løsninger, når finansieringsbehov opstår, eller hvis der skulle opstå problemer i forbindelse med et eksisterende engagement.

Infrastruktur og organisation

En velfungerende infrastruktur er en forudsætning for, at vi kan levere den lovede værdi til kunden. De vigtigste komponenter i denne infrastruktur er vores medarbejdere og vores brug af it, som vi til stadighed søger at organisere på en sådan måde, at vi maksimerer synergien og udnytter vores konkurrencefordele bedst muligt. Koncernens drift og udvikling af it-systemer er i væsentlig grad outsourcet til datacentralen, Bankdata, der ligeledes servicerer andre førende pengeinstitutter i Danmark.

Organisationen er baseret på kundefokus, tilpasningsdygtighed, enkelthed, kapitalfokus, omkostningsfokus og særlig høj grad af decentral beslutningskraft i de forskellige ledelseslag. Arbejdsområder der ikke er direkte relateret til kerneforretningen, skal i videst muligt omfang outsources, under hensyntagen til den lovgivning Sparekassen er underlagt, med det formål at skabe og fastholde en organisation, der er fokuseret på kerneforretningen.

I samme forbindelse er det et strategisk valg at fastholde og udbygge kredsen af højkompetente strategiske samarbejdspartnere. Vi vil fortsat udbygge vores samarbejde med partnere der tilbyder finansielle løsninger inden for realkredit, leasing, forsikring, pension og investeringsprodukter, og vi vil løbende sikre, at de produkter og ydelser, som vi formidler herigennem, til fulde lever op til vores værditilbud om enkle og effektive løsninger, der skaber tryghed og værdi for vores kunder. Koncernen modtager formidlings- og garantiprovision for formidling af visse produkter og investeringsydelser. Oplysninger om vores samarbejdspartnere og eventuelle modtagne provisioner fremgår af Sparekassens hjemmeside www.spks.dk.

Vi lægger vægt på at tiltrække og fastholde kvalificerede medarbejdere, som kan matche de udfordringer, der følger af de omskiftelige konjunkturer og af væksten.

Corporate Governance og redegørelse for virksomhedsledelse

Denne redegørelse for virksomhedsledelse dækker regnskabsperioden 1. januar til 31. december 2017.

Bestyrelsen og direktionen søger til stadighed at sikre, at ledelsesstruktur og kontrolsystemer er hensigtsmæssige og fungerer tilfredsstillende. Ledelsen vurderer løbende – og mindst én gang om året – hvorvidt dette er tilfældet.

Grundlaget for tilrettelæggelsen af ledelsens opgaver er blandt andet lov om finansiel virksomhed, bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.v., kapitalmarkedsloven, markedsmisbrugsforordningen, Nasdaq Copenhagens regler og anbefalinger for udstedere, vedtægter samt god praksis for finansielle virksomheder. På dette grundlag, udvikles og vedligeholdes løbende en række interne procedurer, som skal sikre en aktiv, sikker og lønsom styring af Sparekassen.

Anbefaling for god selskabsledelse

I 2013 udsendte Komitéen for god Selskabsledelse reviderede anbefalinger for god selskabsledelse. Disse er efterfølgende opdateret i november 2014. Anbefalingerne er offentligt tilgængelige på Komitéen for god Selskabsledelses hjemmeside www.corporategovernance.dk.

Anbefalingerne omhandler blandt andet Sparekassens kommunikation og samspil med vores investorer og øvrige interessenter, bestyrelsens opgaver og ansvar, bestyrelsens sammensætning og organisering, ledelsens vederlag, regnskabsaflæggelse, risikostyring og intern kontrol samt revision.

Sparekassen følger, med to undtagelser, principperne i "Anbefalingerne om god selskabsledelse".

Sparekassen følger ikke anbefalingen om, at generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer er på valg hvert år. I Sparekassen vælger repræsentantskabet bestyrelsen. Valgperioden for repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer er i vedtægterne fastsat til 2 år med mulighed for genvalg. Bestyrelsen vurderer, at valgordningen sikrer kontinuitet og stabilitet i bestyrelsesarbejdet. Sparekassen følger desuden ikke anbefalingen om at fastsætte en aldersgrænse for medlemmerne af bestyrelsen. Aldersgrænsen for medlemmerne af bestyrelsen blev afskaffet ved generalforsamlingen i april 2017, hvilket er i tråd med de reviderede anbefalinger for god selskabsledelse, der træder i kraft fra og med regnskabsåret 2018. Oplysningerne, samt uddybende kommentarer er samlet i en redegørelse, som

er offentliggjort på Sparekassens hjemmeside: www.spks.dk/IR/om_sparekassen#politikker.

Anbefalinger for aktivt ejerskab

Sparekassens ledelse har, samtidig med at ledelsen i forbindelse med udarbejdelsen af årsrapporten for 2017 har forholdt sig til "Anbefalingerne for god selskabsledelse", også forholdt sig til og vurderet, om Sparekassen også er omfattet af "Anbefalinger for aktivt ejerskab". Det er vurderingen, at "Anbefalingerne for aktivt ejerskab" ikke er relevante for Sparekassen, idet Sparekassen udelukkende har en beskednen beholdning af børsnoterede aktier, ligesom Sparekassen i rollen som kapitalforvalter ikke har indgået eksplicit aftale med kunderne om, at Sparekassen skal udøve aktivt ejerskab, eksempelvis ved at udnytte stemmeretten i relation til investeringer i børsnoterede aktier.

FinansDanmarks ledelseskodex

FinansDanmark (det tidligere Finansrådet) har udarbejdet et ledelseskodex med anbefalinger til medlemsvirksomhederne. Anbefalingerne, der rækker længere end lovgivningen og anbefalingerne fra Komitéen for god selskabsledelse, følges af Sparekassen. Ledelseskodex er offentliggjort på følgende hjemmeside www.spks.dk/IR/om_sparekassen#politikker, hvortil der henvises.

Repræsentantskabets sammensætning

Sparekassens repræsentantskab består af op til 51 medlemmer, hvoraf 26 medlemmer vælges af generalforsamlingen, og 25 medlemmer vælges på aktionærmøder. Delvist valg af repræsentantskabet på aktionærmøder sker med henblik på at sikre en så vidt som mulig ligelig repræsentation fra Sparekassens virkeområde, der afspejler aktionærsammensætningen og den forretningsmæssige struktur.

I henhold til vedtægterne gælder der frem til generalforsamlingen i 2018 en overgangsordning for repræsentantskabet. Overgangsordningen indebærer, at det på tidspunktet for Sparekassens omdannelse til aktieselskab, siddende repræsentantskab på 43 medlemmer alle vil være på valg i perioden frem til 2018.

Medlemmerne af repræsentantskabet pr. 31. december 2017 fremgår af årsrapportens afsnit 'Repræsentantskab, bestyrelse og bestyrelsesudvalg' samt af Sparekassens hjemmeside: www.spks.dk/om_sparekassen/organisation.

Bestyrelsens sammensætning

Sparekassens bestyrelse består af 4-9 medlemmer, der vælges af og blandt repræsentantskabets medlemmer. I tillæg til disse vil

bestyrelsen består af et antal medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer i henhold til gældende lovgivning, idet der dog er etableret en frivillig ordning i medfør af samarbejdsudvalgets beslutning herom. Det følger af vedtægterne, at repræsentantskabet herudover kan vælge bestyrelsesmedlemmer, der ikke er medlem af repræsentantskabet, til sikring af, at Sparekassen opfylder de til enhver tid gældende krav til relevant viden og erfaring hos bestyrelsesmedlemmer i et pengeinstitut.

Bestyrelsen gennemfører løbende evaluering af bestyrelsens arbejde i overensstemmelse med lovgivningen og Finanstilsynets vejledning, og har i den forbindelse gennemgået de gældende krav til bestyrelsens kompetencer. På den baggrund har bestyrelsen udarbejdet en kompetenceprofil og vedtaget en politik for mangfoldighed i bestyrelsen. Bestyrelsens indstilling af kandidater til bestyrelsesvalg på repræsentantskabsmødet er udarbejdet med henblik på at sikre, at bestyrelsen bedst muligt lever op til den udarbejdede kompetenceprofil og politik for mangfoldighed i bestyrelsen.

Bestyrelsens medlemmer fremgår af årsrapportens afsnit 'Repræsentantskab, bestyrelse og bestyrelsesudvalg' samt af Sparekassens hjemmeside: www.spks.dk/om_sparekassen/organisation.

Af note 36 fremgår ud over bestyrelses- og direktionsmedlemmernes ledelseshverv, øvrige oplysninger, herunder hvorvidt det enkelte bestyrelsesmedlem er afhængig eller uafhængig i forhold til Sparekassen, deres alder og perioden de er valgt til bestyrelsen for.

Bestyrelsens arbejde

Bestyrelsen påser, at direktionen overholder de af bestyrelsen vedtagne målsætninger og strategier. Orientering fra direktionen sker systematisk såvel ved møder som ved skriftlig og mundtlig løbende rapportering. Denne rapportering omfatter blandt andet udviklingen i omverdenen, Sparekassens udvikling og lønsomhed samt den finansielle stilling.

Bestyrelsen mødes efter en fastlagt mødeplan, og derudover når det er nødvendigt. Der holdes normalt et årligt strategiseminar, hvor Sparekassens vision, mål og strategi fastlægges.

I 2017 har bestyrelsen afholdt 29 møder, hvoraf et havde karakter af et strategiseminar.

Bestyrelsen træffer blandt andet beslutninger om bevilling af større engagementer, virksomhedskøb, større investeringer og frasal, kapitalgrundlagets størrelse og sammensætning, langsigtede forpligtelser, kontrol- og revisionsforhold samt væsentlige operationelle forhold.

Bestyrelsens forretningsorden fastlægger procedurer for direktionens rapportering til bestyrelsen og for disse parters kommunikation i øvrigt. Forretningsordenen gennemgås og vurderes årligt af bestyrelsen og tilpasses løbende Sparekassens situation.

Nomineringsudvalg

Bestyrelsen har nedsat et nomineringsudvalg, som har til opgave at bistå bestyrelsen med en kontinuerlig vurdering af de krævede og tilstedeværende kvalifikationer i Sparekassens bestyrelse og direktion. Samtidig skal udvalget komme med forslag til kandidater til disse to

ledelsesorganer samt udarbejde indstilling til bestyrelsen herom.

Nomineringsudvalget har i 2017 afholdt 2 møder.

Aflønningsudvalget

Bestyrelsen har nedsat et aflønningsudvalg. Udvalget skal forestå det forberedende arbejde, der efterfølgende skal ligge til grund for bestyrelsens beslutninger vedrørende aflønning, herunder lønpolitik og udpegning af væsentlige risikotagere.

Aflønningsudvalget har i 2017 afholdt 2 møder.

Lønpolitik

Sparekassens lønpolitik omfatter alle Sparekassens medarbejdere, herunder også direktion, bestyrelse og ansatte, der har væsentlig indflydelse på CONCERNENS risikoprofil, samt ansatte i Sparekassens kontrolfunktioner.

Lønpolitikken godkendes årligt på Sparekassens generalforsamling og er dermed senest godkendt den 6. april 2017.

Specifikation af lønninger og vederlag til bestyrelse, direktion og væsentlige risikotagere fremgår af note 8.

Lønpolitikken offentliggøres på Sparekassens hjemmeside: www.spks.dk/IR/om_sparekassen#politikker.

Revisionsudvalg

Sparekassen har nedsat et separat revisionsudvalg. Udvalgets opgaver omfatter blandt andet, at:

- Overvåge direktionen, økonomichefen samt øvrige relevante ledelsesmedlemmer i forhold til kommissoriets opgaver

- Underrette det samlede øverste ledelsesorgan om resultatet af den lovpligtige revision, herunder regnskabsafslæggelsesprocessen

- Overvåge regnskabsafslæggelsesprocessen og fremsætte henstillinger eller forslag til at sikre integriteten

- Overvåge at Sparekassens interne kontrolsystem, interne revision og risikostyringsystemer fungerer hensigtsmæssigt og effektivt

- Overvåge den lovpligtige revision af årsregnskabet m.v.

- Overvåge og kontrollere ekstern revisors uafhængighed og godkende revisors levering af andre ydelser end revision

- Være ansvarlig for proceduren for udvælgelse og indstilling af revisor til valg

Udvalget mødes efter en fastlagt mødeplan mindst fire gange om året, i stort omfang afpasset med overvågningen af regnskabsprocesserne.

Sparekassen har, som det kvalificerede medlem, udpeget fhv. adm. direktør Bent Andersen. Bent Andersen har gennem sit tidligere virke, herunder specielt som direktør i Sydbank og adm. direktør i DLR Kredit A/S, erhvervet sig stor viden og erfaring med hensyn til regnskabsafslæggelse og revision af finansielle virksomheder.

Revisionsudvalget har afholdt 6 møder i 2017.

Risikoudvalg

Bestyrelsen har endvidere og jf. den finansielle lovgivning nedsat et risikoudvalg, der forbereder bestyrelsens arbejde og rådgiver bestyrelsen om Sparekassens risikoprofil og risikostrategi samt påser implementering af bestyrelsens risikostrategi m.v., således at bestyrelsen er bevidst om aktuelle og relevante risici, når der træffes forretningsmæssige beslutninger. Risikoudvalgets arbejdsgrundlag er specificeret i et kommissorium.

Risikoudvalget består af 5 medlemmer, der vælges ud af den samlede bestyrelse.

Der har været afholdt 5 møder i risikoudvalget i løbet af 2017.

Direktionen

Bestyrelsen ansætter direktionen, der har ansvaret for tilrettelæggelsen og gennemførelsen af den daglige drift og de strategiske planer. Direktionen er ikke medlem af bestyrelsen, men deltager i bestyrelsesmøderne.

Bestyrelsens instruks til direktionen fastlægger direktionens beføjelser, procedurer for direktionens rapportering til bestyrelsen og for disse parters kommunikation i øvrigt. Direktionens instruksen gennemgås og vurderes minimum årligt af bestyrelsen og tilpasses løbende Sparekassens situation.

Ledelseshverv

Der henvises til regnskabets note 36.

Aktionærerne

Sparekassen søger løbende at informere aktionærerne om relevante forhold, og at muliggøre dialog med aktionærerne. Dette sker blandt

andet ved offentliggørelse af nyheder, kvartalsrapporter og årsrapporter samt på generalforsamlinger. Sparekassens hjemmeside www.spks.dk opdateres løbende med offentliggjort information. Desuden arrangeres jævnligt informationsmøder for investorer.

Bestyrelsen vurderer løbende, om kapitalstrukturen er i overensstemmelse med Sparekassens og aktionærernes interesser. Det overordnede mål er, at sikre en kapitalstruktur, som understøtter en langsigtet lønsom vækst.

Aktionærernes stemmeret udøves således: Hvert nominelt aktiebeløb på 10 kr. giver 1 stemme. Dog kan der for aktier tilhørende samme aktionær, maksimalt afgives stemmer svarende til 7,5 % af den samlede aktiekapital.

Hvis der fremsættes et tilbud om overtagelse af Sparekassens aktier, vil bestyrelsen forholde sig hertil i overensstemmelse med lovgivningen. Sparekassens aktiekapital er ikke opdelt i klasser.

Sparekassens største aktionær er Fonden for Sparekassen Sjælland, der besidder 6,5 % af Sparekassens aktier og stemmerettigheder.

Generalforsamlingen

Generalforsamlingen er den øverste myndighed i Sparekassen. Det er således generalforsamlingen, der kan træffe beslutning om blandt andet vedtægtsændringer og udlodning af udbytte efter indstilling fra bestyrelsen.

I henhold til vedtægterne afholdes Sparekassens ordinære generalforsamling hvert år inden udgangen af april måned i Region Sjælland

eller i Region Hovedstaden efter bestyrelsens nærmere bestemmelse.

Generalforsamlinger – såvel ordinære som ekstraordinære – indkaldes af bestyrelsen tidligst fem uger og senest tre uger før generalforsamlingen ved meddelelse via Nasdaq Copenhagen og ved bekendtgørelse på Sparekassens hjemmeside samt skriftligt til alle de i ejerbogen noterede aktionærer, som har fremsat begæring herom.

Ekstraordinære generalforsamlinger afholdes i Region Sjælland eller i Region Hovedstaden efter bestyrelsens nærmere bestemmelse og indkaldes på begæring af (a) Bestyrelsen, (b) Repræsentantskabet, (c) Aktionærer i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S, der mindst ejer 1/20 af aktiekapitalen, og som skriftligt til bestyrelsen angiver, hvad der ønskes forelagt generalforsamlingen, eller (d) Sparekassens generalforsamlingsvalgte revisor. Ekstraordinære generalforsamlinger indkaldes efter ovennævnte regler senest to uger efter begæringens modtagelse.

Generalforsamlingen er beslutningsdygtig uden hensyn til størrelsen af den på generalforsamlingen repræsenterede aktiekapital. Beslutningerne træffes ved almindelig stemmeflerhed blandt de afgivne stemmer, når ikke andet udtrykkeligt er foreskrevet.

Regler for ændring af vedtægter og aktionærernes rettigheder

Forslag om ændringer af vedtægterne eller om Sparekassens frivillige opløsning kan i overensstemmelse med lovgivningens almindelige regler herom kun vedtages med mindst 2/3 af såvel

de afgivne stemmer som af den på generalforsamlingen repræsenterede stemmeberettigede aktiekapital. Blanke stemmer tæller ikke med som afgivne stemmer, men indgår i opgørelsen af den stemmeberettigede kapital.

Ingen af aktierne i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S er tillagt særlige rettigheder.

Risikostyring

Sparekassen påtager sig forskellige risici som et led i at udføre pengeinstitutvirksomhed og andre aktiviteter forbundet hermed. De væsentligste risikotyper er kreditrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operationel risiko. Bestyrelsen fastsætter concernens risikopolitikker og definerer rammerne for de risikoområder, som Sparekassen er eksponeret mod. Direktionen fastsætter, inden for politikkerne, rammerne for de enkelte afdelingers og medarbejderes beføjelser ved gennemførelsen af de risikobehæftede aktiviteter.

Til at skabe et overblik over de enkelte og de samlede risici har Sparekassen etableret en Risikostyringsfunktion og udpeget en Risikoansvarlig. Den risikoansvarlige refererer til direktionen.

Det overordnede mål med risikostyringen er, at Sparekassen med en tidlig og præcis identifikation af risici, læring af hændelser og en fokuseret styring af påtagne risici, opnår en tilfredsstillende indtjening på et kendt risikogrundlag. For yderligere specifikationer om Sparekassens risikostyring og aktuelle risici henvises til regnskabets note 40.

Compliance

Sparekassens Compliancefunktion vurderer og kontrollerer overholdelsen af den lovgivning, branchestandarder og interne regler, som er gældende for Sparekassen. Ligeledes vurderer Compliancefunktionen, om de forretningsgange og kontroller, der er implementeret som en del af Sparekassens kontrolmiljø, er udformet, så de kan opdage om regelsættene overholdes.

En del af Compliancefunktionen udgøres af Hvidvaskfunktionen. Hvidvaskfunktionen er ansvarlig for Sparekassens hvidvask set-up, der skal forebygge og implementere foranstaltninger mod anvendelse af Sparekassen til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme.

Funktionen ledes af en Compliance-ansvarlig, der refererer til direktionen.

Kapitalstyring

Sparekassens kapitalstyring tager udgangspunkt i Kapitalkravsforordningen og tilhørende bekendtgørelser m.v. Sparekassen søger aktivt at optimere kapitalstyringen, herunder på kapitalstrukturen, så den løbende er tilstrækkelig til at dække nuværende og påtænkte risikoeksponeringer, samtidig med, at den er så billig og så stabil som mulig.

Bestyrelsen drøfter løbende og minimum kvartalsvist, den overordnede sammensætning og udvikling af risikoen på balancen, vurderer eksisterende og forventede fremtidige risiko-påvirkninger og usikkerheder, og vurderer på denne baggrund kapitalbehovet og ønskede overdækninger. Denne overvågning sætter Sparekassen i stand til at planlægge sine aktiviteter, der dermed kan optimeres i forhold til kapitalgrundlaget.

Det er Sparekassens strategi, løbende at have en tilfredsstillende kapitaloverdækning for at sikre handlefrihed til at gennemføre planlagte forretningsaktiviteter og dermed holde kontinuitet i driften og udviklingen af Sparekassen. Samtidig arbejdes der løbende via risikostyringen på at nedbringe såvel risiko som kapitalbelastning maksimalt på ikke-kjerneaktiviteter.

En nærmere beskrivelse af Sparekassens risici, arbejdet med at reducere og optimere på disse, samt opgørelsen af kapitalbehovet kan findes i denne årsrapports noter, samt i de til årsrapporten tilknyttede rapporter med risikooplysninger og kapitalbehov.

Årsrapporten og rapporterne med risikooplysninger og kapitalbehov kan findes på Sparekassens hjemmeside: https://www.spks.dk/om_sparekassen/regnskab

Regnskabsaflæggelsesprocessen

Bestyrelsen og direktionen har det overordnede ansvar for koncernens kontrol- og risikostyring i forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen, herunder at sikre overholdelse af relevant lovgivning og anden regulering i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

Det er økonomifunktionen, der bogfører, sørger for afstemninger, foretager analyser og generel kvalitetssikring i forbindelse med Sparekassens regnskabsprocesser. Regnskabsprocesserne er detail-beskrevet i en række forretningsgange, der således skal sikre, at regnskabs- og balanceposter bliver håndteret jf. gældende lovgivning og interne instrukser. Som en del af processen udarbejdes tidsplaner, der definerer leverancetidspunkter og ansvarlige, og dermed samlet set sikrer, at regnskaberne produceres

og leveres, så revisionsudvalget og bestyrelsen kan behandle og godkende regnskaberne inden for givne frister.

Sparekassens kontrol- og risikostyringssystemer kan skabe en rimelig, men ikke absolut sikkerhed for, at uretmæssig brug af aktiver, tab og/eller væsentlige fejl og mangler i forbindelse med regnskabsaflæggelsen undgås.

I forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet erklærer Sparekassens interne revision, samt de af generalforsamlingen valgte uafhængige revisorer sig om deres revisionsmæssige gennemgang af årsregnskabet m.v.

Kontrolmiljø

Bestyrelsen vurderer mindst én gang årligt organisationsstrukturen, risikoen for besvigelser, samt omfanget og relevansen af interne regler og retningslinjer.

Bestyrelsen fastlægger og godkender overordnede politikker og dermed risikorammerne, mens direktionen er ansvarlig for, at disse overholdes ved gennemførelsen af forretningsaktiviteterne. I denne forbindelse er direktionen ligeledes ansvarlig for udarbejdelsen af forretningsgange og tilhørende kontroller på alle væsentlige risikoområder, herunder for regnskabsprocessen. Overholdelsen af politikker og forretningsgange indskræpes løbende, og der foretages stikprøvevis overvågning og kontrol af, om overholdelse finder sted.

Sparekassen ønsker et stærkt kontrolmiljø, der kan være med til at reducere Sparekassens risici. Derfor sørger direktionen for at overvåge overholdelsen af relevant lovgivning og andre

forskrifter og bestemmelser og rapporterer løbende herom til bestyrelsen.

Risikovurdering

Bestyrelsen foretager mindst én gang årligt en overordnet vurdering af risici i forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen. Bestyrelsen tager som led i risikovurderingen stilling til risikoen for besvigelser og de foranstaltninger, der skal træffes, med henblik på at reducere og/eller eliminere sådanne risici. Herudover vurderer bestyrelsen den daglige ledelses mulighed for at tilsidesætte kontroller og for at udøve upassende indflydelse på regnskabsaflæggelsen.

Revision

Til varetagelse af aktionærernes og offentlighedens interesser vælges på den årlige ordinære generalforsamling mindst et statsautoriseret revisionsfirma efter bestyrelsens indstilling. Det valgte revisionsfirma bliver herefter Sparekassens uafhængige revisor.

Ud over den generalforsamlingsvalgte uafhængige revisor har Sparekassen etableret en intern revisionsfunktion. Den interne revision arbejder uafhængigt af den daglige drift og rapporterer direkte til bestyrelsen.

Revisorerne aflægger rapport til den samlede bestyrelse minimum to gange om året og derudover umiddelbart efter konstatering af eventuelle forhold, bestyrelsen bør forholde sig til. Revisorerne deltager i bestyrelsesmøder og revisionsudvalgsmøder i forbindelse med aflæggelse af rapporter til bestyrelsen og herudover efter behov.

Redegørelse om underrepræsenteret køn i koncernens øverste ledelseslag samt øvrige ledelsesniveauer

I medfør af lov om finansiel virksomheds § 79 a har bestyrelsen opstillet måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen og udarbejdet nedenstående politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn på koncernens øvrige ledelsesniveauer.

Måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen

Den kønsmæssige fordeling blandt Sparekassens repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer udgør i 2017 100 % mænd og 0 % kvinder. Det er bestyrelsens mål, at andelen af kvinder i repræsentantskabet øges, således at der til bestyrelsesposter vil være et rekrutteringsgrundlag af begge køn. Siden 2012 er andelen af kvinder i repræsentantskabet steget fra knap 5 % til næsten 20 % i 2017.

Det er bestyrelsens mål, at repræsentantskabsvalgte kvinder repræsenteres i bestyrelsen inden udgangen af 2020.

Politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i koncernens øvrige ledelsesniveauer

Det er Sparekassens overordnede mål at tilvejebringe en passende lige fordeling af mænd og kvinder i ledelsen. Vi ønsker at kunne følge op på udviklingen af kønssammensætningen i ledelsen samt at have mulighed for at justere indsatsen undervejs i forhold til de mål, der er sat. Vi betragter mål og måltal som et effektivt værktøj til at sikre fremdrift og nå resultater.

Sparekassen har opstillet følgende konkrete mål:

- Medarbejderne skal uanset køn opleve, at de har samme muligheder for karriere og lederstillinger.
- Andelen af kvindelige ledere skal øges fra et aktuelt niveau på 32 % til 40 % inden udgangen af 2020.

Gennemførelsen af politikken og opnåede mål i 2017

Sparekassens målsætninger og politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn har været fulgt og overholdt i hele 2017. Resultaterne fremgår af gennemgangen i nærværende redegørelse, samt af bestyrelses- og ledelsesoversigter sidst i årsrapporten.

Bestyrelsen

I 2017 udløb valgperioden for fire siddende mandlige medlemmer af bestyrelsen. Tre af medlemmerne genopstillede og blev valgt, hvorimod det fjerde medlem ikke ønskede genvalg. Repræsentantskabet besluttede på indstilling fra bestyrelsen, at reducere antallet af repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer fra syv til seks.

De medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer fordeler sig med en kvinde og tre mænd.

På denne baggrund har der således ikke kunnet konstateres væsentlige ændringer imellem kønnene i bestyrelsen i 2017.

Øvrige ledelsesniveauer

Udgangspunktet i forbindelse med den kønsmæssige sammensætning på øvrige ledelsesniveauer har været den udarbejdede politik for området. Denne tilsiger bl.a., at ledere ansættes eller udnævnes efter den præmis, at den bedst egnede, uanset køn, vælges.

Aktionærinformation

Sparekassens aktier blev noteret på Nasdaq Copenhagen den 3. december 2015. Sparekassens aktier var ultimo 2016 noteret på Nasdaq Copenhagen til kurs 107. I løbet af 2017 er aktiekursen steget til kurs 114,5 ultimo 2017. Derudover er der betalt udbytte på 3,05 Kr. pr. aktie. Markedsværdien af Sparekassens aktier udgjorde 31. december 2017 1.492,1 mio. kr.

Jf. selskabsmeddelelse nr. 18/2017 orienterede Sparekassen den 6. november om planerne for en række tiltag med henblik på at under-

støtte den fortsatte vækst, herunder om en kommende aktieemission i foråret 2018 med favørtegningskurs og rettet mod Sparekassens eksisterende aktionærer.

Investor Relations

Sparekassen søger løbende at udvikle og vedligeholde gode relationer til sine interessenter, idet sådanne relationer vurderes at have væsentlig og positiv betydning for Sparekassens udvikling. Sparekassen har med dette udgangspunkt formuleret en kommunikationspolitik.

Kommunikationspolitikken og relaterede procedurer skal sikre, at oplysninger af betydning for bl.a. investorer, medarbejdere og myndigheder formidles til disse og offentliggøres i overensstemmelse med gældende regler og aftaler.

Kommunikationen med investorer og aktieanalytikere varetages af Sparekassens direktion, som støttes af en afdeling for Investor Relations. Dialogen omfatter et bredt program af aktiviteter og finder sted under hensyntagen til Nasdaq Copenhagen A/S' regler og markeds-

misbrugsforordningen. Al investorinformation distribueres til aktionærer, der har ytret ønske herom, straks efter offentliggørelsen. Ligesom det kan findes på www.spks.dk/ir.

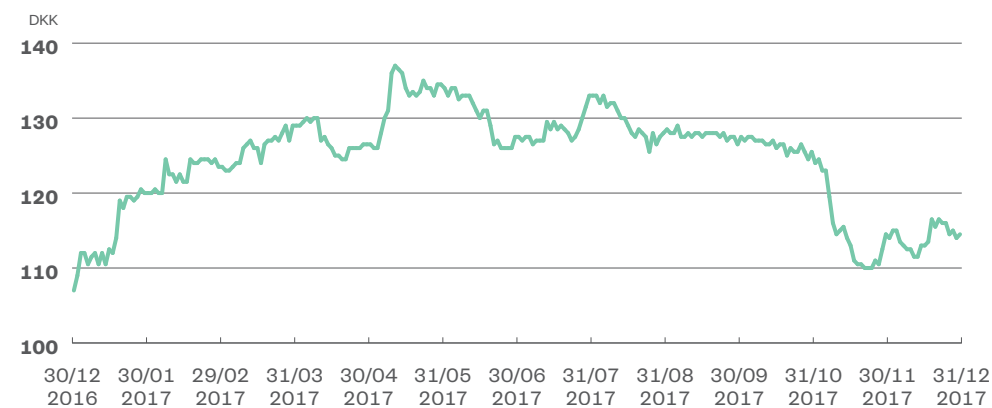
Der arbejdes vedvarende på at videregive omfattende information til aktiemarkedet om Sparekassens økonomiske og driftsmæssige forhold og strategier. Dette sker bl.a. ved offentliggørelse af nyheder, kvartalsrapporter og årsrapporter samt på generalforsamlinger. Sparekassens hjemmeside www.spks.dk/ir opdateres, som tidligere nævnt, løbende med offentliggjort information. Desuden arrangeres der jævnligt møder med investorer og analytikere.

Konkret har der i efteråret 2017 været afholdt en række aktionærrangementer i form af dialogmøder.

Aktieinformation

Fondsbørs	Nasdaq Copenhagen A/S
Aktiekapital	130.312.300 kr.
Nominal stykstørrelse	10 kr.
Antal aktier	13.031.230 stk.
Aktieklasser	En
Antal stemmer pr. aktie	En
Ihændeleverpapir	Nej
Stemmeretsbegrænsning	Ja
Begrænsninger i omsættelighed	Nej
Fondskode	DK0060670776

Udvikling i aktiekurs i 2017

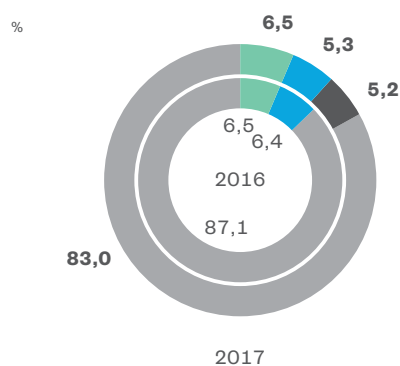
Aktionærstruktur pr. 31. december 2017

Sparekassen havde pr. 31. december 2017 ca. 26.000 aktionærer.

Tre aktionærer har en ejerandel på over 5 %:

- Fonden for Sparekassen Sjælland – med en ejerandel på 6,5 %
- AP Pension – med en ejerandel på 5,3 %
- Sydbank A/S – med en ejerandel på 5,2 %

Aktionærstruktur

- Fonden for Sparekassen Sjælland
- AP Pension
- Sydbank A/S
- Andre

Egne aktier

Sparekassens beholdning af egne aktier udgør pr. 31. december 2017 0 stk. aktier á nominelt 10 kr., svarende til 0,0 % af aktiekapitalen.

Sparekassen har i 2017 haft tilladelse fra Finanstilsynet til at erhverve egne aktier for op til 15 mio. kr. i markedsværdi.

Udbyttepolitik

Under hensyntagen til at sikre overholdelsen af lovgivningsmæssige kapitalkrav, Sparekassens målsætninger til relevante overdækninger og for at sikre aktionærernes interesser, har Sparekassens bestyrelse vedtaget følgende udbyttepolitik:

Det er bestyrelsens mål at udbetale 25 % af årets resultat efter skat og betaling af renter til hybrid kernekapital under hensyntagen til kapitalmål samt hensyntagen til at sikre, at Sparekassen har tilstrækkelig kapital til at opfylde lovgivningsmæssige krav samt forretningsmæssige og samfundsøkonomiske forhold. Udbetalingen kan ske i form af egentlig udbytte eller som aktietilbagekøb afhængigt af, hvad der vurderes mest hensigtsmæssigt.

Som nævnt andetsteds fraviges udbyttepolitikken og udbetaling af udbytte for 2017 grundet aktieemissionen i 2018.

Nøgletal for aktier og udbytte fremgår af hoved- og nøgletalsoversigter i note 1.

Finanskalender 2018

Tidpunkt	Event
Torsdag den 8. februar	Offentliggørelse af årsrapport 2017
Torsdag den 8. marts	Ordinær generalforsamling
Tirsdag den 8. maj	Periodemeddelelse for 1. kvartal 2018
Tirsdag den 14. august	Offentliggørelse af halvårsrapport 2018
Tirsdag den 6. november	Periodemeddelelse for 3. kvartal 2018

Regnskabsmæssige skøn

I forbindelse med regnskabsudarbejdelsen foretager ledelsen vurderinger og skøn af fremtidige forhold som grundlag for den regnskabsmæssige værdiansættelse af aktiver og forpligtelser. De foretagne skøn og vurderinger hviler på forudsætninger, ledelsen finder forsvarlige, og der har ikke været usædvanlige forhold, som har påvirket vurderingerne. Forudsætningerne er dog i sagens natur usikre og karakteriseret ved uforudsigelighed. Der henvises i øvrigt til note 3: Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder.

Oplysningsforpligtelser

Sparekassen skal i henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsens bilag 20 offentliggøre en række oplysninger om blandt andet kapitalgrundlag, solvensbehov og kreditrisiko. Sparekassen har valgt at offentliggøre oplysningerne i Rapport af risikooplysninger.

Rapporten kan findes på Sparekassens hjemmeside: www.spks.dk/om_sparekassen/regnskab.

Redegørelse for samfundsansvar – CSR

Sparekassen er omfattet af regler om udarbejdelse af en redegørelse om samfundsansvar. De specifikke regler fremgår af Bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. § 135 B.

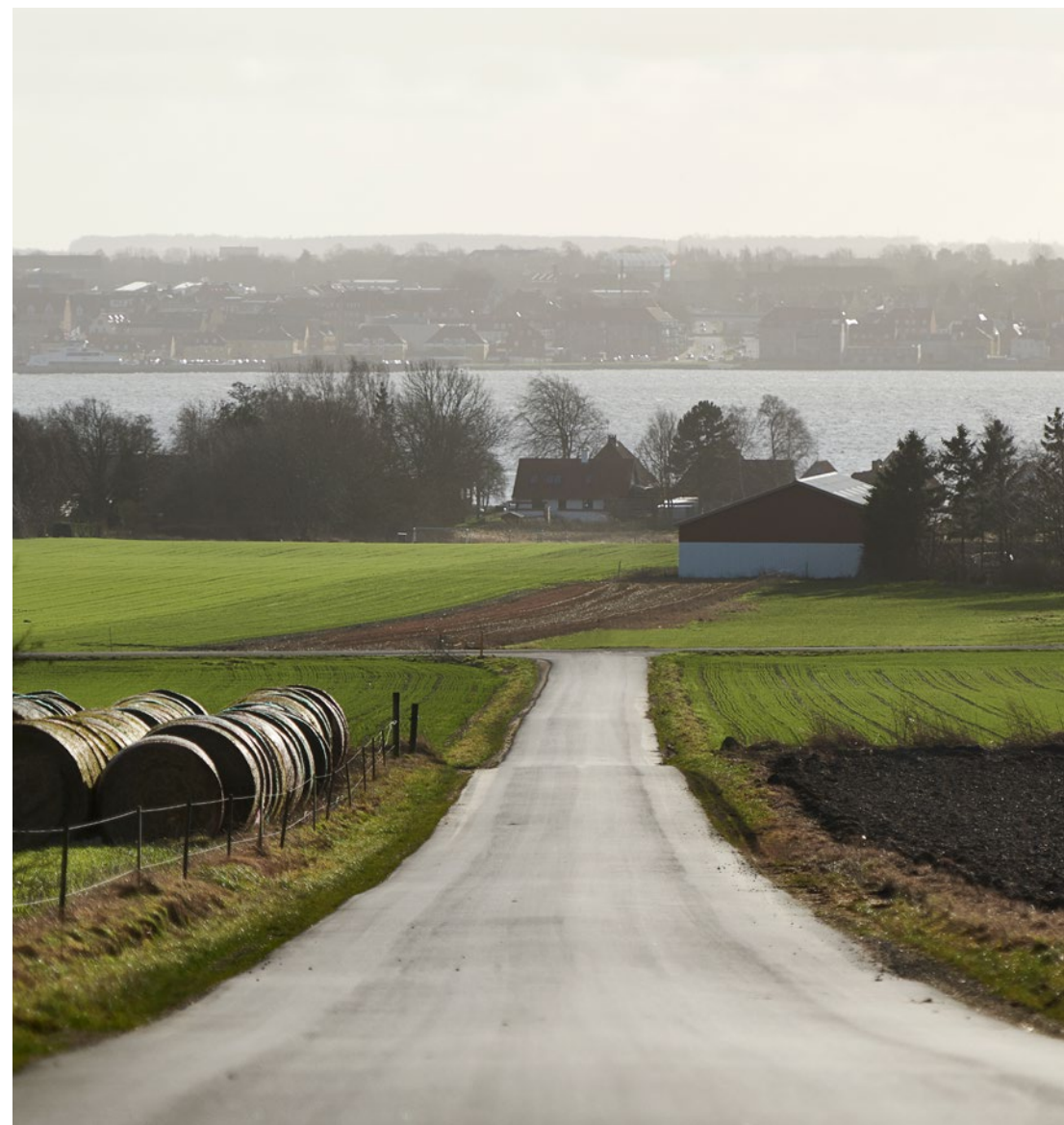
Som en del af reglerne skal Sparekassen udarbejde politikker inden for områderne;

- Miljø og klimapåvirkninger
- Sociale forhold og medarbejderforhold
- Menneskerettigheder
- Antikorruption og bestikkelse

Politikkerne skal definere, hvordan Sparekassen integrerer hensyn til samfundsansvar inden for de angivne områder. Sparekassen kan vælge ikke at udarbejde politikker på de nævnte områder, men skal i disse tilfælde begrunde fravalget.

Sparekassen har specifikt fravalgt at udarbejde en politik for området, Miljø og klimapåvirkninger, grundet Sparekassens virksomhed som pengeinstitut og der af afledte virksomhedsaktiviteter. Sparekassen producerer eller arbejder ikke med kemikalier eller forbruger naturressourcer i væsentligt omfang. Ligeledes medfører virksomhedsdriften heller ikke, at denne anses som havende væsentlig negativ betydning for miljøet eller medføre uønskede klimapåvirkninger. Fravalget af en decideret politik på området betyder dog ikke, at Sparekassen ikke løbende arbejder på at beskytte miljøet og reducere uønskede klimapåvirkninger. Sparekassen har allerede ind- og gennemført en lang række initiativer relateret til miljø og klimapåvirkninger, der beskrives i den udarbejdede CSR-rapport.

Redegørelse for samfundsansvar – CSR for Sparekassen Sjælland-Fyn koncernen offentliggøres på Sparekassens hjemmeside: www.spks.dk/om_sparekassen/regnskab

Årsregnskab

Koncern og moderselskab

Ledespåtegning

Vi har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017 for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S.

Koncernregnskabet er aflagt i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU, og årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsesberetningen er

udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Årsrapporten er herudover udarbejdet i overensstemmelse med yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle virksomheder.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og sparekassens aktiver og pas-

siver, finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt resultatet af koncernens og sparekassens aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og sparekassens aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og kon-

cernens og sparekassens finansielle stilling som helhed samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og sparekassen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Holbæk, den 8. februar 2018

Direktion

Lars Petersson
administrerende direktør

Leo Bruno Riis-Nielsen
sparekassedirektør

Bestyrelsen

Thomas Kullegaard
formand

Jakob Nørrekjær Andersson
næstformand

Otto Frederik Spliid

Per Bjørnsholm

Bent Andersen

Erik Larsen

Per Olsen

Michael Agergaard

Mads Wallin

Helle Lindhof Bjørnø

Intern revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncern- og årsregnskabet for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber for så vidt angår koncernregnskabet samt i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed for så vidt angår årsregnskabet.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Den udførte revision

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Sparekassen Sjælland-Fyn Bank A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017. Koncernregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder mv. samt finansielle koncerner og efter internationale standarder om revision vedrørende planlægning og udførelse af revisionsarbejdet.

Vi har planlagt og udført revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at koncernregnskabet og årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Vi har deltaget i revisionen af alle væsentlige og risikofyldte områder.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiell virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiell virksomheds krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Holbæk, den 8. februar 2018

Thomas Sandal
revisionschef

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Konklusion

Vi har revideret koncern- og årsregnskabet for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis for såvel koncernen som sparekassen samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber, og årsregnskabet for sparekassen udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at koncern- og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af koncernens og sparekassens aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber for så vidt angår koncernregnskabet og i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed for så vidt angår årsregnskabet.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncern- og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Vi blev første gang valgt som revisor for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S den 13. marts 2014 for regnskabsåret 2014. Vi er genvalgt årligt ved generalforsamlingsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på 4 år frem til og med regnskabsåret 2017.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af koncern- og årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af koncern- og årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncern- og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncern- og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncern- og årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til Lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncern- og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i Lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for koncern- og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncern- og årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere krav i lov om finansiel virksomhed for så vidt angår koncernen og i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed for så vidt angår årsregnskabet.

Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncern- og årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncern- og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og sparekassens evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde koncern- og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen og sparekassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Nedskrivninger på udlån

Fastlæggelsen af nedskrivningsbehovet på udlån er forbundet med skøn og vurderinger. Som følge af væsentligheden er revision af nedskrivninger på udlån et centralt forhold ved revisionen.

Udlån udgør i koncernen og sparekassen henholdsvis 11.681 mio. kr. og 11.672 mio. kr., og nedskrivninger på udlån udgør i koncernen og sparekassen henholdsvis 955 mio. kr. og 912 mio. kr. pr. 31. december 2017.

Principperne for opgørelse af nedskrivningsbehovet er beskrevet i anvendt regnskabspraksis, og ledelsen har nærmere beskrevet

Forholdet er behandlet således i revisionen

Vi har revideret måling af udlån, herunder de foretagne nedskrivninger på udlån. Vores revision har omfattet en gennemgang af relevante forretningsgange, test af kontroller og analyse af størrelsen af nedskrivningerne.

Vores revisionshandling har desuden omfattet:

- Test af koncernens og sparekassens interne kontroller for identifikation af udlån, hvor der er indikation for risiko på tab.
- Udfordring af de anvendte metodikker for de statistiske modeller og områder, som kræver skøn, baseret på vores kendskab til og erfaring med sektoren, herunder en gennemgang af ændringer i forhold til sidste år.

håndteringen af kreditrisici samt vurdering af nedskrivningsbehovet i note 40.

Vi har vurderet, at følgende områder er de mest skønsmæssige og har krævet en øget opmærksomhed ved revisionen:

- Vurdering af om der på udlån er objektive indikationer på værdiforringelse
- Værdiansættelse af sikkerheder som indgår i opgørelsen af nedskrivningsbehovet
- Ledelsesmæssige tillæg

- Vurdering af ændringerne i forudsætningerne for de områder, som kræver skøn, imod tendenser i sektoren samt historiske observationer.
- Risikobaseret test af engagementer for at sikre, at der sker rettidig identifikation af udlån, hvorpå der er objektive indikationer på værdiforringelse, herunder at der foretaget korrekt nedskrivning herpå.
- Indhentelse af revisionsbevis for ledelsesmæssige tillæg.

Revisors ansvar for revisionen af koncern- og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncern- og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om den skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af koncern- og årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncern- og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandling som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan

omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilside-sættelse af intern kontrol.

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og sparekassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncern- og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og sparekassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncern- og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og sparekassen ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncern- og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncern- og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af koncern- og årsregnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

København, den 8. februar 2018

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

Anders Oldau Gjelstrup
statsautoriseret revisor

Christian Dalmose Pedersen
statsautoriseret revisor

MNE-nr. 10777

MNE-nr. 24730

Resultatopgørelse

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
4	Renteindtægter	606.130	653.479	579.963	623.502
5	Renteudgifter	63.635	102.301	63.626	102.198
	Netto renteindtægter	542.495	551.178	516.337	521.304
	Udbytte af aktier m.v.	27.353	18.361	27.353	18.361
6	Gebyrer og provisionsindtægter	449.144	418.870	448.861	418.564
	Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	19.817	15.770	19.290	15.606
	Netto rente- og gebyrindtægter	999.175	972.639	973.261	942.623
7	Kursreguleringer	42.994	46.528	57.165	68.963
	Andre driftsindtægter	31.051	23.723	21.022	17.476
8	Udgifter til personale og administration	691.393	643.802	693.456	640.720
	Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	58.667	51.807	39.886	44.989
9	Andre driftsudgifter	19.190	14.172	12.670	12.821
10	Nedskrivninger på udlån m.v.	33.440	107.205	32.185	111.735
17	Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	2.618	2.309	-2.395	-20.104
	Resultat før skat	273.148	228.213	270.856	198.693
11	Skat	15.875	12.491	13.583	-17.029
	Årets resultat	257.273	215.722	257.273	215.722
	Forslag til resultatdisponering				
	Rente hybrid kernekapital			56.480	56.315
	Udbytte for regnskabsåret			0	39.745
	Overført resultat			200.793	119.662
	Disponeret i alt			257.273	215.722
	Årets resultat pr. aktie				
30	Årets resultat pr. aktie (kr.)	15,5	12,3	15,5	12,3
30	Årets resultat pr. aktie, udvandet (kr.)	15,5	12,3	15,5	12,3

Totalindkomstopgørelse

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
	Årets resultat	257.273	215.722	257.273	215.722
	Anden totalindkomst, som ikke kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen				
	Dagsværdiregulering af ejendomme	-500	0	-500	0
	Skat relateret til dagsværdiregulering af ejendomme	4	0	4	0
	Anden totalindkomst, som kan blive reklassificeret til resultatopgørelsen				
	Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige betalingsstrømme ¹				
	- Årets værdiregulering	65	161	65	161
	- Skat af anden totalindkomst	-14	-41	-14	-41
	Anden totalindkomst i alt	-445	120	-445	120
	Totalindkomst i alt	256.828	215.842	256.828	215.842

¹ Dagsværdireguleringen vedrører fællesledet virksomhed

Balance pr. 31. december

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
Aktiver					
	Kassebeholdning og anfordrings-tilgodehavender hos centralbanker	356.906	384.241	356.906	384.241
12	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.830.790	1.364.273	1.822.445	1.359.975
13	Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	11.680.562	10.474.059	11.671.702	10.429.309
14	Obligationer til dagsværdi	4.839.742	5.361.280	4.839.742	5.361.280
15	Obligationer til amortiseret kostpris	99.999	99.634	99.999	99.634
16	Aktier m.v.	653.583	663.287	653.583	663.287
17	Kapitalandele i associerede virksomheder	70.584	66.566	33.801	30.437
17	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0	0	381.559	433.654
18	Aktiver tilknyttet puljeordninger	905.222	393.877	905.222	393.877
19	Immaterielle aktiver	137.658	149.786	137.658	149.786
20	Grunde og bygninger i alt	399.499	439.288	59.807	103.818
	Investeringsejendomme	124.446	144.780	8.337	17.470
	Domicilejendomme	275.053	294.508	51.470	86.348
21	Øvrige materielle aktiver	47.830	47.135	47.830	47.135
	Aktuelle skatteaktiver	11.310	13.407	15.647	17.664
22	Udskudte skatteaktiver	162.718	161.769	152.160	151.393
23	Aktiver i midlertidig besiddelse	0	16.180	0	16.180
24	Andre aktiver	272.044	209.375	246.370	188.210
	Periodeafgrænsningsposter	18.716	14.841	18.675	14.841
	Aktiver i alt	21.487.163	19.858.998	21.443.106	19.844.721

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
Passiver					
Gæld					
25	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	439.229	428.846	437.892	424.060
26	Indlån og anden gæld	16.589.332	15.647.044	16.591.918	15.658.816
18	Indlån i puljeordninger	905.222	393.877	905.222	393.877
27	Andre passiver	246.572	229.627	216.286	221.929
	Periodeafgrænsningsposter	20.848	17.123	5.828	3.558
	Gæld i alt	18.201.203	16.716.517	18.157.146	16.702.240
Hensatte forpligtelser					
	Hensættelser til tab på garantier m.v.	55.905	67.061	55.905	67.061
	Andre hensatte forpligtelser	14.794	21.693	14.794	21.693
28	Hensatte forpligtelser i alt	70.699	88.754	70.699	88.754
29	Efterstillede kapitalindskud	402.848	465.956	402.848	465.956
Egenkapital					
30	Aktiekapital	130.312	130.312	130.312	130.312
	Opskrivningshenlæggelser	3.128	3.642	3.128	3.642
	Bunden sparekassereserve, andre reserver	561.378	561.378	561.378	561.378
	Overført overskud	1.532.758	1.362.741	1.532.758	1.362.741
	Egenkapital ekskl. hybrid kernekapital i alt	2.227.576	2.058.073	2.227.576	2.058.073
	Hybrid kernekapital	584.837	529.698	584.837	529.698
	Egenkapital i alt	2.812.413	2.587.771	2.812.413	2.587.771
	Passiver i alt	21.487.163	19.858.998	21.443.106	19.844.721
31	Eventualforpligtelser				

Egenkapitalopgørelse

Koncernen										
Note	Beløb i 1.000 kr.	Aktiekapital	Opskrivnings- henlæggelser	Bunden sparekasse- reserve	Reserve for værdi- regulering af sikringsinstr. ¹	Udbytte	Overført overskud	Egenkapital, ekskl. hybrid kernekapital i alt	Hybrid kernekapital	Egenkapital i alt
	Egenkapital pr. 1.1.2016	130.312	24.337	561.378	-289	39.094	1.184.655	1.939.486	529.725	2.469.210
	Årets resultat	0	0	0	0	39.745	119.662	159.407	56.315	215.722
	Anden totalindkomst									
	Dagsværdiregl. af ejendomme	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme:									
	Årets værdiregulering	0	0	0	161	0	0	161	0	161
	Skat af anden totalindkomst	0	0	0	-41	0	0	-41	0	-41
	Anden totalindkomst i alt	0	0	0	120	0	0	120	0	120
	Totalindkomst for regnskabsåret	0	0	0	120	39.745	119.662	159.527	56.315	215.842
	Køb af egne aktier	0	0	0	0	0	-2.148	-2.148	0	-2.148
	Salg af egne aktier	0	0	0	0	0	79	79	0	79
	Realiseret ved salg af ejendomme	0	-20.695	0	0	0	20.695	0	0	0
	Udbetalt udbytte	0	0	0	0	-39.094	224	-38.870	0	-38.870
	Udbetalt rente hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	-56.342	-56.342
	Egenkapital pr. 31.12.2016	130.312	3.642	561.378	-170	39.745	1.323.167	2.058.073	529.698	2.587.771

Egenkapitalopgørelse

Koncernen

Note	Beløb i 1.000 kr.	Aktiekapital	Opskrivnings- henlæggelser	Bunden sparekasse- reserve	Reserve for værdi- regulering af sikringsinstr. ¹	Udbytte	Overført overskud	Egenkapital, ekskl. hybrid kernekapital i alt	Hybrid kernekapital	Egenkapital i alt
	Egenkapital pr. 1.1.2017	130.312	3.642	561.378	-170	39.745	1.323.167	2.058.073	529.698	2.587.771
	Årets resultat	0	0	0	0	0	200.793	200.793	56.480	257.273
	Anden totalindkomst									
	Dagsværdiregl. af ejendomme	0	-500	0	0	0	0	-500	0	-500
	Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme:									
	Årets værdiregulering	0	0	0	65	0	0	65	0	65
	Skat af anden totalindkomst	0	4	0	-14	0	0	-10	0	-10
	Anden totalindkomst i alt	0	-496	0	51	0	0	-445	0	-445
	Totalindkomst for regnskabsåret	0	-496	0	51	0	200.793	200.348	56.480	256.828
	Køb af egne aktier	0	0	0	0	0	-15.766	-15.766	0	-15.766
	Salg af egne aktier	0	0	0	0	0	24.720	24.720	0	24.720
	Realiseret ved salg af ejendomme	0	-18	0	0	0	18	0	0	0
	Ny hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	-661	-661	55.000	54.339
	Udbetalt udbytte	0	0	0	0	-39.745	607	-39.138	0	-39.138
	Udbetalt rente hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	-56.341	-56.341
	Egenkapital pr. 31.12.2017	130.312	3.128	561.378	-119	0	1.532.878	2.227.576	584.837	2.812.413

1 Reserve for værdiregulering af sikringsinstrument vedrører fællesledet virksomhed

Egenkapitalopgørelse

Note	Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen (moderselskabet)									
		Aktiekapital	Opskrivnings- henlæggelser	Bunden sparekasse- reserve	Reserve for værdi- regulering af sikringsinstr. ¹	Foreslået udbytte	Andre reserver	Overført overskud	Egenkapital, ekskl. hybrid kernekapital i alt	Hybrid kernekapital	Egenkapital i alt
Egenkapital pr. 1.1.2016		130.312	24.337	561.378	-289	39.094	159.775	1.024.880	1.939.486	529.725	2.469.210
Årets resultat		0	0	0	0	39.745	0	119.662	159.407	56.315	215.722
Anden totalindkomst											
Dagsværdiregl. af ejendomme		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme:											
Årets værdiregulering		0	0	0	161	0	0	0	161	0	161
Skat af anden totalindkomst		0	0	0	-41	0	0	0	-41	0	-41
Anden totalindkomst i alt		0	0	0	120	0	0	0	120	0	120
Totalindkomst for regnskabsåret		0	0	0	120	39.745	0	119.662	159.527	56.315	215.842
Overført vedr. Sparekassen Fyn		0	0	0	0	0	-159.775	159.775	0	0	0
Køb af egne aktier		0	0	0	0	0	0	-2.148	-2.148	0	-2.148
Salg af egne aktier		0	0	0	0	0	0	79	79	0	79
Realiseret ved salg af ejendomme		0	-20.695	0	0	0	0	20.695	0	0	0
Udbetalt udbytte		0	0	0	0	-39.094	0	224	-38.870	0	-38.870
Udbetalt rente hybrid kernekapital		0	0	0	0	0	0	0	0	-56.342	-56.342
Egenkapital pr. 31.12.2016		130.312	3.642	561.378	-170	39.745	0	1.323.167	2.058.073	529.698	2.587.771

Egenkapitalopgørelse

Sparekassen (moderselskabet)

Note	Beløb i 1.000 kr.	Aktiekapital	Opskrivnings- henlæggelser	Bunden sparekasse- reserve	Reserve for værdi- regulering af sikringsinstr. ¹	Foreslået udbytte	Andre reserver	Overført overskud	Egenkapital, ekskl. hybrid kernekapital i alt	Hybrid kernekapital	Egenkapital i alt
	Egenkapital pr. 1.1.2017	130.312	3.642	561.378	-170	39.745	0	1.323.167	2.058.073	529.698	2.587.771
	Årets resultat	0	0	0	0	0	0	200.793	200.793	56.480	257.273
	Anden totalindkomst										
	Dagsværdiregl. af ejendomme	0	-500	0	0	0	0	0	-500	0	-500
	Dagsværdiregulering af finansielle instrumenter indgået til sikring af fremtidige pengestrømme:										
	Årets værdiregulering	0	0	0	65	0	0	0	65	0	65
	Skat af anden totalindkomst	0	4	0	-14	0	0	0	-10	0	-10
	Anden totalindkomst i alt	0	-496	0	51	0	0	0	-445	0	-445
	Totalindkomst for regnskabsåret	0	-496	0	51	0	0	200.793	200.348	56.480	256.828
	Køb af egne aktier	0	0	0	0	0	0	-15.766	-15.766	0	-15.766
	Salg af egne aktier	0	0	0	0	0	0	24.720	24.720	0	24.720
	Realiseret ved salg af ejendomme	0	-18	0	0	0	0	18	0	0	0
	Ny hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	-661	-661	55.000	54.339
	Udbetalt udbytte	0	0	0	0	-39.745	0	607	-39.138	0	-39.138
	Udbetalt rente hybrid kernekapital	0	0	0	0	0	0	0	0	-56.341	-56.341
	Egenkapital pr. 31.12.2017	130.312	3.128	561.378	-119	0	0	1.532.878	2.227.576	584.837	2.812.413

1 Reserve for værdiregulering af sikringsinstrument vedrører fællesledet virksomhed

Pengestrømsopgørelse

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen	
		2017	2016
	Årets totalindkomst	256.828	215.842
	Regulering for beløb uden likviditetseffekt		
	Kursregulering, aktier	-23.565	-27.149
	Kursregulering, obligationer	-29.133	-44.948
	Nedskrivninger på udlån m.v.	33.440	107.205
	Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	57.097	51.807
	Periodeafgrænsningsposter (netto)	6.410	6.203
	Hensatte forpligtelser	-18.055	-22.852
	Værdiregulering af investeringsejendomme	18.614	24.196
	Regnskabsmæssig skat	15.875	12.491
	Regulering for beløb med likviditetseffekt		
	Betalt skat	25.000	20.000
	Driftens likviditetsbidrag	342.511	342.795
	Forskydning i driftskapital		
	Kreditinstitutter	10.383	110.274
	Udlån reguleret for årets nedskrivninger m.v.	-1.246.461	-822.993
	Andre aktiver og passiver (netto)	-66.917	-143.217
	Aktier m.v.	33.269	-58.734
	Obligationer til dagsværdi	550.671	451.859
	Obligationer til amortiseret kostpris – hold til udløb	-365	-364
	Indlån og anden gæld	942.288	1.014.012
		222.868	550.837
	Pengestrømme fra driftsaktivitet	565.379	893.632

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen	
		2017	2016
	Investeringsaktivitet		
	Tilgang kapitalandele i associeret virksomhed	-6.522	-26.882
	Køb af immaterielle anlægsaktiver	-5.188	-4.366
	Salg af immaterielle anlægsaktiver	0	0
	Køb af materielle anlægsaktiver	-81.555	-61.827
	Salg af materielle anlægsaktiver	62.254	46.787
	Pengestrømme fra investeringsaktivitet	-31.011	-46.288
	Finansieringsaktivitet		
	Efterstillede kapitalindskud	-63.000	-172
	Hybrid kernekapital	54.339	0
	Egne aktier m.v.	8.954	-2.069
	Udbetalt rente hybrid kernekapital	-56.341	-56.342
	Udbetalt udbytte	-39.138	-38.870
	Pengestrømme fra finansieringsaktivitet	-95.186	-97.453
	Ændring i likviditet	439.182	749.891
	Likvider primo	1.748.514	998.623
	Likvider ultimo	2.187.696	1.748.514
	Likvider		
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	356.906	384.241
	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.830.790	1.364.273
	Likvider ultimo	2.187.696	1.748.514

Noteoversigt

1. Femårsoversigt
2. Anvendt regnskabspraksis
3. Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder
4. Renteindtægter
5. Renteudgifter
6. Gebyrer og provisionsindtægter
7. Kursreguleringer
8. Udgifter til personale og administration
9. Andre driftsudgifter
10. Nedskrivninger på udlån m.v. og hensættelser på garantier
11. Skat
12. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker
13. Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris
14. Obligationer til dagsværdi
15. Obligationer til amortiseret kostpris
16. Aktier m.v.
17. Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder
18. Puljeordninger
19. Immaterielle aktiver
20. Grunde og bygninger
21. Øvrige materielle aktiver
22. Udsudte skatteaktiver/-passiver
23. Aktiver i midlertidig besiddelse
24. Andre aktiver
25. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker
26. Indlån og anden gæld
27. Andre passiver
28. Hensatte forpligtelser
29. Efterstillede kapitalindskud
30. Aktiekapital
31. Eventualforpligtelser og -aktiver
32. Aktiver stillet som sikkerhed
33. Kapitalforhold
34. Nærtstående parter
35. Antal beskæftigede
36. Ledelseshverv
37. Afledte finansielle instrumenter
38. Likvider
39. Finansielle aktiver og forpligtelser, koncern
40. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici
 - Kreditrisiko
 - Markedsrisiko
 - Likviditetsrisiko
 - Operationel risiko
41. Aktionærforhold
42. Bestyrelsens og direktionens beholdning af aktier ultimo året
43. Selskabsmeddelelser

Noter

Note	Beløb i mio. kr.	Koncernen				
		2017	2016	2015	2014	2013
1 Femårsoversigt						
Resultatopgørelsen i hovedposter						
Netto renteindtægter	542	551	602	654	511	
Netto rente- og gebyrindtægter	999	973	1.020	1.019	799	
Kursreguleringer	43	47	-58	55	-31	
Udgifter til personale og administration	691	644	613	577	500	
Af- og nedskrivninger på aktiver	59	52	31	36	48	
Nedskrivninger på udlån m.v.	33	107	150	257	1.460	
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	3	2	3	3	1	
Skat	16	12	-8	-4	-152	
Årets resultat	257	216	144	180	-743	
Balancen i hovedposter						
Udlån	11.681	10.474	9.763	9.981	10.906	
Fondsbeholdning	5.593	6.124	6.445	6.425	6.711	
Indlån inkl. indlån i puljer	17.495	16.041	15.011	15.707	16.153	
Egenkapital	2.812	2.588	2.469	2.200	1.529	
Aktiver i alt	21.487	19.859	18.730	19.322	20.099	
Efterstillede kapitalindskud	403	466	465	596	1.282	

Note	Koncernen				
	2017	2016	2015	2014	2013
Nøgletal					
Kapitalprocent	16,3	15,6	15,5	14,7	15,1
Kernekapitalprocent	14,0	12,9	13,0	11,6	12,7
Egenkapitalforrentning før skat	10,1	9,0	5,8	9,4	-47,8
Egenkapitalforrentning efter skat	9,5	8,5	6,2	9,7	-39,7
Indtjening pr. omkostningskrone	1,34	1,28	1,16	1,19	0,56
Renterisiko i.f.t. kernekapital efter fradrag	1,1	-0,2	1,3	-1,1	-4,2
Valutaposition i.f.t. kernekapital efter fradrag	0,7	0,2	0,6	1,0	0,6
Valutarisiko i.f.t. kernekapital efter fradrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udlån plus nedskrivn. herpå i forhold til indlån	72,2	71,7	75,5	76,6	81,9
Udlån i forhold til egenkapital	4,2	4,0	4,0	4,5	7,1
Årets udlånsvækst	11,5	7,3	-2,2	-8,5	17,8
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	216,6	171,8	240,1	236,3	255,7
Sum af store engagementer i.f.t. kapitalgrundlag	0,0	0,0	0,0	0,0	10,7
Årets nedskrivningsprocent	0,2	0,7	1,0	1,6	9,2
Akk. nedskrivningsprocent ¹	5,6	6,8	9,1	11,5	12,7
Afkastningsgrad	1,2	1,1	0,8	0,9	-4,0
Årets resultat pr. aktie (kr.) ³	15,5	12,3	6,5		
Indre værdi pr. aktie (kr.) ²	170,9	159,1	149,7		
Udbytte pr. aktie (kr.)	0,0	3,1	3,0		
Børskurs/årets resultat pr. aktie (price/earning) ³	7,4	8,7	15,1		
Børskurs/indre værdi pr. aktie (price/equity) ²	0,7	0,7	0,7		

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav.

Nøgletal for 2017 og sammenligningstal for 2016-2013 præsenteres i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS).

1. I nøgletallet indgår ikke underkurs. Se note 10 for en specifikation af de samlede nedskrivninger, hensættelser og underkurser.
2. Beregnet med udgangspunkt i antal aktier i omløb ultimo året.
3. Beregnet på grundlag af gennemsnitligt antal aktier over året. I beregningen for 2015 indgår kun resultatet for perioden fra børsnoteringen 3. december 2015 til ultimo året.

Noter

Note	Beløb i mio. kr.	Sparekassen (moderselskabet)				
		2017	2016	2015	2014	2013
1 Femårsoversigt (fortsat)						
Resultatopgørelsen i hovedposter						
Netto renteindtægter	606	521	566	421	433	
Netto rente- og gebyrindtægter	999	943	987	697	693	
Kursreguleringer	43	69	-47	47	-3	
Udgifter til personale og administration	691	641	608	400	443	
Af- og nedskrivninger på aktiver	59	45	30	28	38	
Nedskrivninger på udlån m.v.	33	112	146	179	1.438	
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	3	-20	16	77	-4	
Skat	16	-17	-12	6	-152	
Årets resultat	257	216	144	180	-743	
Balancen i hovedposter						
Udlån	11.681	10.429	9.668	6.664	7.457	
Fondsbeholdning	5.594	6.124	6.445	5.161	5.176	
Indlån inkl. indlån i puljer	17.494	16.053	15.005	11.220	11.513	
Egenkapital	2.812	2.588	2.469	2.200	1.529	
Aktiver i alt	21.487	19.845	19.254	14.502	14.830	
Efterstillede kapitalindskud	403	466	465	595	1.062	

Note	Sparekassen (moderselskabet)				
	2017	2016	2015	2014	2013
Nøgletal					
Kapitalprocent	16,4	15,6	15,6	20,4	19,2
Kernekapitalprocent	14,1	13,0	13,1	16,1	15,4
Egenkapitalforrentning før skat	10,0	7,9	5,7	10,0	-47,8
Egenkapitalforrentning efter skat	9,5	8,5	6,2	9,7	-39,7
Indtjening pr. omkostningskrone	1,35	1,25	1,16	1,29	0,54
Renterisiko i.f.t. kernekapital efter fradrag	0,8	-0,6	1,1	-1,2	-3,0
Valutaposition i.f.t. kernekapital efter fradrag	0,7	0,2	0,6	0,2	0,2
Valutarisiko i.f.t. kernekapital efter fradrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udlån plus nedskrivn. herpå i forhold til indlån	71,9	71,1	72,9	73,5	81,5
Udlån i forhold til egenkapital	4,2	4,1	3,9	3,0	4,9
Årets udlånsvækst	11,9	7,9	-2,9	-10,6	-20,8
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	216,8	161,9	230,5	274,5	274,4
Sum af store engagementer i.f.t. kapitalgrundlag	0,0	0,0	0,0	0,0	21,1
Årets nedskrivningsprocent	0,2	0,7	1,0	1,7	12,9
Akk. nedskrivningsprocent ¹	5,4	6,5	8,9	15,7	17,6
Afkastningsgrad	1,2	1,1	0,9	1,2	-4,7
Årets resultat pr. aktie (kr.) ³	15,5	12,3	6,5		
Indre værdi pr. aktie (kr.) ²	170,9	159,1	149,7		
Udbytte pr. aktie (kr.)	0,0	3,1	3,0		
Børskurs/årets resultat pr. aktie (price/earning) ³	7,4	8,7	15,1		
Børskurs/indre værdi pr. aktie (price/equity) ²	0,7	0,7	0,7		

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav.

Sammenligningstal for 2014 og 2013 er ikke tilpasset i forbindelse med sammenlægningen med Sparekassen Fyn i 2016.

Beregningen af sammenligningstal ville være omfattende og ressourcekrævende, og ikke bidrage med oplysninger, der ikke allerede kan udledes af nøgletalsoversigten på koncernniveau, da udviklingen i moderselskabet efter sammenlægningen ligger tæt på udviklingen i koncernen.

1. I nøgletallet indgår ikke underkurs. Se note 10 for en specifikation af de samlede nedskrivninger, hensættelser og underkurser.
2. Beregnet med udgangspunkt i antal aktier i omløb ultimo året.
3. Beregnet på grundlag af gennemsnitligt antal aktier over året. I beregningen for 2015 indgår kun resultatet for perioden fra børsnoteringsdagen 3. december 2015 til ultimo året.

Noter

2 Anvendt regnskabspraksis

Koncernregnskabet for Sparekassen Sjælland-Fyn A/S er udarbejdet i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS), som er godkendt af EU. Årsregnskabet for moderselskabet er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. samt Finanstilsynets udstedte vejledninger. Årsrapporten er herudover udarbejdet i overensstemmelse med danske oplysningskrav til årsrapporter for børsnoterede finansielle virksomheder.

Årsrapporten aflægges i danske kroner (DKK), der er præsentrationsvaluta for koncernens aktiviteter og moderselskabets funktionelle valuta, og afrundet til nærmeste 1.000 kr.

Vesentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder vedrørende udarbejdelse af årsregnskabet fremgår af note 3. For at øge overblikket og for at mindske antallet af noteoplysninger, hvor såvel beløb som de kvalitative oplysninger vurderes som uvæsentlige for regnskabsbrugere, er enkelte oplysninger udeladt.

Ændring af anvendt regnskabspraksis

Anvendt regnskabspraksis i koncern- og moderregnskabet er uændret i forhold til tidligere år og som beskrevet nedenfor.

Implementeringen af nye og ændrede IFRS standarder og fortolkningsbidrag med ikrafttrædelse 1. januar 2017 har ikke givet anledning til ændringer i anvendt regnskabspraksis.

Standarder og fortolkningsbidrag, der endnu ikke er trådt i kraft

Der er ved regnskabsårets afslutning en række nye eller ændrede standarder samt fortolkningsbidrag, der endnu ikke er trådt i kraft eller godkendt til brug i EU. Sparekassen forventer først at implementere de nye regnskabsstandarder og fortolkningsbidrag, når de bliver obligatoriske. Bortset fra nedenstående forventes ingen af de nye standarder eller fortolkningsbidrag at få væsentlig indvirkning på koncernens regnskabsafreggelse.

Regnskabsstandarden IFRS 9, der erstatter standarden IAS 39, ændrer i væsentlig grad ved de gældende regler for klassifikation og måling af finansielle aktiver, regnskabsmæssige nedskrivninger og i nogen grad ved reglerne om regnskabsmæssig sikring.

IFRS 9-standarden er obligatorisk for regnskabsår, der begynder 1. januar 2018 eller senere med mulighed for at førtidsimplementere standarden. Sparekassen anvender IFRS 9-standard fra 1. januar 2018.

IFRS 9-regnskabsstandarden om finansielle instrumenter fastsætter følgende:

IFRS 9-klassifikation og måling:

Efter IFRS 9 foretages klassifikation og måling af finansielle aktiver på baggrund af forretningsmodellen for de finansielle aktiver og de kontraktmæssige betalingsstrømme, som knytter sig til de finansielle aktiver.

Finansielle aktiver, som holdes for at generere de kontraktmæssige betalinger, og hvor de kontraktlige betalinger udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til amortiseret kostpris.

Finansielle aktiver, som holdes i en blandet forretningsmodel, hvor nogle finansielle aktiver holdes for at generere de kontraktmæssige betalinger, og andre finansielle aktiver sælges, og hvor de kontraktlige betalinger på de finansielle aktiver i den blandede forretningsmodel udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning som udgangspunkt til dagsværdi gennem anden totalindkomst. Imidlertid indgår de pågældende finansielle aktiver i et risikostyringssystem og en investeringsstrategi, der baserer sig på dagsværdier, og indgår på dette grundlag i sparekassens interne ledelsesrapportering. Sparekassen vurderer på den baggrund, at de finansielle aktiver ikke opfylder de kriterier for forretningsmodel, som knytter sig til målingskategorierne amortiseret kostpris og dagsværdi gennem anden totalindkomst. De pågældende finansielle aktiver måles derfor til dagsværdi gennem resultatopgørelsen.

Finansielle aktiver, som ikke opfylder de ovennævnte kriterier for forretningsmodel, eller hvor de kontraktmæssige pengestrømme ikke udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til dagsværdi gennem resultatopgørelsen.

Som følge af ovenstående forhold forventes anvendelsen af IFRS 9 målingskategorierne ikke at medføre ændringer i målingsprincipper i forhold til målingsprincipperne anvendt i sparekassens 2017 årsrapport.

IFRS 9 – nedskrivninger:

Med IFRS 9 erstattes den gældende nedskrivningsmodel, der er baseret på indtrufne tab ("incurred loss"-model), af en nedskrivningsmodel baseret på forventede tab ("expected loss"-model). Den nye forventningsba-

serede nedskrivningsmodel indebærer, at et finansielt aktiv på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives aktivet med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets restløbetid (stadie 2). Konstateres aktivet kreditforringet (stadie 3), nedskrives aktivet fortsat med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, der vil være større end i stadie 2, og renteindtægter indregnes i resultatopgørelsen efter den effektive rentes metode i forhold til det nedskrevne beløb.

Nedskrivningerne på kunder/faciliteter i stadie 1 og 2, bortset fra den svage del af stadie 2, foretages på baggrund af en porteføljemæssig modelberegning, mens nedskrivningerne for svage stadie 2-kunder/faciliteter og stadie 3-kunder/faciliteter foretages ved en manuel, individuel vurdering.

Ved vurderingen af udviklingen i kreditrisiko antages det, at der er indtruffet en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for førstegangsindregning ved en nedjustering i sparekassens interne rating af debitor svarende til én ratingklasse i Finanstilsynets vejledende ratingklassifikation, samt ved restancer i mere end 30 dage.

Hvis kreditrisikoen på det finansielle aktiv betragtes som lav på balancetidspunktet, fastholdes aktivet dog i stadie 1, som er karakteriseret ved fravær af en betydelig stigning i kreditrisikoen. Sparekassen betragter kreditrisikoen som lav, når sparekassens interne rating af kunden svarer til rating klassifikation 2a (normal bonitet) eller bedre.

Noter

2 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

- Udlån og garantier er defineret som misligholdte ("default"), såfremt de opfylder mindst ét af følgende kriterier:
- Der er konstateret objektiv indikation på kreditforringelse (OIK)
- Lånet har været i restance/overtræk i 90 dage eller derover, bortset fra ubetydelige beløb

Med den valgte default definition skabes en høj grad af overensstemmelse mellem kapitalkravsforordningens (CRR) default definition og den regnskabsmæssige default definition samtidig med, at definitionen er konsistent med default definitionen anvendt til sparekassens interne kreditrisikostyringsformål.

Den porteføljemæssige modelberegning foretages på baggrund af en enklere model, som tager udgangspunkt i sparekassens inddeling af kunderne i forskellige ratingklasser og en vurdering af risikoen for de enkelte ratingklasser. Beregningen sker i et setup, der udvikles og vedligeholdes på sparekassens datacentral, suppleret med et fremadskuende, makroøkonomisk modul, der udvikles og vedligeholdes af Lokale Pengeinstitutter (LOPI).

Det fremadskuende makroøkonomiske modul er bygget op om en række regressionsmodeller, der fastlægger den historiske sammenhæng mellem årets nedskrivninger inden for en række sektorer og brancher og en række forklarende makroøkonomiske variabler. Regressionsmodellerne fodres herefter med estimater for de makroøkonomiske variabler baseret på prognoser fra konsistente kilder som Det Økonomiske Råd, Nationalbanken m.fl., hvor prognoserne i almindelighed rækker to år frem i tid og omfatter

variabler som stigning i offentligt forbrug, stigning i BNP, rente etc. Derved beregnes de forventede nedskrivninger i op til to år frem i tid inden for de enkelte sektorer og brancher. For løbetider udover to år og frem til år ti, foretages en fremskrivning af nedskrivningsprocenten, således at denne konvergerer mod et normalt niveau i år ti. Løbetider udover ti år tildeles samme nedskrivningsprocent som i år ti.

Endelig transformeres de beregnede nedskrivningsprocenter til justeringsfaktorer, der korrigerer datacentralens "rå" estimater i de enkelte sektorer og brancher. Sparekassens ledelse foretager løbende vurdering af justeringsfaktorerne, og foretager tilpasninger så faktorerne bedst muligt afspejler sparekassens faktiske forhold.

Den forventede virkning af IFRS 9 på nedskrivningskontoen indeholder betydelige skøn og er estimeret til et niveau på 135-143 mio. kr., som fuldt ud indregnes i åbningsbalancen pr. 1. januar 2018. Beløbet indeholder tilbageførsel af nedskrivninger på gruppevist vurderede udlån og garantier efter de gamle regler på 55 mio. kr. og en skatteeffekt på 30 mio. kr.

For at imødegå en utilsigtet effekt på kapitalgrundlaget og dermed pengeinstitutternes muligheder for at understøtte kreditgivningen, har Europa-Kommissionen som et element i den reformpakke, som Kommissionen præsenterede den 23. oktober 2016 (risikoreduktionspakken, også benævnt ORR II/CRD V/BRRD II), foreslået en 5-årig overgangsordning således, at en negativ effekt afledt af IFRS 9 først får fuld virkning på kapitalgrundlaget efter 5 år. Overgangsordningen er nu besluttet og træder i kraft samtidig med IFRS 9, dvs. 1. januar 2018.

Det er frivilligt for pengeinstitutterne at anvende overgangsordningen, men pengeinstitutterne skal meddele Finanstilsynet deres beslutning samt offentliggøre beslutningen.

Sparekassen har besluttet at anvende overgangsordningen.

Sparekassen vurderer, at virkningen af IFRS 9 på kapitalgrundlaget vil være uvæsentlig ved reglernes ikrafttrædelse 1. januar 2018, mens virkningen på kapitalgrundlaget fremadrettet vil være afdæmpet negativ, i takt med at overgangsordningen udfases.

IFRS 9 – Regnskabsmæssig sikring:

De nye regler om regnskabsmæssig sikring udbreder anvendelsen af sikringsreglerne for herved i højere grad at bringe virksomhedernes regnskabsrapportering i overensstemmelse med virksomhedernes faktiske risikostyring.

De ændrede regler om regnskabsmæssig sikring påvirker ikke sparekassens regnskabsaflæggelse.

IFRS 15, Indtægter fra kontrakter med kunder skal implementeres senest 1. januar 2018 og vil erstatte IAS 18, Indtægtsførsel og IAS 11, Entreprisekontrakter og tilhørende fortolkningsbidrag. Den vil omfatte en enkelt, men omfattende, model for indregning af omsætning i form af varer og tjenesteydelser.

Implementeringen af standarden forventes kun at få begrænset betydning for koncernen.

IASB offentliggjorde den 13. januar 2016 en ny standard vedrørende den regnskabsmæssige behandling af leasing, IFRS 16, Leases, som erstatter IAS 17. Standarden træder i kraft for regnskabsår, der begynder den 1. januar 2019 eller senere.

IFRS 16 forventes ikke at få væsentlig betydning for koncernens aktiviteter som leasinggiver, da IFRS 16 overordnet viderefører bestemmelserne i IAS 17 vedrørende leasinggiver.

IFRS 16 forventes at få mærkbar betydning for den regnskabsmæssige behandling af koncernens indgåede leasingkontrakter som leasingtager. IFRS 16 kræver således, at alle leasingkontrakter (bortset fra leasingkontrakter af kort varighed og vedrørende aktiver med lille værdi) skal indregnes i balancen som en brugsrettighed og en leasingforpligtelse, der måles til nutidsværdien af minimumsleasingydelse over leasingperioden. Brugsretten skal efterfølgende afskrives på samme måde som andre anlægsaktiver, typisk lineært over leasingperioden, og der skal beregnes en rente vedrørende leasingforpligtelsen svarende til behandlingen af finansiel leasing i henhold til IAS 17.

Som følge heraf vil ændringen også have betydning for indregning af omkostninger vedrørende leasing i resultat-/totalopgørelsen, samt præsentationen i resultat-/totalopgørelsen og pengestrømsopgørelsen. Standarden forventes implementeret på ikrafttrædelsestidspunktet. Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at give et skøn over effekten ved implementeringen af standarden. Sparekassens operationelle udiskonterede leasingforpligtelse fremgår af note 31.

Noter

2 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Koncernregnskab

Koncernregnskabet omfatter Sparekassen Sjælland-Fyn A/S samt dattervirksomheder, hvori sparekassen har bestemmende indflydelse på de økonomiske og driftsmæssige beslutninger. Sparekassen anses for at have kontrol, når den har bestemmende indflydelse over de relevante aktiviteter i den pågældende virksomhed, er eksponeret overfor eller har ret til et variabelt afkast fra investeringen, og kan anvende sin bestemmende indflydelse til at påvirke det variable afkast.

Se note 17 vedrørende kapitalandele i tilknyttede virksomheder.

Koncernregnskabet er udarbejdet som et sammendrag af moderselskabets og de enkelte dattervirksomheders regnskab opgjort efter koncernens regnskabspraksis, elimineret for koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede fortjenester ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder.

Fællesledede virksomheder indregnes ved anvendelse af den indre værdis metode, under regnskabsposten associerede virksomheder.

Virksomhedssammenslutninger

Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra henholdsvis overtagelsestidspunktet /stiftelsestidspunktet. Solgte eller afviklede virksomheder indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til henholdsvis afståelsestidspunktet og afviklingstidspunktet.

Ved køb af nye virksomheder anvendes overtagesmetoden, hvorefter de nytilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indregnes under immaterielle aktiver og nedskrives, hvis der opstår værdiforringelse. Negative forskelsbeløb (negativ goodwill) indregnes som en indtægt i resultatopgørelsen.

Fortjeneste eller tab ved salg eller afvikling af dattervirksomheder og associerede virksomheder opgøres som forskellen mellem på den ene side dagsværdien af salgsprovenuet eller afviklingssummen og dagsværdien af eventuelle resterende kapitalandele og på den anden side den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiverne på afhændelses- eller afviklingstidspunktet, inkl. goodwill. Den derved opgjorte fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen tillige med akkumulerede valutakursreguleringer, der tidligere er indregnet i anden totalindkomst.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde sparekassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når sparekassen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå sparekassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles immaterielle og materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Finansielle instrumenter, som efter første indregning måles til amortiseret kostpris, måles ved første indregning til dagsværdi med tillæg af de transaktionsomkostninger, som er direkte forbundet med erhvervelsen eller udstedelsen af det finansielle instrument, og fradrag for de modtagne gebyrer og provisioner, der indgår som en integreret del af den effektive rente.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsregnskabet aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter, i takt med at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Dog indregnes værdistigninger i domicilejendomme direkte i anden totalindkomst.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på afregningsdagen, og indregningen ophører, når retten til at modtage/afgive pengestrømme fra det finansielle aktiv eller passiv er udløbet, eller hvis det er overdraget, og instituttet i al væsentlighed har overført alle risici og afkast tilknyttet ejendomsretten.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balance-

dagen, omregnes til balancedagens lukkekurs for valutaen. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og henholdsvis kursen på betalingsdagen og balancedagens kurs indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Renter, gebyrer og provisioner

Renteindtægter og renteudgifter samt løbende provisioner indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de vedrører. Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente af et udlån eller et lån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af det finansielle instrument under renteindtægter/-udgifter.

Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer (f.eks. depotgebyrer) indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner m.v. Omkostninger til ydelser og goder til ansatte, herunder jubilæumsgratiale og fratrædelsesgodtgørelser, indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelse, der giver ret til de pågældende ydelser og goder.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder indtægter af sekundær karakter i forhold til sparekassens aktiviteter.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter indeholder udgifter af sekundær karakter i forhold til instituttets aktiviteter, herunder bidrag til sektor-løsninger.

Noter

2 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatet med den del, der kan henføres til årets resultat, og i anden totalindkomst eller direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer henholdsvis i anden totalindkomst og direkte på egenkapitalen.

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalt a conto skat.

Ved beregning af årets aktuelle skat anvendes de på balancedagen gældende skattesatser og -regler.

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførbare skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoaktiver til modregning i fremtidige positive skattepligtige indkomster. Det vurderes på hver balancedag, om det er sandsynligt, at der i fremtiden vil blive frembragt tilstrækkelig skattepligtig indkomst til, at det udskudte skatteaktiv vil kunne udnyttes.

Sparekassen er sambeskattet med alle danske dattervirksomheder, og er administrationsselskab i sambeskatningen. Den aktuelle selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede danske selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud).

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker måles ved første indregning til dagsværdi og måles efterfølgende til amortiseret kostpris.

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt tidsindskud i centralbanker.

Tilgodehavende måles ved første indregning til dagsværdi med fradrag af stiftelsesgebyrer m.v. Efterfølgende måles tilgodehavender til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger til en lavere værdi, hvis der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse.

Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetaling er sket direkte til låntager.

Udlån måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi med fradrag af stiftelsesgebyrer m.v., og nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte, men endnu ikke realiserede tab.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender foretages såvel individuelt som gruppevist. I vurderingen af nedskrivningerne er der taget højde for den seneste præcisering af reglerne, som er foretaget i bilag 10 til regnskabsbekendtgørelsen af 26. marts 2014. Nedskrivninger til tab foretages, når der er objektiv indikation for værdiforringelse. Der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse af et udlån, hvis en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter
- når sparekassen yder låntager lempelser i vilkår, som ikke ville være overvejet, hvis ikke låntager var i økonomiske vanskeligheder, eller
- det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion.

Nedskrivning foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet, herunder realisationsværdi af eventuelle sikkerheder.

Til beregningen af nutidsværdien anvendes for fastforrentede udlån og tilgodehavender den oprindeligt fastsatte effektive rentesats. For variabelt forrentede udlån og tilgodehavender anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet eller tilgodehavendet. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger, herunder realisationsværdi af eventuel sikkerhed.

Udlån, der ikke er nedskrevet individuelt, inddeles i grupper for vurdering af nedskrivningsbehovet (gruppevis nedskrivninger).

Den gruppevise vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Der opereres med 12 grupper fordelt på 1 gruppe af offentlige myn-

digheder, 1 gruppe af privatkunder og 10 grupper af erhvervskunder, idet erhvervskunderne er underopdelt i branchegrupper.

Den gruppevise vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, udviklet af LOPI, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling.

Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variabler via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makro-økonomiske variable indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser/tvangsauktioner m.fl.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangs punktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Sparekassen har derfor vurderet, hvorvidt modelestimerne afspejler kreditrisikoen for sparekassens egen udlånsportefølje. Denne vurdering har medført en tilpasning af modelestimerne til egne forhold, hvorefter det er de tilpassede estimater, som danner baggrund for beregningen af den gruppevise nedskrivning. For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, som udtrykker den procentuelle værdiforringelse, der knytter sig til en given gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen. Ved at sammenligne det enkelte udlåns aktuelle tabsrisiko med udlånets oprindelige tabsrisiko og udlånets tabsrisiko primo den aktuelle regnskabsperiode, fremkommer det enkelte udlåns bidrag til den gruppevise nedskrivning.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender føres på en korrektivkonto, som modregnes under udlån. I resultat opgørelsen indregnes nedskrivninger under posten nedskrivninger på udlån.

Noter

2 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Udlån og tilgodehavender afskrives som tab, når tabet er endeligt konstateret, f.eks. efter afslutning af et konkursbo, gældssaneringskendelse, tvangsakkord, inkasso, eller når sparekassen vurderer, at der ikke mere er nogen realistisk mulighed for, at udlånet indgår inden for en overskuelig tidshorisont.

Der indtægtsføres ikke renter af den nedskrevne del af de enkelte udlån.

Leasing

Leasingaktiver i forbindelse med finansielle leasingaftaler, hvor koncernen er leasinggiver, indregnes under udlån til nettoinvesteringen i leasingkontrakterne med fradrag af afskrivninger (afdrag), som beregnes efter annuitetsprincippet over leasingperioden. Indtægter fra leasingaktiverne indregnes på baggrund af den aftalte effektive rente i leasingkontrakterne og indgår i resultatopgørelsen under renteindtægter. Fortjeneste eller tab fra salg af leasingaktiver føres som henholdsvis andre driftsindtægter og andre driftsudgifter.

Afledte finansielle instrumenter og uafviklede spotforretninger

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi, der som udgangspunkt er baseret på noterede markedspriser. I det omfang, der er tale om ikke noterede instrumenter, opgøres dagsværdien efter almindelig anerkendte principper, der bygger på markedsbaserede parametre. Afledte finansielle instrumenter indregnes under henholdsvis andre aktiver og andre passiver.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter indregnes i resultatopgørelsen.

Regnskabsmæssig sikring

Værdiregulering af finansielle instrumenter, der effektivt sikrer mod udsving i rentebetalinger på sparekassens finansiering, behandles som regnskabsmæssig sikring af pengestrømme og indregnes i anden totalindkomst.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af dagsværdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse, indregnes i resultatet sammen med ændringer i værdien af det sikrede aktiv eller den sikrede forpligtelse.

Obligationer

Obligationer, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen.

Obligationer, der er omklassificeret fra handelsbeholdningen til hold til udløb, måles til amortiseret kostpris.

Aktier m.v.

Aktier måles til dagsværdi. Dagsværdien for aktier, der handles på aktive markeder, opgøres efter lukkekursen på balancedagen.

Dagsværdien for unoterede og illikvide aktier tager udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler o.lign. eller alternativt kapitalværdiberegninger. Illikvide og unoterede kapitalandele, hvor det ikke vurderes muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes og måles til indre værdi i moderselskabsregnskabet efter regnskabsbekendtgørelsen. Andele af tilknyttede virksomheders resultat efter skat indregnes i resultat-

opgørelsen under resultat af kapitalandele i tilknyttede virksomheder.

Andele af tilknyttede virksomheders egenkapitalbevægelser indregnes direkte på egenkapitalen.

Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder i koncernen og moderselskabet

Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdismetode (equity-metoden), hvilket indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi, opgjort efter koncernens regnskabspraksis.

I resultatet indregnes den forholdsmæssige andel af virksomhedens resultat efter skat og eliminering af en forholdsmæssig andel af urealiserede interne fortjenester og tab og med fradrag af eventuel nedskrivning af goodwill. I koncernens anden totalindkomst indregnes den forholdsmæssige andel af alle transaktioner og begivenheder, der er indregnet i anden totalindkomst i den associerede virksomhed.

Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi måles til 0 kr. Tilgodehavender og andre langfristede finansielle aktiver, der anses for at være en del af den samlede investering i den associerede virksomhed, nedskrives med eventuel resterende negativ indre værdi. Tilgodehavender fra salg af varer og tjenesteydelser samt andre tilgodehavender hos associerede virksomheder nedskrives alene, hvis de vurderes uerholdelige.

Der indregnes alene en hensat forpligtelse til at dække den resterende negative indre værdi, hvis koncernen

har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække den pågældende virksomheds forpligtelser.

Ved køb af kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder anvendes overtagelsesmetoden.

Immaterielle aktiver

Goodwill

Erhvervet goodwill indregnes til kostpris og måles efterfølgende til kostpris med fradrag af akkumulerede nedskrivninger for værdiforringelse, som beskrevet under "Værdiforringelsestest".

Kunderelationer

Kunderelationer erhvervet i forbindelse med virksomheds overtagelse indregnes til kostpris og afskrives lineært over den forventede økonomiske brugstid, der ikke overstiger 10 år. Den økonomiske levetid afhænger af kundeloyalitet. Brugstiden revurderes årligt.

Ændringer i afskrivningerne som følge af ændring i brugstiden indregnes fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssige skøn.

Øvrige immaterielle aktiver

Erhvervet software indregnes til anskaffelseskostpris og afskrives lineært over den forventede brugstid, der ikke overstiger 5 år.

Værdiforringelsestest

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle aktiver vurderes løbende og nedskrives over resultatopgørelsen, såfremt den regnskabsmæssige værdi overstiger de forventede fremtidige nettoindtægter fra virksomheden eller aktivet.

Noter

2 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Anskaffelse af immaterielle aktiver med kort levetid indregnes direkte i resultatopgørelsen under posten af og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver.

Investerings ejendomme

Investerings ejendomme er ejendomme, som besiddes for at opnå lejeindtægter og/eller kapitalgevinster.

Investerings ejendomme måles efter første indregning til dagsværdi. Ændringer i dagsværdi på investerings ejendomme indregnes i resultatopgørelsen.

Domicilejendomme

Domicilejendomme er ejendomme, som instituttet selv benytter til administration, filial eller øvrig servicevirksomhed. Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien.

Ejendommens dagsværdi revurderes årligt på baggrund af beregnede kapitalværdier for de forventede fremtidige pengestrømme.

Stigninger i domicilejendommens omvurderede værdi indregnes i anden totalindkomst og henføres til opskrivningshenlæggelser under egenkapitalen. Fald i værdien indregnes i resultatopgørelsen, medmindre der er tale om tilbageførsler af tidligere foretagne opskrivninger. Afskrivninger foretages på baggrund af den opskrevne værdi.

Domicilejendomme afskrives lineært over en periode på 50 år. Der afskrives ikke på ejendommens forventede scrapværdi.

Øvrige materielle aktiver

Materielle aktiver måles ved første indregning til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af de øvrige aktivers forventede brugstider, der udgør:

It-udstyr og maskiner	3-5 år
Inventar	3-5 år
Biler	3-5 år
Indretning af lejede lokaler	5-10 år

Aktiver i midlertidig besiddelse

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver overtaget i forbindelse med nødlidende engagementer. Aktiverne måles til det laveste beløb af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg. Aktiverne er kun midlertidigt i sparekassens besiddelse, og salg vurderes sandsynligt inden for kort tid. Der afskrives ikke på aktiver i midlertidig besiddelse. Aktiver og dertil tilknyttede forpligtelser udskilles i særskilte linjer i balancen.

Eventuel værdiregulering af aktiver i midlertidig besiddelse indregnes i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender.

Andre aktiver

Andre aktiver omfatter øvrige aktiver, der ikke hører til under andre aktivposter. Posten omfatter positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og indtægter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder tilgodehavende renter og udbytte. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en positiv værdi på balancedagen og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første

indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker måles ved første indregning til dagsværdi fratrukket transaktionsomkostninger og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Indlån og anden gæld

Indlån og anden gæld omfatter indlån med modparter, der ikke er kreditinstitutter eller centralbanker. Indlån og anden gæld måles ved første indregning til dagsværdi fratrukket transaktionsomkostninger og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Andre passiver

Andre passiver omfatter øvrige passiver, der ikke hører til under andre passivposter. Posten omfatter negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og udgifter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder skyldige renter. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en negativ værdi på balancedagen, og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver omfatter indtægter, der er modtaget før balancetidspunktet, men som vedrører en senere regnskabspe-

riode, herunder forud modtagne renter og provision. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Efterstillede kapitalindskud

Efterstillede kapitalindskud måles ved låneoptagelsen til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte stiftelsesprovisioner m.v. Efter første indregning sker måling til amortiseret kostpris, således at forskellen mellem nettoprovenu og nominel værdi indregnes under renteudgifter over de efterstillede kapitalindskuds forventede løbetid.

Øvrige finansielle forpligtelser

Øvrige finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Hensatte forpligtelser

Forpligtelser, garantier og andre forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på sparekassens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen.

Egenkapital

Foreslået udbytte

Udbytte, som bestyrelsen indstiller til generalforsamlingens godkendelse, indregnes som en særskilt reserve under egenkapitalen. Udbytte indregnes som en forpligtelse, når generalforsamlingens beslutning om udbetaling af udbytte foreligger.

Noter

Egne aktier

Anskaffelses- og afståelsessummer samt udbytte fra egne aktier indregnes direkte i overført resultat under egenkapitalen.

Hybrid kernekapital

Hybrid kernekapital med uendelig løbetid, og hvor sparekassen har en ubetinget ret til at undlade at betale renter, klassificeres som egenkapital, og betaling af renter indregnes direkte på egenkapitalen på betalingstidspunktet som udlodning.

Bunden sparekasserereserve

Oprettet i forbindelse med sparekassens omdannelse til aktieselskab. Den bundne sparekasserereserve svarer til garantsparekassens frie reserver efter fradrag for indskud i forbindelse med oprettelse af Fonden for Sparekassen Sjælland.

Den bundne sparekasserereserve kan bruges til dækning af underskud, der ikke dækkes af beløb, der kan anvendes til udbytte i aktieselskabet.

Til sparekasserereserven skal årligt henlægges en del af overskuddet i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S i henhold til § 213 i lov om finansiel virksomhed. Henlæggelsen kan dog ikke overstige en af Finanstilsynet fastsat referencerente. Referencerenten er for 2017 fastsat til 0 %.

Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen præsenteres efter den indirekte metode og viser pengestrømme vedrørende drift, investeringer og finansiering samt sparekassens likvider ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømme vedrørende driftsaktiviteter opgøres som driftsresultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital samt betalt selskabsskat. Pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af virksomheder, aktiviteter samt køb, udvikling, forbedring og salg m.v. af immaterielle og materielle anlægsaktiver. Pengestrømme vedrørende finansieringsaktiviteter omfatter ændringer i sparekassens aktiekapital, efterstillede kapitalindskud og omkostninger forbundet hermed samt udbytte.

Likvider omfatter kassebeholdning og anfordrings tilgodehavender hos centralbanker, tilgodehavender hos kreditinstitutter med oprindelig løbetid op til tre måneder samt værdipapirer med oprindelig løbetid op til tre måneder, som øjeblikkeligt kan omsættes til likvide beholdninger, og som kun har ubetydelig risiko for ændring i kursværdien.

Segmentoplysninger

Koncernen og sparekassen har alene et driftssegment, hvorfor der ikke afgives segmentoplysninger.

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav.

Nøgletal for koncernen 2017 og sammenligningstal for 2016-2013 præsenteres i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS).

Noter

3 Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen i overensstemmelse med regnskabs-praksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske. Forudsætningerne kan være ufuldstændige, og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå, ligesom andre vil kunne komme frem til andre skøn. De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er angivet nedenfor.

Ved udarbejdelse af årsregnskabet foretager ledelsen en række regnskabsmæssige vurderinger, der danner grundlag for præsentation, indregning og måling af instituttets aktiver og forpligtelser. Årsregnskabet er aflagt efter et princip om going concern ud fra den nuværende gældende praksis og fortolkning af reglerne for danske pengeinstitutter. De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med indregning og måling af disse aktiver og forpligtelser, og den væsentlige skønsmæssige usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsrapporten for 2017, er følgende:

- Nedskrivninger på udlån samt hensættelser på garantier
- Investerings- og domicilejendomme
- Dagsværdi af finansielle instrumenter
- Goodwill
- Udskudte skatteaktiver

Nedskrivninger på udlån samt hensættelser på garantier

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender samt hensættelser på garantier er foretaget i overensstemmelse med regnskabspraksis, og baseret på en række forudsætninger. Såfremt disse forudsætninger ændres,

kan regnskabsaflæggelsen blive påvirket, og påvirkningen kan blive væsentlig.

Der foretages væsentlige skøn i forbindelse med værdi-foringede udlån, hvor værdiansættelsen sker på baggrund af det mest sandsynlige udfald af betalingsstrømmene, herunder realisationsværdier af sikkerheder. En eventuel senere afvigelse i realiserede betalingsstrømme eller sikkerheder medfører en ændring i værdiansættelsen af udlån. Det kan derfor være nødvendigt at ændre tidligere foretagne skøn enten på grund af ny information, yderligere erfaringer eller efterfølgende begivenheder.

For hensættelser til tab på garantier er det tillige forbundet med usikkerhed at fastslå, i hvilket omfang garantien vil blive effektiv, og der skal betales på den afgivne garanti.

De forhold, som specielt har påvirket de ledelsesmæssige skøn i 2017 er udviklingen i landbruget, afkastsatser på ejendomme, teknisk insolvente kunder, og den økonomiske situation på boligmarkedet.

Værdien af ejendomsplanter fastsættes ud fra en konkret vurdering af afkastkravet til den enkelte ejendom fratrukket en forsigtighedsreservation til omkostninger og usikkerhed. Der er store geografiske forskelle på afkastkravene, hvorfor prissætningerne løbende afstemmes med det professionelle marked.

Domicilejendomme prisfastsættes ligeledes som udlejningsejendomme jf. det foranstående, men typisk med forhøjet afkastkrav grundet genudlejningsrisikoen. Der er således altid en risiko for, at der fremadrettet kan blive behov for yderligere nedskrivninger, bl.a. på sparekassens engagementer inden for ejendomme, herunder pantebreve.

Dagsværdi af finansielle instrumenter

For finansielle instrumenter, hvor værdiansættelsen sker ved anvendelse af tilgængelige data, som kun i mindre omfang er observerbare markedsdata, er værdiansættelsen påvirket af skøn. Dette er tilfældet for unoterede aktier.

For aktier i sektorejede selskaber, hvor der sker omfordeling af aktierne, anses omfordelingen for at udgøre det primære marked for aktierne. For øvrige unoterede aktier i sektorejede selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret eksternt part ved værdiansættelsen.

Goodwill

Goodwill testes for værdiforringelse minimum to gange årligt (halv- og helårligt), og hyppigere, hvis der er indikationer på værdiforringelse.

Udskudte skatteaktiver

Udskudte skatteaktiver indregnes for alle uudnyttede skattemæssige underskud, i den udstrækning det anses for sandsynligt, at der inden for en overskuelig årrække (3-5 år) realiseres skattemæssige overskud, hvori underskuddene kan modregnes. Fastlæggelse af, hvor stort et beløb der kan indregnes for udskudte skatteaktiver, baseres på skøn over det sandsynlige tidspunkt for og størrelsen af fremtidige skattepligtige overskud.

I skøn over størrelsen af fremtidige skattepligtige overskud indgår effekten fra ændring i anvendt regnskabspraksis ved implementering af IFRS 9.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
4 Renteindtægter					
Kreditinstitutter og centralbanker	1.487	1.304	1.345	1.087	
Udlån og andre tilgodehavender	575.223	615.941	549.409	586.301	
Obligationer	23.687	35.749	23.687	35.749	
Afledte finansielle instrumenter i alt	5.428	17	5.428	17	
Heraf:					
- Rentekontrakter	7.332	1.773	7.332	1.773	
- Valutakontrakter	-1.904	-1.756	-1.904	-1.756	
Øvrige renteindtægter	305	468	94	348	
Renteindtægter i alt	606.130	653.479	579.963	623.502	
5 Renteudgifter					
Kreditinstitutter og centralbanker	7.600	5.151	7.593	4.862	
Indlån og anden gæld	25.096	57.692	25.096	57.878	
Efterstillede kapitalindskud	30.821	39.182	30.821	39.182	
Øvrige renteudgifter	118	276	116	276	
Renteudgifter i alt	63.635	102.301	63.626	102.198	

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
6 Gebyrer og provisionsindtægter					
Værdipapirhandel og depoter	109.308	119.673	109.308	119.673	
Betalingsformidling	50.818	38.066	50.818	38.066	
Lånesagsgebyrer	42.115	22.040	42.115	22.040	
Garantiprovision	159.252	140.003	159.252	140.003	
Øvrige gebyrer og provisioner	87.651	99.088	87.368	98.782	
Gebyrer og provisionsindtægter i alt	449.144	418.870	448.861	418.564	
7 Kursreguleringer					
Obligationer	29.133	44.948	28.946	44.438	
Aktier	23.565	27.149	23.565	27.149	
Investeringsejendomme	-15.141	-23.888	-783	-942	
Valuta	8.829	5.595	8.829	5.595	
Valuta-, rente-, aktie-, råvare- og andre kontrakter samt afledte finansielle instrumenter	-3.392	-7.277	-3.392	-7.277	
Aktiver tilknyttet puljeordninger	45.950	13.020	45.950	13.020	
Indlån i puljeordninger	-45.950	-13.020	-45.950	-13.020	
Kursreguleringer i alt	42.994	46.528	57.165	68.963	

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
8	Udgifter til personale og administration				
	Vederlag til bestyrelse og direktion				
	Bestyrelse og direktion	15.407	9.511	15.407	9.511
	I alt	15.407	9.511	15.407	9.511
	Personaleudgifter				
	Lønninger	326.833	303.439	326.833	303.317
	Pensioner	36.489	34.755	36.489	34.755
	Udgifter til social sikring	51.249	44.948	51.249	44.948
	Personaleudgifter i alt	414.571	383.142	414.571	383.020
	Øvrige administrationsomkostninger	261.415	251.149	263.478	248.189
	Udgifter til personale og administration i alt	691.393	643.802	693.456	640.720

Specifikation af lønninger og vederlag til bestyrelse, direktion og væsentlige risikotagere

Bestyrelsen				
Thomas Kullegaard, formand	455	350	455	350
Jakob N. Andersson, næstformand	380	279	380	279
Erik Larsen	242	174	242	174
Bent Andersen	322	208	322	208
Per Bjørnsholm	242	174	242	174
Otto Spliid	208	160	208	160
Per Olsen	208	160	208	160
Helle L. Bjørnøe	188	160	188	160
Mads Wallin	188	129	188	129
Michael Agergaard	188	129	188	129
Fratrådte medlemmer (inkl. Sparekassen Fyn 2016)	113	877	113	877
Vederlag til bestyrelsen i alt	2.734	2.800	2.734	2.800

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
8	Udgifter til personale og administration (fortsat)				
	Direktionen				
	Lars Petersson				
	Fast løn	4.897	4.057	4.897	4.057
	Variabelt engangsvederlag	100	100	100	100
	Pension	0	165	0	165
	I alt	4.997	4.322	4.997	4.322

Lars Petersson har desuden modtaget bestyrelseshonorar fra Regional Invest Fyn A/S i 2017 på 20 t.kr. (2016: Leasing Fyn Bank 7 t.kr., fratrædt bestyrelsen 3. marts 2016)

Bruno Riis-Nielsen (tiltrædt marts 2016)

Fast løn	2.951	1.847	2.951	1.847
I alt	2.951	1.847	2.951	1.847

Bruno Riis-Nielsen har desuden modtaget bestyrelseshonorar fra Regional Invest Fyn på 20 t.kr. samt Leasing Fyn Bank på 35 t.kr. (2016: 28 t.kr., tiltrædt bestyrelsen 3. marts 2016)

Flemming Bisgaard Nielsen (tiltrædt oktober 2016, fratrædt maj 2017)

Fast løn	4.299	488	4.299	488
Pension	426	54	426	54
I alt	4.725	542	4.725	542

Flemming Bisgaard Nielsen har desuden modtaget bestyrelseshonorar fra Regional Invest Fyn A/S i 2016 på 20 t.kr.

Derudover har direktionen fået stillet firmabiler til rådighed. Beskatningsgrundlaget herfor udgør: Lars Petersson 148 t.kr. (2016: 161 t.kr.), Bruno Riis-Nielsen 139 t.kr. (2016: 129 t.kr.) og Flemming Bisgaard Nielsen 97 t.kr. (2016: 26 t.kr.)

Direktionens fratrædelsesvilkår

Direktionens ansættelseskontrakter indeholder aftale om følgende fratrædelsesvilkår;

Lars Petersson - Der er et opsigelsesvarsel på henholdsvis 12 og 18 måneder for direktøren og Sparekassen. Ved fratrædelse foranlediget af Sparekassen er direktøren berettiget til at modtage en fratrædelsesgodtgørelse, svarende til 4 måneders bruttoløn.

Bruno Riis-Nielsen - Der er et opsigelsesvarsel på henholdsvis 6 og 18 måneder for direktøren og Sparekassen. Ved fratrædelse foranlediget af Sparekassen er direktøren ikke berettiget til at modtage en fratrædelsesgodtgørelse.

Øvrige oplysninger om Sparekassens lønpolitik fremgår af Sparekassens hjemmeside www.spks.dk

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
8 Udgifter til personale og administration (fortsat)					
Øvrige ansatte med indflydelse på risikoprofilen					
Fast løn	21.532	15.920	21.532	15.920	
Variabel løn	0	0	0	0	
Variabelt engangsvederlag	165	427	165	427	
Pension	2.479	1.907	2.479	1.907	
I alt	24.176	18.254	24.176	18.254	
Ansatte med væsentlig indflydelse på risikoprofilen	25	22	25	22	
Øvrige ansatte med indflydelse på risikoprofilen fordelt på forretningsområder					
Erhverv/kredit					
Fast løn	4.582	2.858	4.582	2.858	
Variabel løn	0	0	0	0	
Variabelt engangsvederlag	0	115	0	115	
Pension	531	346	531	346	
I alt	5.113	3.319	5.113	3.319	
Ansatte med væsentlig indflydelse på risikoprofilen	6	4	6	4	
Investerings/formueforvaltning					
Fast løn	3.847	2.993	3.847	2.993	
Variabel løn	0	0	0	0	
Variabelt engangsvederlag	75	30	75	30	
Pension	432	339	432	339	
I alt	4.354	3.362	4.354	3.362	
Ansatte med væsentlig indflydelse på risikoprofilen	6	5	6	5	

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
8 Udgifter til personale og administration (fortsat)					
Øvrige forretningsområder					
Fast løn	13.104	10.070	13.104	10.070	
Variabel løn	0	0	0	0	
Variabelt engangsvederlag	90	282	90	282	
Pension	1.515	1.221	1.515	1.221	
I alt	14.709	11.573	14.709	11.573	
Ansatte med væsentlig indflydelse på risikoprofilen	13	13	13	13	

Sparekassens bestyrelse har nedsat et aflønningsudvalg. Udvalget har blandt andet til opgave mindst en gang årligt at vurdere sparekassens lønpolitik og forelægge eventuelle forslag til ændringer for bestyrelsen. Den af bestyrelsen godkendte lønpolitik forelægges til generalforsamlingens godkendelse.

Aflønningsudvalget består af direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA (formand), økonomichef Jakob N. Andersson (næstformand), fhv. adm. direktør Bent Andersen, kundefrådgiver Helle Lindhof Bjørnøe, filialdirektør Mads Wallin, fuldmægtig Michael Agergaard.

Bestyrelsesmedlemmer honoreres med et fast honorar, i overensstemmelse med lønpolitikken.

Lønftaler med direktionen varetages af formanden for sparekassens bestyrelse på baggrund af en forudgående indstilling fra aflønningsudvalget. Lønftaler forelægges bestyrelsen til endelig godkendelse. Direktionens fratrædelsesordninger afviger ikke fra normerne i branchen. Direktion og bestyrelse er ikke omfattet af bonusordninger.

Aflønning af væsentlige risikotagere varetages af direktionen.

Sparekassen benytter ikke fratrædelsesgodtgørelser eller pensionsordninger, der ikke følger af lov eller overenskomst.

Sparekassen har valgt at aflønne i faste lønde. Sparekassen har derfor ikke variable lønde, som et aftalt element i medarbejdernes, direktionens eller bestyrelsens løn. Der er derfor heller ikke udbetalt udskudt variabel løn i 2017. Ved variabel løn forstås aflønningsordninger, hvor den endelige aflønning ikke er kendt på forhånd og afhænger af personens, afdelingens eller sparekassens resultater, eksempelvis bonusordninger eller lignende.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016

8 Udgifter til personale og administration (fortsat)

Såfremt bestyrelsen eller direktionen vurderer, at der er ydet en ekstraordinær indsats, kan der ekstraordinært ydes et engangsvederlag. Hvis et bestyrelsesmedlem, en direktør, en væsentlig risikotager eller en medarbejder i en kontrolfunktion modtager et engangsvederlag, vil vederlaget blive behandlet i overensstemmelse med § 77a og § 77b i lov om finansiel virksomhed.

Tildeling af et ekstraordinært vederlag kan udelukkende ske, såfremt det af bestyrelsen godkender budget for indeværende år udviser overskud. Der udbetales herefter alene engangsvederlag under den bagatelgrænse, der er fastsat i Finanstilsynets bekendtgørelse om lønpolitik. Engangsvederlag må for den enkelte person højst udgøre 20 pct. af henholdsvis honorar og den faste grundløn inklusiv pension. Ingen personer i koncernen aflønnes med 1 mio. euro eller derover pr. regnskabsår.

Lønpolitikken i dens fulde længde kan findes på https://www.spks.dk/om_sparekassen/regnskab

Honorar til eksterne revisorer				
Lovpligtig revision	1.091	1.148	969	971
Erklæringsopgaver	88	92	88	92
Andre ydelser	432	813	432	808
I alt	1.611	2.053	1.489	1.871

Honorarer for ikke-revisionsydelser leveret af Deloitte, Statsautoriseret Revisionspartnerselskab til koncernen udgør 682 t.kr. og består af rådgivning om fusion af datterselskaber, internationale regnskabsregler, risikostyring og kapitalforhøjelse.

9 Andre driftsudgifter

Udgifter til Afviklingsberedskabet	1.014	831	1.014	831
Øvrige driftsudgifter	18.176	13.341	11.656	11.990
Andre driftsudgifter i alt	19.190	14.172	12.670	12.821

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016

10 Nedskrivninger på udlån m.v. og hensættelser på garantier

Udlån individuelle nedskrivninger

Nedskrivningssaldo primo	952.977	1.191.700	908.281	1.173.534
Nedskrivninger i året	322.787	254.800	311.067	246.389
Tilbageførsel af nedskrivninger	262.710	144.106	257.811	139.522
Andre bevægelser	123.895	65.029	123.985	36.723
Værdiregulering af overtagne aktiver	-186	1.758	-186	1.758
Endeligt tabt, tidligere nedskrevet	257.247	416.203	248.141	410.601
Nedskrivningssaldo ultimo	879.516	952.977	837.195	908.281

Udlån gruppevisse nedskrivninger

Nedskrivningssaldo primo	81.771	99.902	80.442	90.656
Nedskrivninger i året	5.422	8.393	5.359	7.729
Tilbageførsel af nedskrivninger	11.819	23.361	11.287	17.123
Andre bevægelser	0	-3.163	0	-820
Nedskrivningssaldo ultimo	75.374	81.771	74.514	80.442

Garantier individuelle hensættelser

Hensættelsessaldo primo	67.061	62.320	67.061	62.320
Hensættelser i året	31.830	12.620	31.830	12.620
Tilbageførsel af hensættelser	35.274	33.244	35.274	33.244
Endeligt tabt, tidligere hensat	7.712	12.416	7.712	12.416
Andre bevægelser	0	37.781	0	37.781
Hensættelsessaldo ultimo	55.905	67.061	55.905	67.061

Garantier gruppevisse hensættelser

Hensættelsessaldo primo	0	2.343	0	2.343
Hensættelser i året	0	0	0	0
Tilbageførsel af hensættelser	0	2.708	0	2.708
Andre bevægelser	0	365	0	365
Hensættelsessaldo ultimo	0	0	0	0

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
10	Nedskrivninger på udlån m.v. og hensættelser på garantier (fortsat)				
	I alt				
	Nedskrivnings- og hensættelsessaldo primo	1.101.809	1.356.266	1.055.784	1.328.853
	Nedskrivninger/hensættelser i året	360.038	275.813	348.256	266.738
	Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser	309.802	203.419	304.372	192.597
	Andre bevægelser	123.895	100.012	123.985	74.049
	Værdiregulering af overtagne aktiver	-186	1.758	-186	1.758
	Endeligt tabt, tidligere nedskrevet/hensat	264.959	428.619	255.853	423.017
	Nedskrivnings-/hensættelsessaldo ultimo	1.010.795	1.101.811	967.614	1.055.784
	Underkurs i.f.m. virksomhedsovertagelser	131.891	259.361	131.891	259.361
	Nedskrivnings-/hensættelsessaldo og underkurs ultimo	1.142.686	1.361.172	1.099.505	1.315.145
	Nedskrivninger/hensættelser i årets løb	360.039	275.813	348.256	266.738
	Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser foretaget i tidligere år	309.803	203.419	304.372	192.597
	Værdiregulering af overtagne aktiver	-186	1.758	-186	1.758
	Tabt, ej tidligere nedskrevet	12.734	55.613	11.723	55.251
	Indgået på tidligere afskrevne fordringer	29.343	22.560	23.236	19.415
	Ført i resultatopgørelsen	33.440	107.205	32.185	111.735
	Individuelt vurderet udlån				
	Udlån, hvorpå der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse	1.746.691	1.947.328	1.663.805	1.856.485
	Nedskrivninger på udlån med OIV	879.516	952.977	837.195	908.281
	I alt indregnet i balancen	867.175	994.351	826.610	948.204

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
10	Nedskrivninger på udlån m.v. og hensættelser på garantier (fortsat)				
	Gruppevist vurderet udlån				
	Udlån, hvorpå der ikke er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse	9.711.155	6.631.395	9.063.998	6.074.554
	Nedskrivninger på udlån	75.374	81.771	74.514	80.442
	I alt indregnet i balancen	9.635.781	6.549.624	8.989.484	5.994.112
11	Skat				
	Beregnet skat af årets indkomst	19.159	9.217	14.822	5.495
	Udskudt skat	-945	6.610	-763	-20.621
	Efterregulering af tidligere års beregnede skat	-2.339	-3.336	-476	-1.903
	Skat i alt	15.875	12.491	13.583	-17.029
	Effekt af nedsat selskabsskat til 22 pct (2015: 23,5 pct.)		803		374
	Effektiv skatteprocent				
	Selskabsskatteprocent i Danmark	22,00	22,00	22,00	22,00
	Reguleringer:				
	Rente hybrid kapital	-4,55	-4,98	-4,59	-5,65
	Efterregulering af tidligere års beregnede skat	-0,86	-1,34	-0,18	-0,87
	Ikke skattepligtige indtægter og ikke fradragsberettigede udgifter m.v.	0,42	-0,02	-2,67	-7,27
	Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	-0,21	-0,20	0,19	2,02
	Anvendelse koncernunderskud m.m.	-10,99	-9,99	-9,74	-18,80
	I alt	5,81	5,47	5,01	-8,57

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
12	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker				
	Fordelt efter restløbetid				
	Anfordringstilgodehavender	129.799	133.254	121.454	128.956
	Til og med 3 måneder	1.672.211	1.229.519	1.672.211	1.229.519
	Over 3 måneder og til og med 1 år	28.780	0	28.780	0
	Over 1 år og til og med 5 år	0	1.500	0	1.500
	Over 5 år	0	0	0	0
	I alt	1.830.790	1.364.273	1.822.445	1.359.975
	Tilgodehavender på opsigelse hos centralbanker	1.672.211	330.042	1.672.211	330.042
	Tilgodehavender hos kreditinstitutter	158.579	1.034.231	150.234	1.029.933
	I alt	1.830.790	1.364.273	1.822.445	1.359.975
13	Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris				
	Fordelt efter restløbetid				
	På anfordring	285.272	509.828	281.481	504.714
	Til og med 3 måneder	631.366	766.892	631.366	766.399
	Over 3 måneder og til og med 1 år	2.971.427	2.431.750	2.999.118	2.990.207
	Over 1 år og til og med 5 år	3.413.527	2.936.970	3.560.302	2.571.459
	Over 5 år	4.378.970	3.828.619	4.199.435	3.596.530
	I alt	11.680.562	10.474.059	11.671.702	10.429.309

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
13	Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris (fortsat)				
	Udlån og garantidebitorer fordelt på brancher				
	Offentlige myndigheder	1,0	1,7	1,0	1,7
	Erhverv				
	Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	7,4	7,2	6,8	6,6
	Industri og råstofudvinding	1,9	1,7	1,6	1,5
	Energiforsyning	0,0	0,1	0,1	0,1
	Bygge og anlæg	4,7	3,6	4,3	3,2
	Handel	5,4	5,8	5,0	5,3
	Transport, hoteller og restauranter	2,2	2,7	1,5	1,8
	Information og kommunikation	0,8	0,9	0,7	0,8
	Finansiering og forsikring	4,4	5,8	8,4	9,7
	Fast ejendom	11,8	12,8	12,2	13,2
	Øvrige erhverv	7,0	7,5	6,2	6,8
	I alt erhverv	45,5	48,1	46,7	49,0
	Private	53,5	50,2	52,3	49,3
	I alt	100,0	100,0	100,0	100,0

Fordeling på sektorer og brancher er foretaget på grundlag af branchekoder fra Danmarks Statistik.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
14 Obligationer til dagsværdi					
Børsnoterede		4.814.742	5.321.280	4.814.742	5.321.280
Unoterede		25.000	40.000	25.000	40.000
I alt		4.839.742	5.361.280	4.839.742	5.361.280

Til sikkerhed for den daglige afvikling af clearing og VP-handel har koncernen pantsat obligationer med en samlet kursværdi på 554 mio. kr. (2016: 705 mio. kr.). Se note 32 – Aktiver stillet som sikkerhed.

15 Obligationer til amortiseret kostpris

	2017	2016	2017	2016
Amortiseret kostpris	99.999	99.634	99.999	99.634
Dagsværdi	100.000	100.150	100.000	100.150

På baggrund af betydelig forvriddning i prisfastsættelsen på en række obligationer i efteråret 2008 har sparekassen pr. 1. juli 2008 omklassificeret obligationer med nominal værdi på 100 mio. kr. og en dagsværdi på 96,14 mio. kr. fra handelsbeholdningen til hold til udløb aktiver. Den omklassificerede portefølje er ultimo 2017 indregnet i balancen med 100,0 mio. kr. (2016: 99,6 mio. kr.), mens dagsværdien udgør 100,0 mio. kr. (2016: 100,2 mio. kr.)

Porteføljen indregnes og måles i indeværende regnskabsår til amortiseret kostpris og dagsværdireguleres dermed ikke, mens værdireguleringen til dagsværdi af porteføljen frem til omklassifikationstidspunktet i regnskabsåret 2008 udgjorde 1,25 mio. kr.

Såfremt omklassifikation pr. 1. juli 2008 ikke var foretaget, ville resultatet før skat for 2017 være 0,5 mio. kr. lavere. (2016: 1,6 mio. kr. højere)

På omklassifikationstidspunktet udgjorde den gennemsnitlige effektive rente på porteføljen 5,02 %, og de skønnede betalingsstrømme udgjorde 150 mio. kr. Obligationen er udløbet 1. januar 2018.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
16 Aktier m.v.					
Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på NASDAQ Copenhagen A/S		54.933	50.985	54.933	50.985
Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på andre børser		159.891	109.470	159.891	109.470
Andre aktier		438.759	502.832	438.759	502.832
I alt		653.583	663.287	653.583	663.287

17 Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

	2017	2016	
Samlet anskaffelsespris primo		834.618	815.317
Årets tilgang		0	19.301
Årets afgang		-68.642	0
Samlet anskaffelsespris ultimo		765.976	834.618
Op- og nedskrivninger primo		-400.964	236.605
Årets resultat		-2.236	-20.239
Andre bevægelser		51	120
Årets afgang		54.089	0
Udbytte		-35.357	-617.450
Op- og nedskrivninger ultimo		-384.417	-400.964
Bogført beholdning ultimo		381.559	433.654
Heraf kreditinstitutter		0	0

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Kapital	Ejerandel i %	Egenkapital ultimo	Resultat
17 Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder (fortsat)					
Tilknyttede virksomheder, 2017					
Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S	162.000	100	225.055	12.669	
Leasing Fyn Faaborg A/S	5.000	100	14.199	7.347	
Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S	20.000	100	142.304	-22.253	
Investeringselskabet af 10. marts 2015 ApS	10.000	100	18.881	-9.236	

Ovenstående er hjemmehørende i Faaborg-Midtfyn Kommune, bortset fra Investeringselskabet af 10. marts 2015 ApS der er hjemmehørende i Holbæk Kommune

Selskaberne Sjælland Ejendomme A/S, Ejendomsselskabet af 15. december 2008 A/S, Udviklingselskabet Blindestræde ApS, Ejendomsselskabet Faaborg A/S og Spar Fyns Ejendomsselskab A/S er fusioneret pr. 1. januar 2017. Det fortsættende navn for selskabet er Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S.

Tilknyttede virksomheder, 2016					
Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S	162.000	100	242.386	-7.443	
Leasing Fyn Faaborg A/S	5.000	100	12.158	5.357	
Ejendomsselskabet Faaborg A/S	7.000	100	13.711	-2.790	
Spar Fyns Ejendomsselskab A/S	1.000	100	841	-1.717	

Ovenstående er hjemmehørende i Faaborg-Midtfyn Kommune

Sjælland Ejendomme A/S	20.000	100	164.557	-13.647	
Ejendomsselskabet af 15/12 2008 A/S	1.000	100	26.825	-515	
Udviklingselskabet Blindestræde ApS	200	100	4.985	-5.836	
Investeringselskabet af 10. marts 2015 ApS	30.000	100	8.116	-12.994	

Ovenstående er hjemmehørende i Holbæk Kommune

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
17 Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder (fortsat)					
Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder					
Samlet anskaffelsespris primo		65.770	38.888	30.197	3.315
Årets tilgang		6.522	26.882	6.522	26.882
Samlet anskaffelsespris ultimo		72.292	65.770	36.719	30.197
Op- og nedskrivninger primo		796	1.107	240	104
Årets resultat / andel i årets resultat		2.618	2.309	-158	136
Andre bevægelser		51	121	0	0
Udbytte		5.173	2.741	3.000	0
Op- og nedskrivninger ultimo		-1.708	796	-2.918	240
Bogført beholdning ultimo		70.584	66.566	33.801	30.437
Heraf kreditinstitutter		36.783	36.129	0	0

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Kapital	Ejerandel i %	Egenkapital ultimo	Resultat
17 Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder (fortsat)					
Associerede virksomheder, 2017					
Alutec Holding ApS (årsrapport 2016)	200	49,5	6.351	105	
Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens andel			3.144	52	
Ovenstående er hjemmehørende i Middelfart Kommune					
Regional Invest Fyn A/S (årsrapport 2016)	45.000	50,0	55.557	3.516	
Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens andel i ejerperioden			27.779	1.758	
Ovenstående er hjemmehørende i Faaborg-Midtfyn Kommune					
FinanceZealand A/S (selskabet er etableret i 2017)	2.760	49,0	13.310		
Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens andel i ejerperioden			6.522		
Ovenstående er hjemmehørende i Vordingborg Kommune					
Associerede virksomheder, 2016					
Alutec Holding ApS (årsrapport 2015)	200	49,5	6.246	-660	
Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens andel			3.092	-327	
Ovenstående er hjemmehørende i Middelfart Kommune					
Regional Invest Fyn A/S (balance 30.09.2016)	45.000	50,0	54.690	2.648	
Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens andel i ejerperioden			27.345	462	
Ovenstående er hjemmehørende i Faaborg-Midtfyn Kommune					

Note	Beløb i 1.000 kr.	Kapital	Ejerandel i %	Egenkapital ultimo	Resultat
17 Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder (fortsat)					
Fællesledede virksomheder, 2017					
Leasing Fyn Bank A/S	58.500	33,3	110.349	8.328	
Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens andel			36.783	2.776	
Ovenstående er hjemmehørende i Faaborg-Midtfyn Kommune					
Fællesledede virksomheder, 2016					
Leasing Fyn Bank A/S	58.500	33,3	108.386	6.518	
Sparekassen Sjælland-Fyn koncernens andel			36.129	2.173	
Ovenstående er hjemmehørende i Faaborg-Midtfyn Kommune					

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
18 Puljeordninger					
Aktiver tilknyttet puljeordninger					
Kontantindestående		28.863	19.906	28.863	19.906
Obligationer		401.286	177.222	401.286	177.222
Aktier/investeringsforeningsbeviser		469.934	193.934	469.934	193.934
Andre aktiver		5.139	2.815	5.139	2.815
Puljeaktiver i alt		905.222	393.877	905.222	393.877
Indlån i puljeordninger					
Samlet indlån		855.402	380.274	855.402	380.274
Anden gæld		49.820	13.603	49.820	13.603
Dagsværdi ultimo		905.222	393.877	905.222	393.877
Afkast af puljeaktiver (indregnet under kursreguleringer)					
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter		5.245	1.829	5.245	1.829
Renteindtægter		6.713	4.386	6.713	4.386
Aktieudbytter		17.078	4.087	17.078	4.087
Kursreguleringer		27.404	6.376	27.404	6.376
Afkast af puljeaktiver i alt		45.950	13.020	45.950	13.020

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
19 Immaterielle aktiver					
Goodwill					
Kostpris primo		109.654	109.654	109.654	109.654
Kostpris ultimo		109.654	109.654	109.654	109.654
Af- og nedskrivninger primo		18.500	18.500	18.500	18.500
Af- og nedskrivninger ultimo		18.500	18.500	18.500	18.500
I alt		91.154	91.154	91.154	91.154
Øvrige immaterielle aktiver					
Kostpris primo		135.821	131.455	135.821	131.455
Tilgang i årets løb		5.188	4.366	5.188	4.366
Kostpris ultimo		141.009	135.821	141.009	135.821
Af- og nedskrivninger primo		77.189	61.063	77.189	61.063
Årets afskrivninger		17.316	16.126	17.316	16.126
Af- og nedskrivninger ultimo		94.505	77.189	94.505	77.189
I alt		46.504	58.632	46.504	58.632
Immaterielle aktiver i alt		137.658	149.786	137.658	149.786

Goodwill testes for værdiforringelse to gange årligt og hyppigere, hvis der er indikationer på værdiforringelse.

Tidligere år har testen taget udgangspunkt i koncernens forventning til udviklingen i Max Bank-porteføljen, der oprindeligt dannede grundlag for goodwill beregningen. Efterhånden som forretningen har udviklet sig, er der sket en naturlig sammenblanding af aktiviteter, der gør at det ikke længere er muligt at udskille Max Bank-porteføljen som en selvstændig enhed. Sparekassens goodwill testes derfor i stedet på moderselskabsniveau.

Der tages udgangspunkt i ledelsens forventning til udviklingen i basisindtjeningen over en 5-årig budgetperiode. Beregningen tager udgangspunkt i den historiske vækst, tilpasset ledelsens forventninger jævnfør nedenstående. Ledelsens krav til forrentning udgør 10,0 % før skat (2016: 10,0 %), 7,8 % efter skat (2016: 7,8 %). Den årlige vækst i terminalperioden antages at udgøre 1,5 % (2016: 1,5 %). Det er budgetgrundlaget for sparekassen, der danner grundlaget for beregningen.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016

19 Immaterielle aktiver (fortsat)

Den væsentligste parameter for fremskrivning af pengestrømme i budgetperioden er udvikling i balanceposter og dermed vækst. Herudover vil fremtidige pengestrømme blive påvirket af udviklingen i rentemarginal, omkostningsprocent og nedskrivninger på udlån m.v. Ledelsen forventer en stigende basisindtjening over budgetperioden som følge af fortsat udlånsvækst, stigende rentemarginaler samt indfrielse af de forventninger til sparekassens indtjening, der blev præsenteret tidligere på året i forbindelse med offentliggørelsen af sparekassens nye 4 årige strategi 'NYE VEJE'.

Omkring 51 % (2016: 47 %) af nutidsværdien af de fremtidige pengestrømme på 2.842 mio. kr. (2016: 3.163 mio kr.) forventes at stamme fra terminalperioden. En forøgelse af afkastkravet efter skat fra 7,8 % til 13,5 % (2016: 7,8 til 13 %) vil ikke medføre en værdiforringelse af goodwill. En reduktion af indtjeningen i terminalperioden på op til 48 % (2016: 45 %) eller et fald i den budgetterede basisindtjening på op til 24 % (2016: 20 %) vil ligeledes ikke medføre en værdiforringelse.

20 Grunde og bygninger

	2017	2016	2017	2016
Investeringsjendomme				
Dagsværdi primo	144.780	138.932	17.470	3.420
Tilgang	23.330	30.044	5.917	15.300
Afgang	25.700	0	14.550	0
Årets reguleringer til dagsværdi	-17.964	-24.196	-500	-1.250
Dagsværdi ultimo	124.446	144.780	8.337	17.470
Lejeindtægter	9.430	9.806	571	677
Driftsudgifter	4.674	3.371	637	330
Heraf indregnede driftsudgifter vedr. investeringsejendomme som ikke har genereret lejeindtægt i året	460	576	123	67
Dagsværdi-hierarki for investeringsejendomme				
Koncernen 2017	0	0	124.446	124.446
Koncernen 2016	0	0	144.780	144.780

Note	Beløb i 1.000 kr.	Noterede priser	Observerbare input	Ikke observerbare input	I alt
20 Grunde og bygninger (fortsat)					
Domicilejendomme					
Kostpris primo		340.409	382.290	97.407	154.918
Tilgang		32.652	15.730	0	100
Afgang		35.258	57.611	35.258	57.611
Kostpris ultimo		337.803	340.409	62.149	97.407
Akkumulerede af- og nedskrivninger primo		49.595	57.363	14.753	29.317
Årets afskrivninger		2.057	1.668	505	572
Årets nedskrivninger		17.729	15.865	0	10.165
Årets afgang		3.455	25.301	1.403	25.301
Akkumulerede af- og nedskrivninger ultimo		65.926	49.595	13.855	14.753
Akkumulerede opskrivninger primo		3.694	24.337	3.694	24.337
Årets opskrivninger		-518	-20.643	-518	-20.643
Akkumulerede opskrivninger ultimo		3.176	3.694	3.176	3.694
Omvurderet værdi ultimo		275.053	294.508	51.470	86.348
Såfremt der ikke var foretaget omvurderinger, ville den regnskabsmæssige værdi af domicilejendomme udgøre:		271.877	290.814	48.294	82.654

Eksterne eksperter har i et vist omfang været involveret i værdiansættelsen af domicilejendomme. Årets nedskrivninger er resultatet af almindelig værdiregulering som følge af omvurdering.

Dagsværdi-hierarki for domicilejendomme

Koncernen 2017	0	0	275.053	275.053
Koncernen 2016	0	0	294.508	294.508

Investerings- og domicilejendomme måles til dagsværdi/omvurderet værdi opgjort på baggrund af en afkastbaseret model, baseret på et skøn over kvadratmeterpriser og afkastkrav. Ved værdiansættelsen af ejendomme beliggende på Sjælland, Fyn og i Jylland er anvendt et afkastkrav mellem 4,7 % og 9,4 % (2016: 5,75 % og 9,75 % og København 3,2 %). En stigning i afkastkravet medfører et fald i ejendommens dagsværdi, mens en stigning i leje pr. kvm. i forhold til de anvendte forudsætninger medfører en stigning i ejendommens dagsværdi.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
21 Øvrige materielle aktiver					
Samlet anskaffelsessum primo	179.940	166.439	170.115	154.769	
Tilgang	25.573	16.053	25.573	16.053	
Afgang	4.036	2.552	4.036	707	
Samlet anskaffelsessum ultimo	201.477	179.940	191.652	170.115	
Af- og nedskrivninger primo	132.805	123.375	122.980	111.727	
Årets af- og nedskrivninger	22.065	18.148	22.065	18.126	
Tilbageførte af- og nedskrivninger	1.223	8.718	1.223	6.873	
Af- og nedskrivninger ultimo	153.647	132.805	143.822	122.980	
Regnskabsmæssig værdi	47.830	47.135	47.830	47.135	
22 Udskudte skatteaktiver/ -passiver					
Udskudt skat primo	161.769	168.431	151.393	130.824	
Ændring i udskudt skat for året	-29.341	-42.671	-26.169	-23.411	
Regulering udskudt skatteaktiv nedskrevet	30.290	36.009	26.936	43.980	
Udskudt skat ultimo, netto	162.718	161.769	152.160	151.393	
Udskudte skatteaktiver	162.718	161.769	152.160	151.393	
Udskudte skattepassiver	0	0	0	0	
Udskudt skat ultimo, netto	162.718	161.769	152.160	151.393	

Udskudte skatteaktiver er delvist nedskrevet, da det er vanskeligt at dokumentere med tilstrækkelig sikkerhed, at disse kan udnyttes fuldt ud inden for en overskuelig periode. Der er ingen tidsmæssig begrænsning for senere udnyttelse af det nedskrevne aktiv.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Udskudt skat primo	Indregnet i årets resultat	Indregnet i anden total- indkomst	Udskudt skat ultimo
Ændringer i udskudt skat					
Koncern 2017					
Immaterielle aktiver	-10.045	-3.336	0	-13.381	
Øvrige immaterielle, kundelister	-5.113	-1.109	0	-6.222	
Maskiner/inventar	818	859	0	1.677	
Ejendomme	308	-777	4	-465	
Udlån, leasingaftaler	-1.520	870	0	-650	
Øvrige	7.451	4.511	0	11.962	
Skattemæssigt underskud	315.739	-30.364	0	285.375	
Udskudt skatteaktiv nedskrevet	-145.869	30.290	0	-115.579	
I alt	161.769	945	4	162.718	
Koncern 2016					
Immaterielle aktiver	-6.014	-4.031	0	-10.045	
Øvrige immaterielle, kundelister	-4.004	-1.109	0	-5.113	
Maskiner/inventar	3.185	-2.367	0	818	
Ejendomme	-745	1.105	-52	308	
Udlån, leasingaftaler	19.736	-21.256	0	-1.520	
Øvrige	4.077	3.374	0	7.451	
Skattemæssigt underskud	334.074	-18.335	0	315.739	
Udskudt skatteaktiv nedskrevet	-181.878	36.009	0	-145.869	
I alt	168.431	-6.610	-52	161.769	

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Udskudt skat primo	Indregnet i årets resultat	Indregnet i egen- kapitalen	Udskudt skat ultimo
22	Udskudte skatteaktiver/ -passiver (fortsat)				
	Ændringer i udskudt skat				
	Sparekassen (moderselskabet) 2017				
	Immaterielle aktiver	-10.045	-3.336	0	-13.381
	Øvrige immaterielle, kundelister	-5.113	-1.109	0	-6.222
	Maskiner/inventar	818	859	0	1.677
	Ejendomme	308	-600	4	-288
	Øvrige	10.530	4.950	0	15.480
	Skattemæssigt underskud	245.164	-26.937	0	218.227
	Udskudt skatteaktiv nedskrevet	-90.269	26.936	0	-63.333
	I alt	151.393	763	4	152.160
	Sparekassen (moderselskabet) 2016				
	Immaterielle aktiver	-6.709	-3.336	0	-10.045
	Øvrige immaterielle, kundelister	-4.004	-1.109	0	-5.113
	Maskiner/inventar	1.622	-804	0	818
	Ejendomme	334	26	-52	308
	Øvrige	5.381	5.149	0	10.530
	Skattemæssigt underskud	268.449	-23.285	0	245.164
	Udskudt skatteaktiv nedskrevet	-134.249	43.980	0	-90.269
	I alt	130.824	20.621	-52	151.393

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
23	Aktiver i midlertidig besiddelse				
	Aktiver i midlertidig besiddelse	0	16.180	0	16.180
	Tab/gevinst i forbindelse med salg	880	663	880	663
	Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter ejendomme overtaget som følge af afvikling af kundeengagementer med henblik på at afhænde aktiverne hurtigst muligt.				
	Sparekassen har overtaget aktiverne ved at gøre sit pant i ejendommene gældende. Der er ikke overtaget andre aktiver end ejendomme.				
	Det er sparekassens politik at overtage aktiver, enten frivilligt eller på tvangsauktion, hvor det ud fra en konkret vurdering forventes, at et efterfølgende salg, efter fradrag af erhvervelses- og driftsomkostninger, vil kunne reducere koncernens tab. Det er sparekassens politik hurtigst muligt at få videregivet de overtagne aktiver.				
24	Andre aktiver				
	Positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter	25.943	32.853	25.943	32.853
	Forskellige debitorer	64.401	22.040	41.855	1.447
	Tilgodehavende renter og provision	8.634	19.405	8.324	18.894
	Øvrige aktiver	173.066	135.077	170.248	135.016
	I alt	272.044	209.375	246.370	188.210

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
25	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker				
	Gæld til centralbanker	0	0	0	0
	Gæld til kreditinstitutter	439.229	428.846	437.892	424.060
	I alt	439.229	428.846	437.892	424.060
	Fordelt efter restløbetid:				
	Anfordringsgæld	420.252	391.960	420.252	391.960
	Til og med 3 måneder	17.640	23.840	17.640	23.840
	Over 3 måneder og til og med 1 år	133	1.962	0	0
	Over 1 år og til og med 5 år	542	1.852	0	1.852
	Over 5 år	662	9.232	0	6.408
	I alt	439.229	428.846	437.892	424.060
26	Indlån og anden gæld				
	På anfordring	15.102.150	13.954.892	15.104.736	13.966.664
	Med opsigelsesvarsel	22.947	29.018	22.947	29.018
	Tidsindskud	23.318	77.989	23.318	77.989
	Særlige indlånsformer	1.440.917	1.585.145	1.440.917	1.585.145
	I alt	16.589.332	15.647.044	16.591.918	15.658.816
	Anfordringsgæld	15.145.583	14.025.268	15.148.169	14.075.749
	Indlån med opsigelsesvarsel:				
	Til og med 3 måneder	190.620	237.459	190.620	198.750
	Over 3 måneder og til og med 1 år	36.628	41.050	36.628	41.050
	Over 1 år og til og med 5 år	181.508	198.613	181.508	198.613
	Over 5 år	1.034.993	1.144.654	1.034.993	1.144.654
	I alt	16.589.332	15.647.044	16.591.918	15.658.816

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
27	Andre passiver				
	Forskellige kreditorer	78.578	71.772	70.754	67.465
	Negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter	27.379	32.977	27.379	32.977
	Skyldige renter og provision	12.286	20.331	12.286	20.331
	Øvrige passiver	128.329	104.549	105.867	101.156
	I alt	246.572	229.627	216.286	221.929
28	Hensatte forpligtelser				
	Hensættelser til tab på garantier m.v.	55.905	67.061	55.905	67.061
	Andre hensatte forpligtelser	14.794	21.693	14.794	21.693
	I alt	70.699	88.754	70.699	88.754
	Hensættelser til tab på garantier				
	Primo	67.061	64.663	67.061	64.663
	Hensættelser i året	31.829	12.620	31.829	12.620
	Tilbageførsler i året	35.273	35.952	35.273	35.952
	Andre bevægelser	0	38.146	0	38.146
	Endeligt tabt	7.712	12.416	7.712	12.416
	Hensættelser til tab på garantier, ultimo	55.905	67.061	55.905	67.061
	Fordelt efter restløbetid:				
	Under 1 år	150	16.412	150	16.412
	Over 1 år og til og med 5 år	2.258	2.260	2.258	2.260
	Over 5 år	53.497	48.389	53.497	48.389
	I alt	55.905	67.061	55.905	67.061

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
28 Hensatte forpligtelser (fortsat)					
Andre hensatte forpligtelser					
Primo		21.693	46.943	21.693	46.943
Hensættelser i året		5.092	14.838	5.092	14.838
Tilbageførsler i året		11.991	2.400	11.991	2.400
Andre bevægelser		0	-37.688	0	-37.688
Endeligt tabt		0	0	0	0
Andre hensatte forpligtelser, ultimo		14.794	21.693	14.794	21.693
Fordelt efter restløbetid					
Under 1 år		0	5.731	0	5.731
Over 1 år og til og med 5 år		14.794	15.962	14.794	15.962
Over 5 år		0	0	0	0
I alt		14.794	21.693	14.794	21.693

Der er stor usikkerhed omkring forfaldstidspunktet for hensættelser til tab på garantier.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Aktuel rentesats	Sparekassen (koncern/moderselskab)	
			2017	2016
29 Efterstillede kapitalindskud				
Supplerende kapital				
Var. rente, forfald feb. 2022, kan førtidsindfries i 2017. ²⁾	8,31 % ¹⁾			148.000
Renten fra 2017 til 2022 vil være 3 mdr. CIBOR + 6,65 % med kv. vis. tilpasning				
Var. rente, forfald juni 2022, kan førtidsindfries i 2017. ²⁾	8,29 % ¹⁾			15.000
Renten fra 2017 til 2022 vil være 3 mdr. CIBOR + 7,0 % med kv. vis. tilpasning				
Var. rente, forfald okt. 2023, kan førtidsindfries i 2018. ²⁾	8,38 % ¹⁾		118.000	118.000
Renten fra 2018 til 2023 vil være 3 mdr. CIBOR + 6,8 % med kv. vis. tilpasning				
Var. rente, forfald juli 2024, kan førtidsindfries i 2019. ²⁾	7,81 % ¹⁾		82.000	82.000
Renten fra 2019 til 2024 vil være 3 mdr. CIBOR + 6,75 % med kv. vis. tilpasning				
Var. rente, forfald juli 2025, kan førtidsindfries i 2020. ²⁾	7,66 % ¹⁾		105.000	105.000
Renten fra 2020 til 2025 vil være 6 mdr. CIBOR + 6,9 % med halvårlig tilpasning				
Var. rente, forfald feb. 2027, kan førtidsindfries i 2022.	5,94 % ¹⁾		50.000	
Renten fra 2022 til 2027 vil være 6 mdr. CIBOR + 5,5 % med halvårlig tilpasning				
Var. rente, forfald dec. 2027, kan førtidsindfries i 2022.	4,75 % ¹⁾		50.000	
Renten fra 2022 til 2027 vil være 6 mdr. CIBOR + 4,39 % med halvårlig tilpasning				
Øvrige ³⁾			520	520
Supplerende kapital i alt			405.520	468.520
Hybrid kapital i alt			0	0
Efterstillet kapital i alt			405.520	468.520
Omkostninger ved etablering, udgiftsføres over den forventede løbetid			2.672	2.564
Efterstillet kapital i alt, jf. balancen			402.848	465.956

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Aktuel rentesats	Sparekassen (koncern/moderselskab)	
			2017	2016
29 Efterstillede kapitalindskud (fortsat)				
Hybrid kapital reklassificeret til egenkapital				
Var. rente, uendelig løbetid, kan førtidsindfries i 2018. ²⁾	10,83 % ¹⁾	520.000	520.000	
Renten fra 2018 vil være 5-årig SWAP rente + 9,25 % med tilpasning hvert 5. år				
Var. rente, uendelig løbetid, kan førtidsindfries i 2022. ²⁾	6,75 % ¹⁾	55.000		
Renten fra 2022 vil være 6 mdr. CIBOR + 6,39 % med halvårlig tilpasning				
Hybrid kapital i alt, reklassificeret til egenkapital		575.000	520.000	
Efterstillede kapitalindskud som medregnes ved opgørelse af kapitalgrundlaget		977.328	985.436	

1) Fast rente i de første 5 år

2) Udstedelsen kan anvendes uden begrænsninger til opfyldelse af kapitalbehovstillægget under 8+ metoden

3) 'Toprentebeviser' 10 års løbetid. Fast rente 4,5 % - 5,75 % med forfald maj 2018 (500 t.kr.) og december 2018 (20 t.kr.)
Kan ikke medregnes ved opgørelse af kapitalgrundlag eller til opfyldelse af kapitalbehovstillægget under 8+ metoden

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
29 Efterstillede kapitalindskud (fortsat)					
Renter m.v. på efterstillet kapital					
Renter (ekskl. renter til reklassificeret hybrid kernekapital, der indregnes som egenkapital)		30.821	39.182	30.821	39.182
Ekstraordinære afdrag / indfrielse / konverteringer		163.000	172	163.000	172
Omkostninger ved optagelse af efterstillet kap.		1.176	0	1.176	0
Omkostninger ved indfrielse af efterstillet kap.		0	0	0	0

Sparekassens kapitaludstedelser kan med undtagelse af 'Toprentebeviser' anvendes til dækning af kapitalkravene efter CRR/CRD IV regelsættet. Kapital, der ikke anvendes til dækning af kapitalkravene i CRR/CRD IV, kan for hovedparten af sparekassens udstedelser anvendes til at opfylde kapitalbehovstillægget under 8+ modellen.

Efterstillede kapitalindskud måles ved låneoptagelsen til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte stiftelsesomkostninger m.v. Efter første indregning sker måling til amortiseret kostpris, således at forskellen mellem nettoprovnu og nominel værdi indregnes under renteudgifter over de efterstillede kapitalindskuds forventede løbetid.

Ved opgørelsen af kapitalgrundlaget indregnes efterstillede kapitalindskud med 977.328 t.kr. mod 985.436 t.kr. i 2016.

Sparekassen har i 2017 indfriet supplerende kapital for 163.000 t.kr.

I 2017 hjemtog sparekassen for 100.000 t.kr. supplerende kapital og 55.000 t.kr. hybrid kapital. Omkostningerne vedrørende hjemtagelsen af den supplerende kapital udgjorde 1.176 t.kr. Beløbet udgiftsføres over lånenes forventede løbetid. Omkostningerne vedrørende hjemtagelsen af den hybride kapital udgjorde 661 t.kr. Beløbet er ført direkte på egenkapitalen, hvor den hybride kapital også indregnes.

Noter

Note	Antal stk.		Nominel værdi (t.kr.)	
	2017	2016	2017	2016
30 Aktiekapital				
Aktiekapital Sparekassen Sjælland-Fyn A/S	13.031.230	13.031.230	130.312	130.312
I alt	13.031.230	13.031.230	130.312	130.312

	Antal stk.	Nominel værdi (t.kr.)	Andel %
Egne aktier			
Egne aktier 1.1.2016	72.257	723	0,5
Køb	21.713	217	0,2
Salg	1.000	10	0,0
Egne aktier 31.12.2016	92.970	930	0,7
Køb	127.300	1.273	1,0
Salg	220.270	2.203	1,7
Egne aktier 31.12.2017	0	0	0,0

Samlet købssum 15.766 t.kr. (2016: 2.148 t.kr.)

Samlet salgssum 24.720 t.kr. (2016: 79 t.kr.)

Aktiekapitalen består af 13.031.230 stk. aktier a nominelt 10 kr. Aktierne er fuldt indbetalte. Aktierne er ikke opdelt i klasser og der er ikke knyttet særlige rettigheder til aktierne. Sparekassen har en beholdning af egne aktier på 0 stk. (2016: 92.970 stk.), hvilket svarer til 0,0 % af aktiekapitalen (2016: 0,7 %). Aktierne er erhvervet som led i almindelig handel.

Sparekassen har vedtaget særlige regler for udøvelse af stemmeret på sparekassens aktier. Hvert nominelt aktiebeløb på DKK 10 giver 1 stemme. Dog kan der for aktier tilhørende samme aktionær maksimalt afgives stemmer svarende til 7,5 % af den samlede aktiekapital.

Sparekassen har bemyndigelse fra generalforsamlingen til at erhverve egne aktier for op til 2 % af aktiekapitalen. Sparekassen havde tilladelse fra Finanstilsynet til i 2017 at erhverve egne aktier for op til 15 mio. kr. i markedsværdi ud over de aktier der er erhvervet i tidligere regnskabsår.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
30 Aktiekapital (fortsat)					
Årets resultat pr. aktie					
Moderselskabet Sparekassen Sjælland-Fyn A/S aktionærers resultat		200.793	159.407		
Gennemsnitligt antal aktier (stk.)		13.031.230	13.031.230		
Gennemsnitligt antal egne aktier		46.485	82.613		
Gennemsnitligt antal aktier i omløb		12.984.745	12.948.617		
Udestående aktieoptioners gennemsnitlige udvandingseffekt		0	0		
Gennemsnitligt antal udestående aktier (udvandet)		12.984.745	12.948.617		
Årets resultat pr. aktie (kr.)		15,5	12,3		
Årets resultat pr. aktie udvandet (kr.)		15,5	12,3		
31 Eventualforpligtelser og -aktiver					
Eventualforpligtelser					
Finansgarantier		1.502.821	1.277.134	1.542.995	1.302.141
Tabsgarantier for realkreditlån		2.167.326	1.987.191	2.167.326	1.987.191
Tinglysnings- og konverteringsgarantier		40.378	180.639	40.378	180.639
Øvrige eventualforpligtelser		1.502.599	1.290.129	1.589.875	1.293.525
I alt		5.213.124	4.735.093	5.340.574	4.763.496

Øvrige eventualforpligtelser består bl.a. af arbejdsгарantier og andre eventualforpligtelser, herunder forpligtelse over for Indskydergarantifonden (Garantiformuen).

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016

31 Eventualforpligtelser og -aktiver (fortsat)

Sparekassens medlemskab af datacentralen Bankdata medfører, at sparekassen ved en eventuel udtræden er forpligtet til betaling af en udtrædelsesgodtgørelse. Sparekassen er, ligesom andre danske pengeinstitutter, omfattet af indskydergarantifonden og er i den forbindelse forpligtet til i fællesskab med andre pengeinstitutter at dække indlånernes indestående m.v. på indtil 100.000 EUR i pengeinstitutter under afvikling eller konkurs.

Moderselskabet indgår i en dansk sambeskatning med datterselskaberne. Sparekassen hæfter derfor ifølge selskabsskattelovens regler herom for indkomstskatter m.v. for de sambeskattede selskaber og for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for de sambeskattede selskaber. Sparekassen Sjælland-Fyn A/S indgår med Investeringselskabet Sjælland-Fyn A/S og Leasing Fyn Faaborg A/S i fællesregistrering for moms og lønsumsafgift.

Sparekassen har indgået en række lejeaftaler om leje af lokaler, der benyttes til pengeinstitutdrift eller øvrige aktiviteter. Ved opsigelse af de indgåede lejeaftaler skal der maksimalt betales op til 79,4 mio. kr. (2016: 73,2 mio. kr.) på koncernniveau.

Løbetidsfordeling af huslejeoplygtelse				
Opsigelsesvarsel under 1 år	4.127	7.873	8.249	7.873
Opsigelsesvarsel 1 til 5 år	40.281	13.746	40.281	13.746
Opsigelsesvarsel over 5 år	35.005	51.625	118.159	51.625
I alt	79.414	73.244	166.690	73.244
Udgiftsført husleje	17.260	31.610	35.772	31.610
Leasingforpligtelser	1.257	194	1.257	194

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016

31 Eventualforpligtelser og -aktiver (fortsat)

Leasingforpligtelser omfatter en del af de firmabiler, der stilles til rådighed for sparekassens ansatte.

Totalkredit-lån formidlet af koncernen fra 2007 er omfattet af en aftalt modregningsret i fremtidige løbende provisioner, som Totalkredit kan gøre gældende i tilfælde af tabskonstatering på de formidlede lån. Sparekassen forventer ikke, at denne modregningsret vil få væsentlig indflydelse på sparekassens finansielle stilling.

Udover sædvanlige ansættelseskontrakter med sparekassens medarbejdere har sparekassen ikke andre væsentlige forpligtende aftaler. Som følge af de forretningsmæssige aktiviteter er og kan sparekassen være part i forskellige retssager og tvister. Sparekassen vurderer risikoen i hvert enkelt tilfælde, og de nødvendige hensættelser bogføres under hensættelser til forpligtelser.

Der vurderes ikke at være øvrige eventualforpligtelser, der ikke i relevant omfang er indregnet i balancen.

Eventualaktiver				
Udskudt skatteaktiv, nedskrevet	115.579	145.869	63.333	90.269

32 Aktiver stillet som sikkerhed

Obligationer deponeret hos Danmarks Nationalbank, clearingscentraler m.v.	554.400	705.185	554.400	705.185
Kontantindsud deponeret hos kreditinstitutter, CSA aftaler	28.780	10.347	28.780	10.347

Ubelånte deponerede værdipapirer kan frigøres på anfordring.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
33 Kapitalforhold					
Egenkapital, ekskl. hybrid kernekapital	2.227.576	2.058.073	2.227.576	2.058.073	
Immaterielle aktiver	-137.658	-149.786	-137.658	-149.786	
Skatteaktiver, udskudte	-162.718	-161.769	-152.160	-151.393	
Udbytte, foreslået	0	-39.745	0	-39.745	
Fradrag kapitalinstrumenter over 10 %	-114.400	-133.897	-113.226	-133.220	
Andre fradrag mm.	5.675	2.919	9.799	3.951	
Egentlig kernekapital	1.818.475	1.575.795	1.834.331	1.587.880	
Hybrid kernekapital	575.000	520.000	575.000	520.000	
Fradrag kapitalandele over 10 %	-14.300	-44.632	-14.153	-44.407	
Kernekapital (inkl. hybrid kernekapital) efter primære fradrag	2.379.175	2.051.163	2.395.178	2.063.473	
Supplerende kapital	402.328	465.436	402.328	465.436	
Fradrag kapitalandele over 10 %	-14.300	-44.632	-14.153	-44.407	
Supplerende kapitalandele	0	-2.568	0	-2.555	
Kapitalgrundlag	2.767.203	2.469.398	2.783.353	2.481.947	
Risikoeksponeringer					
Kreditrisiko	14.170.225	13.094.153	14.237.951	13.171.095	
Markedsrisiko	1.015.417	1.079.748	1.015.022	1.079.930	
Operationel risiko	1.787.720	1.683.682	1.737.859	1.647.721	
Risikoeksponeringer i alt	16.973.362	15.857.583	16.990.832	15.898.746	
Kapitalprocent	16,3	15,6	16,4	15,6	
Kernekapitalprocent	14,0	12,9	14,1	13,0	
Egentlig kernekapitalprocent	10,7	9,9	10,8	10,0	
Kapitalgrundlag krav ifølge LFV § 124, stk. 2	1.357.869	1.268.607	1.359.267	1.271.900	

Note

33 Kapitalforhold (fortsat)

Kapitalprocenten er i 2017 opgjort i henhold til Finanstilsynets bekendtgørelse om kapitaldækningsregler for pengeinstitutter og visse kreditinstitutter. Sparekassen følger de danske regler for gradvis indfasning af kravene i kapitalkravsforordningen og direktivet (CRR/CRD IV). Sammenligningstal er ikke tilpasset.

Kapitaldækningsreglerne kræver en minimumskapital på 8 % af de opgjorte risici tillagt et eventuelt individuelt kapitalbehov. Opgørelsen af det individuelle kapitalbehov fremgår af sparekassens risikorapport, der offentliggøres i sammenhæng med årsrapporten på sparekassens hjemmeside: https://www.spks.dk/om_sparekassen/regnskab. Risikorapporten og opgørelsen af det individuelle solvensbehov er ikke revideret.

Kapitalgrundlaget udgøres af kernekapitalen (egenkapital og hybrid kapital) og supplerende kapital. Den efterstillede kapital kan under visse forudsætninger medregnes til kapitalgrundlaget. Den efterstillede kapital fremgår af note 29.

Det er sparekassens strategi løbende at have en komfortabel kapitaloverdækning for at sikre sparekassens handlefrihed til at kunne følge forretningsmæssige og strategiske prioriteringer og ønsker, og holde kontinuitet i det vi gør. Samtidig arbejder sparekassen løbende på at nedbringe såvel risiko som kapitalbelastning maksimalt på ikke-kerneaktiviteter. Sparekassen vurderer at kapitaloverdækningen er tilfredsstillende.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
34 Nærtstående parter					
Størrelsen af lån, pant, kautioner eller garantier samt tilhørende sikkerhedsstillelser stiftet for nedenævnte ledelsesmedlemmer.					
Direktion					
Lån og garantier		628	1.031	628	1.031
Rentesatsen for udlån		5,00 % - 7,00 %	3,65 % - 7,0 %	5,00 % - 7,00 %	3,65 % - 7,0 %
Bestyrelse					
Lån og garantier		37.807	40.547	37.807	40.547
Rentesatsen for udlån		1,05 % - 8,45 %	1,05 % - 8,45 %	1,05 % - 8,45 %	1,05 % - 8,45 %

Lån til medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer ydes på sparekassens generelle personalevilkår.

Lån til øvrige bestyrelsesmedlemmer ydes på markedsvilkår.

Der har i regnskabsåret været følgende transaktioner mellem sparekassen og nærtstående parter

Direktion	0	0
Bestyrelse	1.678	2.935

Transaktionerne omfatter konsulentydelse fra Kullegaard Arkitekter A/S, hvor bestyrelsesformand Thomas Kullegaard er direktør, administrationsydelse fra Hvidt & Partnere, hvor bestyrelsesmedlem Per Bjørnsholm er partner og håndværksmæssig assistance fra HM Gruppen A/S, hvor bestyrelsesnæstformand Jakob N. Andersson er bestyrelsesmedlem. Alle transaktioner med nærtstående parter er sket på markedsvilkår.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Associerede og fællesledede virksomheder		Tilknyttede virksomheder	
		2017	2016	2017	2016
34 Nærtstående parter (fortsat)					
Mellemværender og transaktioner med:					
Udlån og andre tilgodehavender		36.058	50.130	700.451	694.200
Indlån og anden gæld		36.114	51.567	41.943	57.039
Renter udlån		1.040	1.105	12.746	12.348
Renter indlån og anden gæld		0	19	0	186
Husleje		156	747	18.512	15.606
Provisions- og gebyrindtægter		0	0	487	367
Administrationsvederlag, indtægt		32	399	1.702	1.304
Garantier		9.106	3.101	40.174	25.007
Grunde og bygninger				0	15.630
Kapitalandele / udbytte				19.909	617.449

Note	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2017	2016	2017	2016
35 Antal beskæftigede				
Det gennemsnitlige antal beskæftigede i regnskabsåret omregnet til heltidsbeskæftigede				
	585	552	585	552

Noter

Note

36 Ledelseshverv

Direktion

Lars Petersson, administrerende direktør, født 1967

Bestyrelsesformand: Holbæk Kommunes Talenråd, Museum Vestsjælland, Lokal Puljepension
Bestyrelsesmedlem: Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S, Investeringsselskabet Sjælland-Fyn A/S, Investeringsselskabet af 10. marts 2015 ApS, Regional Invest Fyn A/S, Poulsgade A/S, BI Holding A/S, DLR Kredit A/S, Nærpension A/S (næstformand), Tilskuds-fonden for pensionister i DLR, Copenhagen FinTech **Administrerende direktør:** Sparekassen Sjælland-Fyn A/S **Direktør:** Investeringsselskabet af 10. marts 2015 ApS

Bruno Riis-Nielsen, sparekassedirektør, født 1953

Bestyrelsesmedlem: Regional Invest Fyn A/S, Poulsgade A/S, Leasing Fyn Bank A/S, Leasing Fyn Faaborg A/S, Finance Zealand **Sparekassedirektør:** Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Bestyrelsen

Thomas Kullegaard, formand, arkitekt MAA, født 1953, uafhængigt medlem af bestyrelsen siden 2011, udløb af valgperiode 2018

Bestyrelsesformand: Sparekassen Sjælland-Fyn A/S **Bestyrelsesmedlem:** Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S, Investeringsselskabet Sjælland-Fyn A/S, Investeringsselskabet af 10. marts 2015 ApS, Holbæk Erhvervsforum, Tokasi Holding ApS med tilhørende tre datterselskaber, Fonden for Sparekassen Sjælland, Fonden Holbæk Sportsby **Direktør:** Kullegaard Arkitekter A/S, Tokasi Holding ApS

Jakob N. Andersson, næstformand, økonomichef, født 1967, uafhængigt medlem af bestyrelsen siden 2011, udløb af valgperiode 2019

Bestyrelsesmedlem: Sparekassen Sjælland-Fyn A/S (næstformand), Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S, Investeringsselskabet Sjælland-Fyn A/S, Investeringsselskabet af 10. marts 2015 ApS, HM Gruppen Holding med tilhørende fem datterselskaber, HM Gruppen A/S, Safire Holding ApS med tilhørende ét datterselskab **Direktør:** Safire Holding ApS med tilhørende ét datterselskab

Otto Spliid, advokat, født 1961, uafhængigt medlem af bestyrelsen siden 2013, udløb af valgperiode 2018

Bestyrelsesformand: Tool Danmark A/S, Henning Ibsen A/S, Viemose-Driboga A/S, Gardin Montøren Botex Home ApS Drivhus Holding A/S, TC Anlæg A/S DGS-Danish Greenhouse Supply A/S, El-team kbh.ApS, Øko-Oil A/S, Chr. P Holding ApS **Bestyrelsesmedlem:** Sparekassen Sjælland-Fyn A/S, Maskinfabrikken H.M.A. Odense A/S, El-Team Fyn A/S, Schiang Living A/S, Titech Holding ApS og tilhørende ét datterselskab, EL-Installatør Jørgen Holst ApS, Gartneriet Thoruplund A/S, Fraugde, Natex of Scandinavia A/S, Siolit A/S Eurostar Danmark A/S Saferoad Daluiso A/S Am Værktøj Odense A/S, Exodraft Systems A/S **Advokat/partner:** Focus-Advokater P/S, From Holding ApS og SLK Advokat-anpartsselskab

Note

36 Ledelseshverv (fortsat)

Bestyrelsen

Per Bjørnsholm, advokat, født 1969, uafhængigt medlem af bestyrelsen siden 2013, udløb af valgperiode 2019

Bestyrelsesformand: SVANEENG A/S, Net-Nurse A/S, EIDOM A/S **Bestyrelsesmedlem:** Sparekassen Sjælland-Fyn A/S, Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S, Investeringsselskabet Sjælland-Fyn A/S, Investeringsselskabet af 10. marts 2015 ApS, Storkøbenhavns Køretekniske Anlæg A/S, S.K.A. Holding A/S, Ejendomsaktieselskabet Helleholm, Selskabet af 26. oktober 1966 ApS Bjørnsholm A/S **Direktør:** ApS af 15. juni 1986, Bjørnsholm A/S, Bjørnsholm ApS, Eivind Eckbo's Dansk Norske Legat, Ejendomsaktieselskabet 'Hermes', Fælledvej 16. København ApS, P Bjørnsholm, Advokat-anpartsselskab, P Bjørnsholm ApS, Selskabet D.N. af 17. maj 2007 A/S og Bjørnsholm Ejendoms-service ApS

Erik Larsen, gårdejer, født 1958, uafhængigt medlem af bestyrelsen siden 2013, udløb af valgperiode 2019

Bestyrelsesmedlem: Sparekassen Sjælland-Fyn A/S, Landbrug & Fødevarer OK a.m.b.a. (næstformand)

Bent Andersen, fhv. adm. direktør, født 1948, uafhængigt medlem af bestyrelsen siden 2015, udløb af valgperiode 2018

Bestyrelsesformand: Ejendomsselskabet Sjælland-Fyn A/S, Investeringsselskabet Sjælland-Fyn A/S, Investeringsselskabet af 10. marts 2015 ApS **Bestyrelsesmedlem:** Sparekassen Sjælland-Fyn A/S, Danske Andelskassers Bank A/S (DAB)

Per Olsen, udviklingschef, født 1963, afhængigt medlem af bestyrelsen siden 1994, udløb af valgperiode 2020

Bestyrelsesmedlem: Medarbejdervalgt Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Mads Wallin, filialdirektør, født 1980, afhængigt bestyrelsesmedlem siden 2016, udløb af valgperiode 2020

Bestyrelsesmedlem: Medarbejdervalgt Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Michael Agergaard, projektmedarbejder, født 1971, afhængigt bestyrelsesmedlem siden 2016, udløb af valgperiode 2018

Bestyrelsesmedlem: Medarbejdervalgt Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Helle Lindhof Bjørnøe, kundefrådgiver, født 1963, afhængigt bestyrelsesmedlem siden 2015, udløb af valgperiode 2020

Bestyrelsesmedlem: Medarbejdervalgt Sparekassen Sjælland-Fyn A/S

Noter

Koncernen 2017

Note	Beløb i 1.000 kr.	Nominal værdi	Netto markeds-værdi	Positiv markeds-værdi	Negativ markeds-værdi
37	Afledte finansielle instrumenter				
	Valutakontrakter				
	Termin, køb	130.276	-921	991	1.912
	Termin, salg	481.613	-115	1.475	1.590
	Valutaswaps	0	0	0	0
	Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0
	Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0
	Rentekontrakter				
	Termin, køb	150.937	1.344	1.345	1
	Termin, salg	150.921	-765	24	789
	Renteswaps	424.802	-3.448	19.423	22.871
	Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	389.239	2.410	2.430	20
	Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	57.328	32	73	41
	Aktiekontrakter				
	Termin, køb	0	0	0	0
	Termin, salg	0	0	0	0
	Uafviklede spotforretninger, køb	9.155	-43	56	99
	Uafviklede spotforretninger, salg	8.722	69	117	48
	Andre afledte kontrakter				
	Optioner, erhvervede	93	9	9	0
	Optioner, udstedte	93	-9	0	9
	Afledte finansielle instrumenter i alt	1.803.179	-1.437	25.943	27.380

Koncernen 2016

Note	Beløb i 1.000 kr.	Nominal værdi	Netto markeds-værdi	Positiv markeds-værdi	Negativ markeds-værdi
37	Afledte finansielle instrumenter (fortsat)				
	Valutakontrakter				
	Termin, køb	26.226	-108	122	230
	Termin, salg	398.590	2.464	2.782	318
	Valutaswaps	0	0	0	0
	Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0
	Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0
	Rentekontrakter				
	Termin, køb	155.720	3.431	3.432	1
	Termin, salg	304.399	-2.154	680	2.834
	Renteswaps	518.433	-4.232	21.110	25.342
	Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	116.835	90	98	8
	Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	28.874	-69	27	96
	Aktiekontrakter				
	Termin, køb	0	0	0	0
	Termin, salg	0	-21	0	21
	Uafviklede spotforretninger, køb	9.087	14	57	43
	Uafviklede spotforretninger, salg	9.282	-8	46	54
	Andre afledte kontrakter				
	Optioner, erhvervede	38.135	4.499	4.499	0
	Optioner, udstedte	37.845	-4.030	0	4.030
	Afledte finansielle instrumenter i alt	1.643.426	-124	32.853	32.977

2017 2016

Markedsværdien indgår i balancen med følgende beløb, koncernen

Andre aktiver	25.943	32.853
Andre passiver	27.380	32.977

Noter

Sparekassen (moderselskabet) 2017

Note	Beløb i 1.000 kr.	Nominal værdi	Netto markeds-værdi	Positiv markeds-værdi	Negativ markeds-værdi
37	Afledte finansielle instrumenter (fortsat)				
	Valutakontrakter				
	Termin, køb	130.276	-921	991	1.912
	Termin, salg	481.613	-115	1.475	1.590
	Valutaswaps	0	0	0	0
	Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0
	Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0
	Rentekontrakter				
	Termin, køb	150.937	1.344	1.345	1
	Termin, salg	150.921	-765	24	789
	Renteswaps	424.802	-3.448	19.423	22.871
	Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	389.239	2.410	2.430	20
	Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	57.328	32	73	41
	Aktiekontrakter				
	Termin, køb	0	0	0	0
	Termin, salg	0	0	0	0
	Uafviklede spotforretninger, køb	9.155	-43	56	99
	Uafviklede spotforretninger, salg	8.722	69	117	48
	Andre afledte kontrakter				
	Optioner, erhvervede	93	9	9	0
	Optioner, udstedte	93	-9	0	9
	Afledte finansielle instrumenter i alt	1.803.179	-1.437	25.943	27.380

Sparekassen (moderselskabet) 2016

Note	Beløb i 1.000 kr.	Nominal værdi	Netto markeds-værdi	Positiv markeds-værdi	Negativ markeds-værdi
37	Afledte finansielle instrumenter (fortsat)				
	Valutakontrakter				
	Termin, køb	26.226	-108	122	230
	Termin, salg	398.590	2.464	2.782	318
	Valutaswaps	0	0	0	0
	Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0
	Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0
	Rentekontrakter				
	Termin, køb	155.720	3.431	3.432	1
	Termin, salg	304.399	-2.154	680	2.834
	Renteswaps	518.433	-4.232	21.110	25.342
	Uafviklede spotforretninger c ertifikater, køb	116.835	90	98	8
	Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	28.874	-69	27	96
	Aktiekontrakter				
	Termin, køb	0	0	0	0
	Termin, salg	0	-21	0	21
	Uafviklede spotforretninger, køb	9.087	14	57	43
	Uafviklede spotforretninger, salg	9.282	-8	46	54
	Andre afledte kontrakter				
	Optioner, erhvervede	38.135	4.499	4.499	0
	Optioner, udstedte	37.845	-4.030	0	4.030
	Afledte finansielle instrumenter i alt	1.643.426	-124	32.853	32.977

2017 2016

Markedsværdien indgår i balancen med følgende beløb, sparekassen (moderselskabet)

Andre aktiver	25.943	32.853
Andre passiver	27.380	32.977

Noter

Koncernen 2017, Netto markedsværdi

Note	Beløb i 1.000 kr.	Til og med 3 mdr.	Over 3 mdr. til og med 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år	I alt
37 Afledte finansielle instrumenter (fortsat)						
Valutakontrakter						
Termin, køb	-968	47	0	0	-921	
Termin, salg	-74	-41	0	0	-115	
Valutaswaps	0	0	0	0	0	
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0	0	
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0	0	
Rentekontrakter						
Termin, køb	1.302	42	0	0	1.344	
Termin, salg	-734	-32	0	0	-766	
Renteswaps	0	0	0	-3.447	-3.447	
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	2.410	0	0	0	2.410	
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	32	0	0	0	32	
Aktiekontrakter						
Termin, køb	0	0	0	0	0	
Termin, salg	0	0	0	0	0	
Uafviklede spotforretninger, køb	-43	0	0	0	-43	
Uafviklede spotforretninger, salg	69	0	0	0	69	
Andre afledte kontrakter						
Optioner, erhvervede	9	0	0	0	9	
Optioner, udstedte	-9	0	0	0	-9	
Afledte finansielle instrumenter i alt	1.994	16	0	-3.447	-1.437	

Koncernen 2016, Netto markedsværdi

Note	Beløb i 1.000 kr.	Til og med 3 mdr.	Over 3 mdr. til og med 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år	I alt
37 Afledte finansielle instrumenter (fortsat)						
Valutakontrakter						
Termin, køb	-108	0	0	0	-108	
Termin, salg	2.424	42	0	0	2.466	
Valutaswaps	0	0	0	0	0	
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0	0	
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0	0	
Rentekontrakter						
Termin, køb	2.983	448	0	0	3.431	
Termin, salg	-1.751	-404	0	0	-2.155	
Renteswaps	0	0	2	-4.234	-4.232	
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	90	0	0	0	90	
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	-69	0	0	0	-69	
Aktiekontrakter						
Termin, køb	0	0	0	0	0	
Termin, salg	-21	0	0	0	-21	
Uafviklede spotforretninger, køb	14	0	0	0	14	
Uafviklede spotforretninger, salg	-8	0	0	0	-8	
Andre afledte kontrakter						
Optioner, erhvervede	11	0	-4.019	0	-4.008	
Optioner, udstedte	-11	0	4.487	0	4.476	
Afledte finansielle instrumenter i alt	3.554	86	470	-4.234	-124	

Noter

Sparekassen (moderselskabet) 2017, Netto markedsværdi

Note	Beløb i 1.000 kr.	Til og med 3 mdr.	Over 3 mdr. til og med 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år	I alt
37 Afledte finansielle instrumenter (fortsat)						
Valutakontrakter						
Termin, køb	-968	47	0	0	-921	
Termin, salg	-74	-41	0	0	-115	
Valutaswaps	0	0	0	0	0	
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0	0	
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0	0	
Rentekontrakter						
Termin, køb	1.302	42	0	0	1.344	
Termin, salg	-734	-32	0	0	-766	
Renteswaps	0	0	0	-3.447	-3.447	
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	2.410	0	0	0	2.410	
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	32	0	0	0	32	
Aktiekontrakter						
Termin, køb	0	0	0	0	0	
Termin, salg	0	0	0	0	0	
Uafviklede spotforretninger, køb	-43	0	0	0	-43	
Uafviklede spotforretninger, salg	69	0	0	0	69	
Andre afledte kontrakter						
Optioner, erhvervede	9	0	0	0	9	
Optioner, udstedte	-9	0	0	0	-9	
Afledte finansielle instrumenter i alt	1.994	16	0	-3.447	-1.437	

Sparekassen (moderselskabet) 2017, Netto markedsværdi

Note	Beløb i 1.000 kr.	Til og med 3 mdr.	Over 3 mdr. til og med 1 år	Over 1 år til og med 5 år	Over 5 år	I alt
37 Afledte finansielle instrumenter (fortsat)						
Valutakontrakter						
Termin, køb	-108	0	0	0	-108	
Termin, salg	2.424	42	0	0	2.466	
Valutaswaps	0	0	0	0	0	
Uafviklede spotforretninger, køb	0	0	0	0	0	
Uafviklede spotforretninger, salg	0	0	0	0	0	
Rentekontrakter						
Termin, køb	2.983	448	0	0	3.431	
Termin, salg	-1.751	-404	0	0	-2.155	
Renteswaps	0	0	2	-4.234	-4.232	
Uafviklede spotforretninger certifikater, køb	90	0	0	0	90	
Uafviklede spotforretninger certifikater, salg	-69	0	0	0	-69	
Aktiekontrakter						
Termin, køb	0	0	0	0	0	
Termin, salg	-21	0	0	0	-21	
Uafviklede spotforretninger, køb	14	0	0	0	14	
Uafviklede spotforretninger, salg	-8	0	0	0	-8	
Andre afledte kontrakter						
Optioner, erhvervede	11	0	-4.019	0	-4.008	
Optioner, udstedte	-11	0	4.487	0	4.476	
Afledte finansielle instrumenter i alt	3.554	86	470	-4.234	-124	

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
38 Likvider					
Primo					
Kassebeholdning og anfordrings-tilgodehavender i centralbanker		384.241	622.681	384.241	622.681
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker		1.362.773	373.330	1.358.475	367.943
I alt		1.747.014	996.011	1.742.716	990.624
Ultimo					
Kassebeholdning og anfordrings-tilgodehavender i centralbanker		356.906	384.241	356.906	384.241
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker		1.830.790	1.362.773	1.822.445	1.358.475
I alt		2.187.696	1.747.014	2.179.351	1.742.716

Likvider omfatter kassebeholdning m.v. og ubelånte tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker med oprindelig løbetid under 3 måneder.

Note	Beløb i 1.000 kr.	2017		2016	
		Dagsværdi	Amortiseret kostpris	Dagsværdi	Amortiseret kostpris
39 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen					
Finansielle aktiver og forpligtelser indregnes i balancen enten til dagsværdi eller til amortiseret kostpris.					
Nedenfor er hver regnskabspost angivet med værdiansættelsesmetode.					
Finansielle aktiver					
Kassebeholdning og anfordrings-tilgodehavender hos centralbanker			356.906		384.241
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker			1.830.790		1.364.273
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris			11.680.562		10.474.059
Obligationer til dagsværdi	4.839.742			5.361.280	
Obligationer til amortiseret kostpris			99.999		99.634
Aktier m.v.	653.583			663.287	
Aktiver tilknyttet puljeordninger	905.222			393.877	
Positiv markedsværdi, afledte finansielle instrumenter	25.943			32.853	
Finansielle aktiver i alt	6.424.490	13.968.257	6.451.297	12.322.207	
Finansielle forpligtelser					
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker			439.229		428.846
Indlån og anden gæld			16.589.332		15.647.044
Indlån i puljeordninger			905.222		393.877
Efterstillede kapitalindskud			402.848		465.956
Negativ markedsværdi, afledte finansielle instrumenter	27.380			32.977	
Finansielle forpligtelser i alt	27.380	18.336.631	32.977	16.935.723	

Noter

Note

39 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)

Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi

Værdiansættelse af finansielle instrumenter sker ved anvendelse af noterede kurser fra et aktivt marked (niveau 1), anvendelse af generelt accepterede værdiansættelsesmetoder med observerbare markedsdata (niveau 2) eller ved anvendelse af tilgængelige data, som kun i mindre omfang er observerbare (niveau 3).

For finansielle instrumenter med noterede kurser på et aktivt marked, eller hvor værdiansættelsen bygger på generelt accepterede værdiansættelsesmetoder med observerbare markedsdata, er der ikke væsentlige skøn forbundet med værdiansættelsen.

For finansielle instrumenter, hvor værdiansættelsen sker ved anvendelse af tilgængelige data, som kun i mindre omfang er observerbare markedsdata, er værdiansættelsen påvirket af skøn. Aktier mv. i niveau 2 og 3 omfatter primært noterede aktier i sektorselskaber.

For noterede aktier i form af aktier i sektorejede selskaber, hvor der sker omfordeling af aktierne, anses omfordelingen for at udgøre det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes som omfordelingskursen, og aktierne indgår som niveau 2-input (observerbare priser).

For øvrige noterede aktier i sektorejede selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part. Brancheforeningen Lokale Pengeinstitutter (LOPI) anbefaler kvartalsvist dagsværdier af visse af de såkaldte sektoraktier, det vil sige de aktier, som bankerne ejer med henblik på at deltage aktivt i den infrastruktur og de produktudbud, som understøtter sektorens forretningsgrundlag. De af LOPI anbefalede kurser tager udgangspunkt i aktionæroverenskomster og gennemførte handler i sektoren.

Sparekassen foretager en selvstændig vurdering af de anbefalede kurser og verificerer sammenhæng til gennemførte transaktioner og offentliggjorte regnskaber. Sparekassen vurderer, at alternative metoder til dagsværdimåling af disse aktier ikke vil medføre væsentlige anderledes dagsværdier.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Noterede priser (Niveau 1)	Observer- bare input (Niveau 2)	Ikke observer- bare input (Niveau 3)	I alt
------	-------------------	----------------------------------	---------------------------------------	---	-------

39 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)

Dagsværdihierarki for finansielle instrumenter, der måles til dagsværdi i balancen

31. december 2017

Finansielle aktiver

Obligationer til dagsværdi	4.814.742	25.000	0	4.839.742
Aktier m.v.	58.493	184.264	410.826	653.583
Aktiver tilknyttet puljeordninger	871.221	34.001	0	905.222
Afledte finansielle instrumenter	0	25.943	0	25.943
Finansielle aktiver i alt	5.744.456	269.208	410.826	6.424.490

Finansielle forpligtelser

Afledte finansielle forpligtelser	0	27.380	0	27.380
Finansielle forpligtelser i alt	0	27.380	0	27.380

31. december 2016

Finansielle aktiver

Obligationer til dagsværdi	5.321.280	40.000	0	5.361.280
Aktier m.v.	57.460	259.110	346.717	663.287
Aktiver tilknyttet puljeordninger	371.156	22.721	0	393.877
Afledte finansielle instrumenter	0	32.853	0	32.853
Finansielle aktiver i alt	5.749.896	354.684	346.717	6.451.297

Finansielle forpligtelser

Afledte finansielle forpligtelser	0	32.977	0	32.977
Finansielle forpligtelser i alt	0	32.977	0	32.977

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen	
		2017	2016
39	Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)		
	Finansielle instrumenter, der måles til dagsværdi i balancen baseret på niveau 3		
	Regnskabsmæssig værdi primo	346.717	220.642
	Kursreguleringer i resultatopgørelsen, under kursreguleringer	12.433	13.622
	Køb	288.118	124.408
	Salg	236.442	11.955
	Regnskabsmæssig værdi ultimo	410.826	346.717
	Urealiserede kursreguleringer	10.430	12.266
	Følsomhedsoplysninger		
	Hvis den faktiske handelsværdi afviger +/- 10 % i forhold til dagsværdien, udgør resultatpåvirkningen +/-	41.083	34.672

Sparekassens væsentligste investering i aktier baseret på niveau 3 omfatter indskuddet i PRAS A/S på 117,3 mio. kr. (2016: 109,4 mio. kr.), hvilket svarer til 28,6 % (2016: 32 %) af den samlede dagsværdi af finansielle instrumenter under niveau 3. Dagsværdien af indskuddet i PRAS A/S er baseret på selskabets indre værdi. En ændring i selskabets egenkapital på 100 mio. kr. vil påvirke dagsværdien i sparekassen med 5,0 mio. kr. (2016: 4,8 mio. kr.)

Sparekassen har ikke oplysninger til at foretage en følsomhedsanalyse af de unoterede investeringsforeningsbeviser. Unoterede investeringsforeningsbeviser udgør 290,6 mio. kr. (2016: 234,6 mio. kr.) af de finansielle instrumenter der måles til dagsværdi i balancen baseret på niveau 3.

Der er hverken i 2017 eller 2016 foretaget overførsler af finansielle instrumenter mellem de forskellige niveauer. Der er ingen finansielle instrumenter, hvis dagsværdi ikke har kunnet måles pålideligt. Hvis et finansielt instruments klassifikation har ændret sig i forhold til regnskabsårets begyndelse, anses ændringen at have fundet sted ved afslutningen af regnskabsperioden.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Primo	Pengestrømme	Periodisering af stiftelsesomkost.	Ultimo
	Finansieringsaktivitet				
	2017				
	Efterstillede kapitalindskud	465.956	-63.000	-108	402.848
	Hybrid kernekapital	520.000	55.000	0	575.000
	Samlede passiver knyttet til finansieringsaktivitet	985.956	-8.000	-108	977.848
	2016				
	Efterstillede kapitalindskud	464.841	-172	1.287	465.956
	Hybrid kernekapital	520.000	0	0	520.000
	Samlede passiver knyttet til finansieringsaktivitet	984.841	-172	1.287	985.956

Sparekassen ønsker at være uafhængig af ekstern funding i form af markedsfinansiering, og lægger i forretningsmodellen vægt på, at indlån finansierer udlån.

Noter

Note

39 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)

Finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris

Langt den overvejende del af koncernens tilgodehavender, udlån og indlån kan ikke overdrages uden kundernes forudgående accept, og der eksisterer ikke et aktivt marked for handel med sådanne finansielle instrumenter. Skøn over dagsværdi baseres på forhold, hvor der er konstateret ændringer i markedsforsholdene efter instrumentets første indregning, som har betydning for den pris, der ville blive aftalt, såfremt vilkårene blev aftalt på balancedagen. Andre parter vil kunne komme til en anden værdi for disse skøn.

Oplysninger om dagsværdi for finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris baseres på nedenstående vurderinger:

- For finansielle instrumenter, hvor der findes en noteret markedspris, anvendes denne pris. Dette er tilfældet for obligationer værdiansat til amortiseret kostpris.
- For en række af koncernens indlån og udlån m.v. er renten afhængig af renteutviklingen. Dagsværdien vurderes således i det væsentligste at svare til den regnskabsmæssige værdi.
- Dagsværdien for udlån er opgjort på baggrund af et kvalificeret skøn, der bygger på, at koncernen løbende ændrer sine lånevilkår til gældende markedsforshold. For udlån vurderes de indregnede nedskrivninger at svare til dagsværdireguleringen af kreditrisikoen. Forskellen til dagsværdier udgør alene modtagne ej indtægtsførte gebyrer og provisioner.
- For indlån, udstedte obligationer og efterstillede kapitalindskud vurderes dagsværdien i al væsentlighed at svare til den regnskabsmæssige værdi.

Note	Beløb i 1.000 kr.	2017		2016	
		Regnskabsmæssig værdi	Dagsværdi	Regnskabsmæssig værdi	Dagsværdi
39 Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)					
Finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris, oplysninger om dagsværdier					
Finansielle aktiver					
Kassebeholdning og anfordrings-tilgodehavender hos centralbanker		356.906	356.906	384.241	384.241
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker		1.830.790	1.830.790	1.364.273	1.364.273
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris		11.680.562	11.735.128	10.474.059	10.522.107
Obligationer til amortiseret kostpris		99.999	100.000	99.634	100.150
Finansielle aktiver i alt		13.968.257	14.022.824	12.322.207	12.370.771
Finansielle forpligtelser					
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker		439.229	439.229	428.846	428.846
Indlån og anden gæld		16.589.332	16.589.332	15.647.044	15.647.044
Indlån i puljeordninger		905.222	905.222	393.877	393.877
Efterstillede kapitalindskud		402.848	402.848	465.956	465.956
Finansielle forpligtelser i alt		18.336.631	18.336.631	16.935.723	16.935.723

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Dagsværdi indregnet i resultatopgørelsen		Amortiseret kostpris			
		Handelsportefølje	Dagsværdi option	Aktiver	Hold til udløb	Forpligtelser	I alt
39	Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)						
	Afkast og klassifikation af finansielle aktiver og forpligtelser – Koncernen 2017						
	Afkast						
	Renteindtægter	29.420	0	576.710	0	0	606.130
	Renteudgifter	0	0	0	0	63.635	63.635
	Netto renteindtægter	29.420	0	576.710	0	-63.635	542.495
	Udbytte af aktier m.v.	19.704	7.649	0	0	0	27.353
	Kursreguleringer	30.500	27.270	0	365	0	58.135
	Afkast i alt	79.624	34.919	576.710	365	-63.635	627.983
	Finansielle aktiver						
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	0	0	356.906	0	0	356.906
	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	0	1.830.790	0	0	1.830.790
	Udlån til amortiseret kostpris	0	0	11.680.562	0	0	11.680.562
	Obligationer til dagsværdi	4.839.742	0	0	0	0	4.839.742
	Obligationer til amortiseret kostpris	0	0	0	99.999	0	99.999
	Aktier m.v.	214.824	438.759	0	0	0	653.583
	Afledte finansielle instrumenter	25.943	0	0	0	0	25.943
	Aktiver tilknyttet puljeordninger	0	905.222	0	0	0	905.222
	Finansielle aktiver i alt	5.080.509	1.343.981	13.868.258	99.999	0	20.392.747
	Finansielle forpligtelser						
	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	0	0	0	0	439.229	439.229
	Indlån	0	0	0	0	16.589.332	16.589.332
	Efterstillede kapitalindskud	0	0	0	0	402.848	402.848
	Afledte finansielle instrumenter	27.380	0	0	0	0	27.380
	Indlån i puljeordninger	0	905.222	0	0	0	905.222
	Finansielle forpligtelser i alt	27.380	905.222	0	0	17.431.409	18.364.011

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Dagsværdi indregnet i resultatopgørelsen		Amortiseret kostpris			
		Handelsportefølje	Dagsværdi option	Aktiver	Hold til udløb	Forpligtelser	I alt
39	Finansielle aktiver og forpligtelser, koncernen (fortsat)						
	Afkast og klassifikation af finansielle aktiver og forpligtelser – Koncernen 2016						
	Afkast						
	Renteindtægter	36.195	0	617.245	39	0	653.479
	Renteudgifter	0	0	0	0	102.301	102.301
	Netto renteindtægter	36.195	0	617.245	39	-102.301	551.178
	Udbytte af aktier m.v.	3.466	14.895	0	0	0	18.361
	Kursreguleringer	43.991	26.060	0	364	0	70.415
	Afkast i alt	83.652	40.955	617.245	403	-102.301	639.954
	Finansielle aktiver						
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	0	0	384.241	0	0	384.241
	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	0	1.364.273	0	0	1.364.273
	Udlån til amortiseret kostpris	0	0	10.474.059	0	0	10.474.059
	Obligationer til dagsværdi	5.361.280	0	0	0	0	5.361.280
	Obligationer til amortiseret kostpris	0	0	0	99.634	0	99.634
	Aktier m.v.	160.455	502.832	0	0	0	663.287
	Afledte finansielle instrumenter	32.853	0	0	0	0	32.853
	Aktiver tilknyttet puljeordninger	0	393.877	0	0	0	393.877
	Finansielle aktiver i alt	5.554.588	896.709	12.222.573	99.634	0	18.773.504
	Finansielle forpligtelser						
	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	0	0	0	0	428.846	428.846
	Indlån	0	0	0	0	15.647.044	15.647.044
	Efterstillede kapitalindskud	0	0	0	0	465.956	465.956
	Afledte finansielle instrumenter	32.977	0	0	0	0	32.977
	Indlån i puljeordninger	0	393.877	0	0	0	393.877
	Finansielle forpligtelser i alt	32.977	393.877	0	0	16.541.846	16.968.700

Noter

Note

40 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici

Risikostyring

Sparekassen påtager sig forskellige risici som et led i at udføre pengeinstitutvirksomhed og andre aktiviteter forbundet hermed. De væsentligste risikotyper er kreditrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operationel risiko.

Bestyrelsen fastsætter sparekassens risikopolitik og definerer rammerne for de risikoområder, som sparekassen beskæftiger sig med. Direktionen fastsætter rammer for de enkelte afdelingers og medarbejderes beføjelser ved gennemførelsen af de daglige forretninger. Målet i den overordnede politik er, at sparekassen med en stærk styring af påtagne risici opnår en indtjening og dermed en egenkapital, der kan sikre den fremtidige drift.

Sparekassen ønsker alene at deltage i finansiering af forretninger, som sparekassen forstår og rådgivningsmæssigt kan gennemskue. Sparekassen ønsker generelt en risikoprofil på porteføljeniveau, der ligger i den lavere ende i forhold til sine konkurrenter.

Sparekassen ønsker ikke at medvirke til finansiering af forretninger hvor risikoprofilen er for stor, projekter med spekulation for øje, og gearede investeringsforretninger. Sparekassen tager ved kreditgivningen udgangspunkt i en etisk profil.

Sparekassen har udpeget en uafhængig risikoansvarlig, der er ansvarlig for, at risikostyringen sker på betryggende vis, herunder at skabe et overblik over sparekassens risici og det samlede risikobillede. Den risikoansvarliges ansvarsområde omfatter sparekassens risikobehæftede aktiver på tværs af risikoområder og organisatoriske enheder samt risici hidrørende fra outsourcete områder. Den risikoansvarlige refererer og rapporterer til direktionen.

Risikotyperne samt styringen af disse er beskrevet i det følgende.

Kreditrisiko

Kreditrisikoen er risikoen for tab som følge af debitors misligholdelse af betalingsforpligtelser overfor sparekassen.

Note

40 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Kreditpolitik og -styring samt sikkerhed

Sparekassens kreditrisici styres efter politikker og rammer fastlagt af ledelsen. Kreditpolitikken fastlægger bl.a., at der altid skal være en god spredning mellem udlån til privat- og erhvervs-kunder, og inden for disse tillige en god spredning på engagementsstørrelser og brancher. Der sker løbende en tilpasning af kreditpolitikken til de aktuelle forhold. Sparekassen yder långivning til danske privatkunder samt mindre og mellemstore virksomheder geografisk placeret på Sjælland, Fyn og i Hovedstadsområdet. Sparekassens udlån og garantidebitorer fordelt på sektorer og brancher fremgår af note 13.

Styringen af kreditrisici foretages på enkeltkundeniveau i forbindelse med bevilling og løbende med særlig fokus på de engagementer, der vurderes at være risikofyldte. Som grundlag for enhver kreditvurdering indsamles en række oplysninger, der indgår i det samlede beslutningsgrundlag. Det drejer sig bl.a. om økonomi- og regnskabsoplysninger, budgetter, rådighedsbeløb, tilbudte sikkerheder, uddybende kommentarer fra kunderådgiver, tidligere kreditbevillinger m.v.

Som led i handel med værdipapirer, valuta og afledte finansielle instrumenter samt betalingsformidling m.v. opstår der eksponeringer mod finansielle modparter i form af afviklingsrisiko eller kreditrisiko. Ledelsen bevilger lines på afviklingsrisiko og kreditrisiko mod finansielle modparter, med afsæt i den enkelte modparts risikoprofil. Risici og lines på finansielle modparter følges løbende.

Vores individuelle vurdering af kunden har primært til formål at afgøre, om kunden har den nødvendige gældsserviceringssevne og vilje til at kunne betale sine lån til kreditforeningen, sparekassen og eventuelle andre kreditorer tilbage. På baggrund af denne vurdering tager vi stilling til, om der helt eller delvist skal stilles sikkerhed – eller om lånet kan ydes uden sikkerhed. Sikkerhedsstillelse kræves for at afdække risikoen for, at betalingsevnen svigter af uforudsete årsager. I vurderingen spiller vores erfaringer med kunden, vores kendskab til kundens økonomiske forhold og kundens følsomhed over for udefra kommende påvirkninger en afgørende rolle.

Sparekassen søger at reducere risikoen på engagementerne ved at få sikkerheder i form af pant i debitorernes aktiver. Sikkerhedsstillelse sker som hovedregel ved pant i ejendomme, løsøre og/eller fordringer. Herudover tages der eventuelt sikkerhed i selskabers aktier/anpartar, tilbagetrædelsesserklæring samt kaution.

Værdien af de modtagne sikkerheder overvåges løbende. Forøges risikoen, vurderes sikkerhederne ekstra kritisk. Værdien vurderes som realisationsprisen med fradrag af eventuelle omkostninger ved en realisering. Sikkerhedsvurderingen af udlejningsejendomme tager udgangspunkt i offentligt tilgængelige oplysninger om afkast på tilsvarende ejendomme.

Noter

Note

40 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Erhvervsengagementer revideres som minimum årligt på baggrund af kundens seneste årsregnskab og forventninger til fremtiden set i forhold til konjunkturudviklingen og generelle forhold inden for kundens branche.

Der foretages kvartalsvis en opgørelse af det individuelle solvensbehov pr. engagement for engagementer over 2 % af kapitalgrundlaget.

Såfremt kundens kreditværdighed forringes, er det væsentligt, at dette identificeres så tidligt som muligt, således at der kan træffes de fornødne foranstaltninger til imødegåelse af eventuelle tab. Der foretages derfor en løbende overvågning af og opfølgning på sparekassens udlånsengagementer for såvel erhvervs kunder som privatkunder. De enkelte engagementer segmenteres ud fra kreditmæssig bonitet, og svage engagementer placeres i særlige kreditsegmenter.

Nedskrivninger

I forbindelse med vurdering af behov for nedskrivning gennemgås alle engagementer over 2 % af kapitalgrundlaget samt alle øvrige engagementer, hvor der er indtrådt objektiv indikation for værdiforringelse. Øvrige engagementer samt de af ovennævnte engagementer, hvor der ikke vurderes behov for individuel nedskrivning, overføres til grupper med ensartede kreditkarakteristika til gruppevis vurdering. Af note 10 – Nedskrivninger på udlån m.v. fremgår saldoen for udlån, hvorpå der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse.

Nødlidende lån

Såfremt den ovennævnte løbende overvågning identificerer et udlånsengagement som svagt, indplaceres engagementet som tidligere nævnt i et særligt kreditsegment. Der bliver herefter udarbejdet en individuel handlingsplan med henblik på at få engagementet på ret kurs. Sparekassen gør meget ud af at få identificeret de pågældende engagementer så tidligt som muligt i forløbet. Dels er det så nemmere at hjælpe kunderne på fode igen, og dels kan det begrænse sparekassens eventuelle tab. Målet med handlingsplanen er at få kunderne løftet tilbage til et bedre kreditsegment. Såfremt handlingsplanen af forskellige årsager ikke kan overholdes, og der ikke ses nogen hensigtsmæssig og holdbar løsning på sagen, er næste skridt herefter inkasso. Såfremt fordringen efter gennemførelse af inkassoproceduren viser sig uerholdelig, afskrives engagementet.

Afskrevne engagementer genoptages, inden der opstår juridisk forældelse med henblik på at konstatere, om skyldneren helt eller delvist har genvundet sin betalingsevne.

Engagementer til inkasso administreres af en særskilt enhed i sparekassens hovedsæde.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016

40 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Maksimal krediteksponering

Koncernens og sparekassens krediteksponering er sammensat af udvalgte balanceførte og ikke-balanceførte poster.

	2017	2016	2017	2016
Krediteksponering vedrørende udlånsaktiviteter				
Balanceførte poster				
Tilgodehavende hos kreditinstitutter og centralbanker	1.830.790	1.362.773	1.822.445	1.358.475
Ansvarlig kapital i kreditinstitutter	0	1.500	0	1.500
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	11.680.562	10.474.059	11.671.702	10.429.309
Ikke-balanceførte poster				
Garantier	5.213.124	4.735.093	5.340.574	4.763.496
Uudnyttede kreditrammer	3.161.790	2.836.018	3.161.790	2.836.018
Krediteksponering vedr. udlånsaktiviteter	21.886.266	19.409.443	21.996.511	19.388.798
Krediteksponering vedrørende handels- og investeringsaktiviteter				
Balanceførte poster				
Obligationer til dagsværdi	4.839.742	5.361.280	4.839.742	5.361.280
Obligationer til amortiseret kostpris	99.999	99.634	99.999	99.634
Aktier m.v.	653.583	663.287	653.583	663.287
Positiv værdi af afledte finansielle instrumenter	25.943	32.853	25.943	32.853
Krediteksponering vedrørende handels- og investeringsaktiviteter	5.619.267	6.157.054	5.619.267	6.157.054
Samlet krediteksponering	27.505.533	25.566.497	27.615.778	25.545.852

Risikoen på udlån og garantier m.v. reduceres ved sikkerhedsstilling i form af pant i fast ejendom og løsøre, værdipapirer samt garantier m.v.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016

40 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Den følgende tabel viser nominelle sikkerhedsværdier. Det vil sige værdien af nominal pant uden eventuel reduktion. Det kan være relevant at reducere værdien af pantet, hvis den faktiske værdi af et aktiv er utilstrækkelig til at sikre fuld værdi af et pant i tilfælde af realisering. Sikkerhederne stilles typisk i forbindelse med etablering af låneforhold. I takt med løbende afvikling af det enkelte låneforhold kan der i nogle tilfælde opstå sikkerhedsmæssig overdækning. Omvendt vil der også være engagementer, hvor værdien af en eventuel sikkerhed ikke dækker den aktuelle gæld.

Tabellen viser de samlede nominelle sikkerheder i forhold til de samlede udlån. Der kan således være blankoandele i det enkelte engagement. Under tabellen er den faktiske værdi af sikkerhederne oplyst.

Modtagne sikkerheder				
Sikkerheder fordelt på type				
Pant i fast ejendom	13.961.851	12.600.472	14.028.902	12.818.365
Pant i løsøre m.v.	4.153.731	3.461.284	3.777.436	3.251.987
Værdipapirdepoter og bankindestående	339.490	314.666	339.490	314.666
Øvrige sikkerheder	61.653	127.176	61.653	67.682
Sikkerheder i alt	18.516.725	16.503.598	18.207.481	16.452.700
Værdi af sikkerheder	11.019.768	8.911.549	10.602.705	8.797.455
Restancer				
Restancer på ikke nedskrevne udlån				
Forfaldne beløb 0-90 dage	34.147	44.472	33.279	25.521
Forfaldne beløb over 90 dage	23.850	1.575	1.645	409
Restancer i alt	57.997	46.047	34.924	25.930

Modtagne sikkerheder til reduktion af risikoen på udlån og garantier m.v. dækker endvidere risikoen på restancer.

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016

40 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Koncentrationsrisiko

Engagementer med kunder eller grupper af indbyrdes forbundne kunder må efter fradrag for særlig sikre krav ikke overstige 25 % af kapitalgrundlaget i henhold til CRR forordning artikel 395. Koncernen har ikke haft engagementer, som overstiger grænserne fastlagt i artikel 395.

Koncentrationsrisiko på store engagementer, der udgør 10 pct. eller mere af kapitalgrundlaget

Kreditinstitutter

Krediteksponering efter fradrag	881.481	1.610.334	1.536.500	2.213.056
---------------------------------	---------	-----------	-----------	-----------

Øvrige erhverv

Krediteksponering efter fradrag	0	0	0	0
---------------------------------	---	---	---	---

Større end 20 % af kapitalgrundlag	881.481	1.610.334	1.536.500	2.213.056
------------------------------------	---------	-----------	-----------	-----------

15-20 % af kapitalgrundlag	0	0	0	0
----------------------------	---	---	---	---

10-15 % af kapitalgrundlag	0	0	0	0
----------------------------	---	---	---	---

Antal store engagementer

Kreditinstitutter før fradrag	4	5	5	6
-------------------------------	---	---	---	---

Øvrige erhverv før fradrag	1	2	2	3
----------------------------	---	---	---	---

Sum af store engagementer, ekskl. kreditinstitutter i % af kapitalgrundlaget	0,00	0,00	0,00	0,00
--	------	------	------	------

Sparekassen har fokus på at undgå risikokoncentration, og minimere risikoen på store enkeltengagementer. Engagementerne er etableret efter en nøje vurdering af, at der foreligger en tilfredsstillende risiko og sikkerhedsstillelse.

Noter

Koncernen

Note	Beløb i 1.000 kr.	Krediteksponering før nedskrivning	Sikkerhed	Blanco	Nedskrivning
------	-------------------	------------------------------------	-----------	--------	--------------

40 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Nedskrevne krediteksponeringer fordelt på branche

2017

Landbrug	209.252	103.939	105.313	79.928
Finansiering og forsikring	131.250	87.777	43.473	24.519
Fast ejendom	758.952	530.361	228.591	216.916
Erhverv i øvrigt	479.868	189.842	290.026	255.706
Private	509.199	119.632	389.567	358.351
I alt	2.088.521	1.031.551	1.056.970	935.420

2016

Landbrug	250.287	128.757	121.530	107.360
Finansiering og forsikring	155.802	78.665	77.137	52.697
Fast ejendom	984.830	702.471	282.359	239.208
Erhverv i øvrigt	502.032	159.227	342.805	285.386
Private	435.473	91.949	343.524	335.386
I alt	2.328.424	1.161.069	1.167.355	1.020.037

Sparekassen (moderselskabet)

Note	Beløb i 1.000 kr.	Krediteksponering før nedskrivning	Sikkerhed	Blanco	Nedskrivning
------	-------------------	------------------------------------	-----------	--------	--------------

40 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Nedskrevne krediteksponeringer fordelt på branche

2017

Landbrug	206.580	102.716	103.864	78.479
Finansiering og forsikring	130.413	87.172	43.241	24.287
Fast ejendom	731.510	510.706	220.804	209.129
Erhverv i øvrigt	469.463	184.998	284.465	250.145
Private	466.884	104.608	362.276	331.060
I alt	2.004.850	990.200	1.014.650	893.100

2016

Landbrug	241.123	128.757	112.366	106.830
Finansiering og forsikring	154.813	78.665	76.148	52.443
Fast ejendom	960.059	702.471	257.588	233.236
Erhverv i øvrigt	476.842	159.227	317.615	279.133
Private	383.746	91.949	291.797	303.699
I alt	2.216.583	1.161.069	1.055.514	975.341

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016
40	Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)				
	Ej nedskrevne udlån og garantier				
	Kategori 1: Eksponeringer med væsentlige svagheder	1.750.626	2.184.654	1.724.232	2.095.177
	Kategori 2: Eksponeringer med lidt forringet bonitet og visse svaghedstegn	4.173.812	2.849.779	4.033.214	2.603.360
	Kategori 3: Eksponeringer med normal bonitet	9.965.160	9.011.110	10.291.785	9.372.946
	Ej nedskrevne udlån og garantier i alt	15.889.598	14.045.543	16.049.231	14.071.483

Kategori 1 omfatter kunder, hvor der er stor usikkerhed om den fremtidige økonomi, og om hvorvidt kunden er i stand til at overholde sine betalingsforpligtelser, såfremt der opstår negative uforudsete begivenheder.

Kategori 2 omfatter kunder, hvor økonomien er svag som følge af lavere rådighedsbeløb end normen, negativ formue eller andre økonomiske sårbarheder.

Lån med nulstillet rente				
Lån med nulstillet rente ¹	420.037	533.326	395.369	507.770
Heraf nedskrevet / underkursreguleret	275.671	237.468	260.010	220.213
Lån med nulstillet rente, balanceført	144.366	295.858	135.359	287.557

¹ Lån med nulstillet rente før nedskrivninger og underkursregulering

Note	Beløb i 1.000 kr.	2017		2016	
		Krediteksponering før nedskrivning	Nedskrivning	Krediteksponering før nedskrivning	Nedskrivning

40 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Nedskrevne krediteksponeringer

Fordelingen af individuelle og gruppevise nedskrivninger fremgår af note 10. Renter for nedskrevne finansielle aktiver udgjorde for koncernen 39.213 t.kr. i 2017 (2016: 41.314 t.kr.) og indgår i resultatposten 'Nedskrivninger på udlån m.v.'

Individuelle nedskrivninger på udlån, tilgodehavender og garantier er foretaget som følge af nedenstående årsager.

Nedskrevne krediteksponeringer, årsag

Koncernen				
Konkurs	85.808	54.929	54.988	45.256
Inkasso og betalingsstandsning	144.728	110.948	100.980	77.411
Finansielle vanskeligheder i øvrigt	1.857.985	769.543	2.144.913	897.370
I alt	2.088.521	935.420	2.300.881	1.020.037
Værdi af sikkerheder	1.031.551		1.161.070	
Sparekassen (moderselskabet)				
Konkurs	81.132	51.273	49.691	40.617
Inkasso og betalingsstandsning	112.820	92.962	67.980	55.411
Finansielle vanskeligheder i øvrigt	1.810.898	748.865	2.098.913	879.314
I alt	2.004.850	893.100	2.216.584	975.342
Værdi af sikkerheder	990.200		1.161.070	

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016

40 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Koncernen som leasinggiver

Koncernen fungerer bl.a. som leasinggiver inden for områderne erhvervsleasing og vendorleasing med særlig vægt på transport-, landbrugs-, industri- og entreprenørvirksomheder. Der tilbydes finansielle leasingaftaler.

Finansielle leasingkontrakter				
Primo	520.226	443.599	0	0
Tilgang	202.646	282.638	0	0
Afgang	203.387	206.011	0	0
Ultimo	519.485	520.226	0	0
Fordelt efter restløbetid				
Op til 1 år	138.836	133.391	0	0
Over 1 år til og med 5 år	355.503	361.581	0	0
Over 5 år	25.146	25.254	0	0
I alt	519.485	520.226	0	0
Bruttoinvesteringer				
Op til 1 år	155.188	151.522	0	0
Over 1 år til og med 5 år	379.135	388.417	0	0
Over 5 år	26.053	26.002	0	0
I alt	560.376	565.941	0	0
Ikke-indtjente finansieringsindtægter	40.891	45.715	0	0

Note

40 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for, at markedsværdien af sparekassens aktiver og/eller passiver ændrer sig som følge af ændringer i markedsf forholdene. Markedsrisikoen omfatter renterisiko, aktierisiko og valutarisiko.

Bestyrelsen fastsætter de overordnede politikker, rammer og principper for styringen af markedsrisici. Bestyrelsen fastsætter rammerne for direktionen, som herefter kan delegerede rammer ud til de enkelte medarbejdere.

Økonomiafdelingen har ansvaret for at opgøre og rapportere markedsrisici til bestyrelse og direktion. Bestyrelsen og direktionen får månedligt oplyst udnyttelsen af de udstukne rammer og en redegørelse for eventuelle overskridelser.

Renterisiko

Renterisikoen måles som det forventede kurstab på rentepositioner, der vil følge af en umiddelbar renteændring i alle rentesatser på 1 procentpoint enten i op- eller nedadgående retning.

Sparekassens renterisiko fremkommer i forbindelse med fastforrentede udlån, obligationer, indlån, efterstillede kapitalindskud og udstedte obligationer. Finansielle derivater anvendes i begrænset omfang til afdækning af renterisici. Renterisikoen udgør den største del af sparekassens markedsrisiko og rapporteres hver måned til bestyrelse og direktion.

Den samlede renterisiko må efter sparekassens interne regler maksimalt udgøre 5 % af kernekapitalen efter fradrag.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016

40 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Nedenstående oversigt viser renterisikoen specificeret på valutaer, produkter og varigheder.

Samlet renterisiko	26.276	-3.610	18.281	-13.113
Renterisiko i % af kernekapital efter fradrag	1,1	-0,2	0,8	-0,6
Renterisiko opdelt på instituttets valutaer med størst renterisiko				
DKK	26.849	16.086	18.854	6.583
EUR	-464	-19.528	-464	-19.528
USD	-115	-207	-115	-207
CHF	0	0	0	0
SEK	6	13	6	13
Øvrige valutaer	0	26	0	26
Renterisiko opdelt på produkter				
Aktiver				
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	-6	103	-6	103
Udlån	11.724	14.849	3.729	5.346
Aktier	0	1	0	1
Obligationer	43.959	13.040	43.959	13.040
Passiver				
Indlån	-9.745	-9.903	-9.745	-9.903
Udstedte obligationer	0	0	0	0
Efterstillede kapitalindskud	-10.655	-9.515	-10.655	-9.515
Hybrid kernekapital	-8.066	-11.051	-8.066	-11.051
Afledte finansielle instrumenter				
Rente- og valutawaps	-938	-1.135	-938	-1.135
Øvrige afledte finansielle instrumenter	2	1	2	1
I alt	26.276	-3.610	18.281	-13.113

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016

40 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Renterisiko fordelt på intervaller for modificeret varighed	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
	2017	2016	2017	2016
0-3 måneder	802	245	586	-4
3-6 måneder	-9.416	-9.302	-9.426	-9.315
6-12 måneder	-5.530	1.228	-5.577	1.163
1-2 år	-802	-11.018	-1.437	-11.448
2- 3,6 år	510	8.190	-472	7.071
over 3,6 år	40.712	7.047	34.607	-580
I alt	26.276	-3.610	18.281	-13.113

Aktierisiko

Aktier eksklusive anlægsaktier og sektoraktier må efter sparekassens interne regler maksimalt udgøre 5 % af kernekapitalen efter fradrag. Beholdninger i et enkelt selskab må ikke overstige 4,5 % af kernekapitalen efter fradrag. Sparekassen har endvidere en anlægsbeholdning af aktier i sektorvirksomheder, hvor sparekassen i samarbejde med andre pengeinstitutter har erhvervet aktier i en række sektorvirksomheder. Disse sektorvirksomheder har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning inden for realkredit, betalingsformidling, it, investeringsforeninger m.v.

Aktiebeholdning opdelt

Børsnoterede aktier m.v.	41.270	33.689	41.270	33.689
Øvrige anlægsaktier m.v.	307.985	259.238	307.985	259.238
Aktier i sektorejede virksomheder	304.328	370.360	304.328	370.360
Aktiebeholdning i alt	653.583	663.287	653.583	663.287

Aktier ekskl. anlægsaktier og sektoraktier i pct. af kernekapital efter fradrag	1,7	1,6	1,7	1,6
---	-----	-----	-----	-----

Følsomhed i forhold til aktierisiko

Hvis den faktiske handelsværdi afviger +/- 10 % i forhold til dagsværdien, udgør resultatpåvirkningen (efter skat), +/-	50.979	51.736	50.979	51.736
---	--------	--------	--------	--------

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen		Sparekassen (moderselskabet)	
		2017	2016	2017	2016

40 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Valutarisiko

Valutaindikator for euro må efter sparekassens interne regler maksimalt være 7 % af kernekapitalen efter fradrag og øvrige valutaer maksimalt 3 % af kernekapitalen efter fradrag.

Aktiver i fremmed valuta (lange nettopos.)	3.246	4.549	3.246	4.549
Passiver i fremmed valuta (korte nettopos.)	16.843	3.606	16.843	3.606
Valutaindikator 1	16.843	4.549	16.843	4.549
Valutaindikator 1 i % af kernekapital efter fradrag	0,7	0,2	0,7	0,2
Valutaindikator 2	534	160	534	160
Valutaindikator 2 i % af kernekapital efter fradrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Valutaindikator 1 for euro i % af kernekapital efter fradrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Valutaindikator 1 øvrige i % af kernekapital efter fradrag	0,7	0,2	0,7	0,2

Note

40 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for tab som følge af, at det ikke er muligt at fremskaffe den nødvendige finansiering til dækning af likviditetsbehovet.

Der er i 2017 ikke foretaget væsentlige ændringer i forudsætninger, målsætninger, politikker m.v. i forhold til 2016.

Sparekassen foretager en løbende vurdering af det likvide beredskab med det formål at sikre, at likviditeten til enhver tid er tilstrækkelig til både at sikre en betryggende overdækning i forhold til lovens krav, og til at sikre finansieringen af den forventede vækst. I den løbende vurdering af likviditeten indgår en række stresstests, hvor der stresses på likviditeten minimum 12 måneder frem. Fremskaffelse af likviditet sker, ud over gennem egenkapitalfinansiering og indlån fra kunder, via optagelse af ansvarlig kapital, udstedelse af obligationer, optagelse af lån, lines på pengemarkedet og uigenkaldelige kredittilsagn.

Sparekassen har en målsætning om at have en likviditetsoverdækning på mindst 100 % i forhold til kravene i lov om finansiel virksomhed. Overdækningen har været større end 100 % hele året. Likviditetsoverdækningen opgjort i henhold til lov om finansiel virksomhed § 152 udgør for koncernen pr. 31. december 2017 216,9 %. Pr. 31. december 2016 udgjorde den tilsvarende likviditetsoverdækning 171,8 %.

Noter

Note	Beløb i 1.000 kr.	Koncernen			
		Regnskabs- mæssig værdi	Kontraktlige penge- strømme	Inden for 1 år	Over 1 år til og med 5 år

40 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Kontraktuel løbetid af finansielle forpligtelser

2017

Ikke afledte finansielle forpligtelser

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	439.229	439.229	438.025	542	662
Indlån og anden gæld	16.589.332	16.589.332	15.372.831	181.508	1.034.993
Indlån i puljeordninger	905.222	905.222	66.568	52.397	786.257
Efterstillede kapitalindskud	402.848	405.520	520	0	405.000
Garantier	5.213.124	5.213.124	2.223.275	223.097	2.766.752
Udnyttede rammer	0	3.161.790	3.161.790	0	0

2016

Ikke afledte finansielle forpligtelser

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	428.846	428.846	417.762	1.852	9.232
Indlån og anden gæld	15.647.044	15.647.044	14.303.777	198.613	1.144.654
Indlån i puljeordninger	393.877	393.877	15.022	29.309	349.546
Efterstillede kapitalindskud	465.956	468.520	0	520	468.000
Garantier	4.735.093	4.735.093	2.037.589	272.204	2.425.300
Udnyttede rammer	0	2.836.018	2.836.018	0	0

Forfaldsanalysen viser de kontraktlige pengestrømme og omfatter aftalte betalinger for hovedstolen, men ikke renter.

Betalinger vedrørende garantier forfalder, såfremt en række forudbestemte betingelser er opfyldt. Sådanne betalingsforpligtelser er medtaget på aftalernes udløbstidspunkt.

Udnyttede kreditrammer kan tilbagekaldes med et varsel på op til 3 måneder.

Ovenstående løbetidsfordeling er foretaget ud fra det tidligste tidspunkt, hvorpå et beløb kan kræves betalt.

Note

40 Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Operational risiko

Operational risiko er risikoen for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og handlinger, systemfejl eller tab som følge af eksterne begivenheder, inklusive retlige risici.

Operational risiko er endvidere risikoen for, at sparekassen ikke drives efter de juridiske og lovgivningsmæssige krav, markedsstandarder og etiske krav, som er gældende for branchen.

Det er sparekassens politik at afdække operationelle risici så vidt muligt under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

For at minimere operationelle risici har sparekassen udarbejdet forskellige politikker, skriftlige forretningsgange og interne kontroller. Der er så vidt muligt etableret adskillelse mellem udførende funktioner og kontrollerende funktioner.

Sparekassen benytter forsikringer som en metode til at reducere tab som følge af operationelle risici. Der foretages løbende registrering og rapportering af mulige tab og begivenheder, som kan henføres til operationelle risici, med henblik på at undgå disse tab gennem forbedring af forretningsgange og procedurer.

It-forsyningen er et væsentligt område inden for operationel risiko. Sparekassens ledelse forholder sig løbende til it-sikkerheden. Sparekassens væsentligste dataleverandør er Bankdata, som har dublering af systemer og drift på alle væsentlige områder.

Intern revision er en del af sikkerheden for, at risikoen for operationelle fejl bliver reduceret mest muligt gennem revision af sparekassens forretningsområder. Intern revision refererer til bestyrelsen.

Compliancefunktionen overvåger overholdelsen af lovgivning, branchestandarder og interne retningslinjer for alle forretningsområder. Funktionens formål er at kontrollere og vurdere, hvorvidt forretningsgange og procedurer er tilstrækkelige og betryggende. Den complianceansvarlige refererer til direktionen.

Noter

Note	Antal aktier	Andel
41 Aktionærforhold		
Sparekassen Sjælland-Fyn har pr. 31. december registreret følgende aktionærer med mere end 5 % af aktiekapitalens stemmerettigheder eller pålydende værdi:		
2017		
Fonden for Sparekassen Sjælland, Holbæk	850.000	6,5%
AP Pension Livsforsikringsaktieselskab, København	686.200	5,3%
Sydbank A/S, Aabenraa	684.137	5,3%
2016		
Fonden for Sparekassen Sjælland, Holbæk	850.000	6,5%
AP Pension Livsforsikringsaktieselskab, København	836.200	6,4%

Note	2017	2016	Ændring stk.
42 Bestyrelsens og direktionens beholdning af aktier ultimo året			
Bestyrelsen			
Thomas Kullegaard	9.600	8.757	843
Jakob Nørrekjær Andersson	6.718	3.977	2.741
Bent Andersen	470	235	235
Per Bjørnsholm	1.000	860	140
Erik Larsen	3.081	2.300	781
Allan Nørholm (udtrådt marts 2017)	-	1.000	-
Otto Spliid	300	300	0
Helle Lindhof Bjørnøe	2.006	1.576	430
Per Olsen	4.010	2.000	2.010
Mads Wallin	576	480	96
Michael Agergaard	182	0	182
Direktion			
Lars Petersson	8.320	6.821	1.499
Bruno Riis-Nielsen (indtrådt marts 2016)	6.018	5.700	318
Flemming Bisgaard Nielsen (udtrådt maj 2017)	-	1.000	-

Opgjort inklusive nærtstående. Sparekassen har ikke udstedt aktieoptioner, warrants eller konvertible obligationer til hverken bestyrelsen eller direktionen.

Noter

Note

43 Selskabsmeddelelser

Oversigt over Sparekassen Sjælland-Fyns meddelelser til Nasdaq Copenhagen A/S

15. dec. 2017	Kapitaltransaktioner Finanskalender 2018
14. dec. 2017	Tilkendegivelser fra større aktionærer Storaktionærmeddelelse
20. nov. 2017	Indberetningspligtiges handler
9. nov. 2017	Indberetningspligtiges handler
7. nov. 2017	Indberetningspligtiges handler
6. nov. 2017	Indberetningspligtiges handler Sparekassen Sjælland-Fyn vil optimere og fremtidssikre kapitalstrukturen Resultat efter skat stiger meget tilfredsstillende med 28 % til 204,6 mio. kr.
30. okt. 2017	Ændring af Finanskalender
17. aug. 2017	Resultat før skat stiger meget tilfredsstillende med 25 % til 150,4 mio. kr.
23. maj 2017	Indfrielse af supplerende kapital
11. maj 2017	Indberetningspligtiges handler
10. maj 2017	Indberetningspligtiges handler Resultat før skat stiger meget tilfredsstillende med 24 % til 81,5 mio. kr.
9. maj 2017	Ændring i direktionen i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S
26. apr. 2017	Bestyrelsen i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S
6. apr. 2017	Resultat af generalforsamling
23. mar. 2017	Indberetningspligtiges handler med Sparekassen Sjælland-Fyn A/S aktier
14. mar. 2017	Indkaldelse til ordinær generalforsamling den 6. april 2017
9. mar. 2017	Indberetningspligtiges handler med Sparekassen Sjælland-Fyn A/S aktier Fremgang og historisk overskud efter skat på 215,7 mio. kr. i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S
28. feb. 2017	Indfrielse af supplerende kapital
1. feb. 2017	Udstedelse af supplerende kapital (Tier 2)
27. jan. 2017	Sparekassen undersøger muligheden for udstedelse af supplerende kapital (Tier 2)

Repræsentantskab, bestyrelse og bestyrelsesudvalg

Repræsentantskab pr. 1. januar 2018

Advokat Palle Andersen, Vipperød
 Glarmester Kim Rørdam Andersen, Kalundborg
 Økonomichef Jakob Andersson, Holbæk
 Direktør Lene Bakgaard, Holbæk
 Forretningsindehaver Jeanette Benard, Frederiksberg C
 Advokat Per Bjørnsholm, Frederiksberg C
 Autoforhandler Arne Busk, Faxø
 Adm. direktør Christina F. Bustrup, Vedbæk
 Entreprenør John Ravn Christensen, Holbæk
 Direktør Annette Christensen, Holbæk
 Bolchekoger Michael B. Christensen, Næstved
 Cand.merc. Jørgen Dyhrfeldt, Frederikssund
 Kontorleder Finn Hallberg, Vig
 Kirkegårdsinspektør Henning Hansen, Kastrup
 Direktør Gert Torben Hansen, Slagelse
 Skoventreprenør Michael Henriksen, Holbæk
 Adm. direktør Anders Hestbech, Frederiksberg
 Adm. direktør Michael Huus, Holbæk
 Direktør Peter Klynge Ilsoe, Roskilde
 Maskinhandler Gert Jensen, Hørve
 Direktør Jesper I. Justesen, Holbæk
 Direktør Birgitte Kastrup, Kerteminde
 Gårdejer Egon Lund Keinicke, Gørlev
 Direktør Allan Kienast, Holbæk
 Økonomikonsulent Hans Jørgen B. Kolding, Slagelse
 Direktør, arkitekt MAA Thomas Kullegaard, Holbæk
 Gårdejer Erik Larsen, Dalmore
 Autoforhandler Peter Klarskov Larsen, Kalundborg
 Muremester Palle Larsen, Kalundborg
 El-installatør Erik Vang Larsen, Højby
 Entreprenør Jan Lorentzen, Sorø

Anlæggsgartnermester Per Malmo, Jyderup
 Direktør Ole Mosbæk, Holbæk
 Kvalitetschef Marie Bruun de Neergaard, Skævinge
 El-installatør Leif Nielsen, Ringsted
 Gårdejer Ole Nielsen, Holbæk
 Detailchef Brian Stanislaw Nielsen, Regstrup
 Direktør Torben Arnth Nielsen, Espergærde
 Overlærer Jørgen Olsen, Store Fuglede
 Læge Jacob Frimodt Olsen, Høng
 Direktør Ejvind Egebjerg Pedersen, Holbæk
 Tømrermester Boye Pedersen, Holbæk
 Reg.revisor Roland Petersen, Vig
 Advokat Steen Røgilds, Kalundborg
 Direktør Jakob Schiøtt, Tølløse
 Tømrermester Claus Sørensen, Holbæk
 Bedemand Heidi Ørskov, Holbæk
 Direktør Eva Nielsen, Holbæk
 Konsulent Susanne Vang Søgaard, Holbæk

Bestyrelse

Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, Holbæk, formand
 Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk, næstformand
 Fhv. adm. direktør Bent Andersen, Århus
 Advokat Otto Spliid, Odense
 Gårdejer Erik Larsen, Dalmore
 Advokat Per Bjørnsholm, Frederiksberg C

Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer:
 Kunderådgiver Helle Lindhof Bjørnøe, Holbæk
 Udviklingschef Per Olsen, København K
 Filialdirektør Mads Wallin, Holmegaard
 Fuldmægtig Michael Agergaard, Odense S

Bestyrelsen har nedsat følgende bestyrelsesudvalg:

Revisionsudvalg

Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk, formand
 Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, Holbæk, næstformand
 Fhv. adm. direktør Bent Andersen, Århus
 Gårdejer Erik Larsen, Dalmore
 Advokat Per Bjørnsholm, Frederiksberg C
 Advokat Otto Spliid, Odense

Risikoudvalg

Fhv. adm. direktør Bent Andersen, Århus, formand
 Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, Holbæk, næstformand
 Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk
 Gårdejer Erik Larsen, Dalmore
 Udviklingschef Per Olsen, København K

Nomineringsudvalg

Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, Holbæk, formand
 Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk, næstformand
 Fhv. adm. direktør Bent Andersen, Århus
 Kunderådgiver Helle Lindhof Bjørnøe, Holbæk
 Filialdirektør Mads Wallin, Holmegaard
 Fuldmægtig Michael Agergaard, Odense S

Aflønningsudvalg

Direktør Thomas Kullegaard, arkitekt MAA, Holbæk, formand
 Økonomichef Jakob N. Andersson, Holbæk, næstformand
 Fhv. adm. direktør Bent Andersen, Århus
 Kunderådgiver Helle Lindhof Bjørnøe, Holbæk
 Filialdirektør Mads Wallin, Holmegaard
 Fuldmægtig Michael Agergaard, Odense S

Direktion, stabsafdelinger, filialer og erhvervscentre

Direktion

Administrerende direktør Lars Petersson
Sparekassedirektør Bruno Riis-Nielsen

Stabsafdelinger

Direktionssekretariat

Sekretariatschef Jan Kolbye Jensen, underdirektør
Udviklingschef Per Olsen
Investor Relations Manager Jan Justesen
Digital Sparekasse, Filialdirektør Lisette Juul Jensen

Compliance

Compliance- og klageansvarlig Pia Møller Blæsbjerg

Risikostyring

Risikoansvarlig Kenneth Bering

Økonomi

Koncernøkonomidirektør Jens Trane
Økonomichef Kenneth Bering

Intern Revision

Revisionschef Thomas Sandal

HR

HR-direktør Bettina Theilgaard Krohn

Kredit

Kreditdirektør Lars Mikkelsen

Formue og investering

Fondschef Kenn Andersen

Filialservice

Filialservicechef Lisbeth Gottlieb

IT

IT-chef Mette Rosenkilde Mathiasen

Kommunikation

Kommunikations- og marketingchef Anne Grandt

Salgsstøtte og administrativ support

Salgsupportchef Marianne Salling

Filialer og erhvervscentre

Område Fyn

Privatdirektør Jan Klink Andersen
Erhvervsdirektør Niels Kiddle Andersen

Assens, Filialdirektør Betina Skjold
Dalum, Filialdirektør Lars Michael Jensen
Faaborg, Filialdirektør Lene Kragh
Hjallese, Filialdirektør Gitte Leerberg
Haarby, Filialdirektør Karsten Dahl Dittmann
Kerteminde, Filialdirektør Jørgen Overgaard Schou
Langeskov, Filialdirektør Jørgen Overgaard Schou
Midelfart, Filialdirektør Vibeke Vinge Marxen
Nyborg, Filialdirektør Poul Aaby
Odense City, Filialdirektør Poul Henning Fløjborg
Odense Nord, Filialdirektør Jan Svenssen
Ringe, Filialdirektør Jonas Dahl Kristensen
Svendborg, Filialdirektør Brian Berggren Sørensen
V. Skerninge, Filialdirektør Brian Berggren Sørensen
Årslev, Filialdirektør Lene Størup

Område Nord/Vest

Privatdirektør Henrik Møllegaard
Erhvervsdirektør Michael Nielsen

Asnæs, Filialdirektør Lars Peter Larsen
Dianalund, Filialdirektør Helle M. Nielsen
Holbæk, Privatdirektør Henrik Møllegaard
Jyderup, Filialdirektør Jens Varling

Kalundborg, Filialdirektør Klaus Koksby Hansen
Nykøbing Sj., Filialdirektør Lars Peter Larsen
Sorø, Filialdirektør Kristian Have Olejaz Tellerup
Tølløse, Filialdirektør John Jensen
Vig, Filialdirektør Lars Peter Larsen

Område Syd

Privatdirektør Claus Andersen
Erhvervsdirektør Peter Andreasen

Faxe, Filialdirektør Julia Heinecke
Haslev, Filialdirektør Thomas Søbygaard
Høng, Filialdirektør Flemming Andersen
Næstved, Privatdirektør Claus Andersen
Ringsted, Filialdirektør Mads Wallin
Skælskør, Filialdirektør Pia Kimer Jacobsen
Slagelse, Filialdirektør Niels Wittendorff Ibsen
Vordingborg, Filialdirektør Erik Arnberg Maigaard Filtenborg

Område Øst

Privatdirektør Jannik Hindsbo
Erhvervsdirektør Henning Juhl Jessen

Amagerbrogade (Kbh. S), Filialdirektør Carsten Ardlisø
Dragør, Filialdirektør Tina Bering Hansen
Frederiksberg, Privatdirektør Jannik Hindsbo
Frederikssund, Filialdirektør Steffen Møller
Frederiksværk, Filialdirektør Lars Blickfeldt
Greve, Filialdirektør Nicholaj Dyrholm Frimann
Helsingør, Filialdirektør Thomas Guldbæk
Hillerød, Filialdirektør Sten Weibel
Hundested, Filialdirektør Lars Blickfeldt
Islands Brygge (Kbh. S), Filialdirektør Line Simoni
Kongelundsvej (Vestamager), Filialdirektør Janice Tagorio
Køge, Filialdirektør Nicholaj Dyrholm Frimann
Roskilde, Filialdirektør Allan Markussen
Valby, Filialdirektør Elisabeth Grandt
Vanløse, Filialdirektør Andreas Toft
Østerbro (Kbh. Ø), Filialdirektør Kenneth Neergaard

**For mere information besøg venligst
spks.dk eller kontakt:**

Lars Petersson

Administrerende direktør

59 48 11 11

lap@spks.dk

Bruno Riis-Nielsen

Sparekassedirektør

59 48 11 11

bri@spks.dk

Jan Justesen

Investor Relations Manager

59 48 10 47

ir@spks.dk

